

Szent István Katolikus Általános Iskola és Óvoda

3400 Mezőkövesd, Jezsuiták tere 3.

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETŐ	5
1.1. Az iskola küldetésnyilatkozata.....	5
1.2. A pedagógiai program jogszabályi háttere	7
1.3. Az iskola működésének jogszabályi alapja: az alapító okirat.....	8
2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	9
2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	9
2.1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja	10
2.1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai	11
2.1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	12
2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	13
2.3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
2.4. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	16
2.4.1. Az egészségfejlesztés célja, feladatai.....	16
2.4.2. Az életkornak megfelelő feladatok	18
2.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	19
2.5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	19
2.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	20
2.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	22
2.6.1. Beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	22
2.6.2. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek	23
2.6.3. A tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	24
2.6.4. Sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása	28
2.6.5. Gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai feladatok	29
2.6.6. A tartós gyógykezelés alatt álló tanulókkal kapcsolatos feladataink	31
2.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	32
2.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	34
2.8.1. Az együttműködés formái	34
2.8.2. Az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei	36
2.8.3. Kapcsolattartás az intézmény partnereivel	36
2.9. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai	37
2.10. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje	39
2.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	39
2.12. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	40

2.13. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	41
3. HELYI TANTERV	42
3.1. A választott kerettanterv	42
3.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választható vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámja	42
3.2.1. Óraterv az 1-8. évfolyam számára	42
3.2.2. A kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga.....	43
3.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét	44
3.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	44
3.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	46
3.6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	47
3.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei ...	48
3.7.1. Ellenőrzés, értékelés – beszámoltatás formái.....	48
3.7.2. A magatartás és szorgalom minősítésének elvei	49
3.8. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	50
3.9. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	51
3.10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	52
3.10.1. Az iskola tanórán kívüli foglalkozásainak rendszere	52
3.10.2. A csoportok kialakításának elvei	52
3.11. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	54
3.12. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek.....	54
3.12.1. Egészségnevelési elvek, programok.....	54
3.12.2. Környezeti nevelési elvek, programok.....	57
3.13. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	58
3.14. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	61
3.14.1. Jutalmazással összefüggő elveink	61
3.14.2. A magatartás értékeléséhez kapcsolódó elveink	62
3.14.3. A szorgalom értékeléséhez kapcsolódó elveink.....	63
3.15. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	64
3.16. Téma napok, projektoktatás	66
4. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	68
1. Nevelési alapelvek, értékek, célkitűzések.....	69
1.1. Gyermekekép	69
1.2. Óvodakép	70

1.3.Pedagóguskép	71
2.A katolikus óvodai nevelés feladatai.....	72
2.1. Hitre nevelés	72
2.2.Az egészséges életmód alakítása.....	73
2.3.Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés.....	74
2.4.Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	76
3. A Katolikus óvodai élet megszervezése.....	79
3.1.Személyi feltételek	79
3.2.Tárgyi feltételek.....	79
3.3.Az óvodai élet megszervezése.....	79
4.Az óvoda kapcsolatai, a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái	83
4.1. Óvoda- család	83
4.2. Óvoda-Bölcsőde.....	83
4.3. Óvoda - Iskola.....	83
4.4. Egyéb kapcsolatok.....	84
5.A katolikus óvodai élet, tevékenység formái és az óvodapedagógus feladatai.....	85
5.1. A játék.....	85
5.2. Verselés, mesélés	86
5.3. Zene, énekes játék, gyermektánc.....	88
5.4. Rajzolás, mintázás, kézi munka.....	89
5.5. Mozgás	91
5.6.A külső világ tevékeny megismerése	92
5.7.A munka jellegű tevékenységek.....	96
5.8.Tanulás	98
5.9. Ünnepek, hagyományok	99
6. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	101
7. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai feladatok	103
7.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése	103
7.2. A tehetséggondozás	104
8. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	106
9. A szociális hátrányok enyhítése	107
10.A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	108
11. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket	109
11.1. Egészségfejlesztés	109
11.1.1. Az egészségfejlesztés célja	109
11.1.2. Az egészség meghatározása	109
11.1.3. Egészségfejlesztés kisgyermekkorban	109
11.2. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	110
11.2.1.Az egészséges táplálkozás.....	110
11.2.2. A mindennapos testnevelés, testmozgás	112
11.2.3 A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvédélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése	113
11.2.4. A bántalmazás és erőszak megelőzése	114
11.2.5. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás	115
11.2.6. Személyi higiéné	116
11.2.6.1. Öltözködés	117
11.2.6.2. Pihenés	118
11.2.7. Környezeti higiéné	118
11.2.8.Kapcsolattartás, együttműködés elemzése	119
11.2.8.1. Kapcsolat a szülőkkel.....	119

PEDAGÓGIAI PROGRAM

10.2.8.2.Együtműködés az egészségügyi szakszolgálattal (orvossal, védőnővel)	119
11.2.8.3.Ellenőrzés, értékelés rendszere	120
5. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	121
1. számú melléklet: Iskolánk zöld pedagógiai programja a teremtés védelméért	122
6. A Pedagógiai Program jóváhagyása	124

1. BEVEZETŐ

1.1. Az iskola küldetésnyilatkozata

Az iskola létrehozásának rövid bemutatása

Az iskola alapításának éve 1926. a 12 tantermes elemi iskola a kor követelményeinek megfelelően jól felszerelt, tágas, világos intézmény volt. A tanítást 1926. szeptember 20-án az Isteni Megváltó Leányai szerzetesrendhez tartozó 18 nővér kezdte el 630 tanulóval.

Az iskola célja az volt, hogy „olyan ép testű, katolikus lelkületű, értelmes, öntudatos magyar embert neveljen, aki a katolikus magyar nemzeti művelődés szellemének megfelelő általános és gyakorlati műveltség elemeit elsajátítja, életében értékesíteni tudja és az élet minden változatában halhatatlan lelke forrásához, Istenhez tud emelkedni. A tanulókat úgy kellett nevelni, vezetni, hogy az életben semmilyen körülmények között nem veszítsék el hitüket, önbizalmukat, hanem bízzanak önmagukban és Isten végtelen nagy szeretetében és segítő jóságában, valamint, hogy ezt az isteni szeretetet, jóságot életpéldájukon keresztül megmutassák embertársaiknak.”

A nővérek teljes életüket ezen céloknak szentelve munkálkodtak. Munkájukat segítette a Jézus Szíve Plébánián működő jezsuiták lelkipásztori munkája, papi szolgálata.

Az iskola a város vallásos életére is döntő hatást gyakorolt. Az itt dolgozó nővérek beindították a Mária kongregációt, megalakult a Szívőárda. Néhány évig az iskolában óvoda is működött. A kedvesnővérek összefogták és a későbbi életre is megalapozták a mezőkövesdi fiatal lányok és asszonyok vallásos, erkölcsi irányítását, nevelését.

Az iskola átvészelt árvizet, volt német, majd orosz hadi kórház a II. világháború alatt. Legnagyobb csapás azonban 1948. július 26-án érte az államosítással. Megszűnt a katolikus iskola, a nővéreknek el kellett hagyniuk az intézményt.

Az épület a további négy évtizedben állami iskolaként működött I. számú Általános Iskola, majd Petőfi Sándor Általános Iskola néven.

Az 1990. évi IV. sz. törvény – „Törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról” – alapján lehetőség nyílt a katolikus iskola újraindítására.

Az egykori nővérek munkájának eredménye, a katolikus nevelés hatása indította el a katolikus iskola újraindításának gondolatát, szervezését.

A szülők kérésére tekintettel Mezőkövesd Város Önkormányzatának határozata értelmében dr. Seregély István egri érsek megalapította a Szent István Katolikus Általános Iskolát Mezőkövesden.

Az iskola 1991.július 1-én kezdte meg működését – elsőként az egyházmegyében. A város 4 általános iskolájának egyikeként városi beiskolázású. A bejárók száma: 1-2%-ról közelít a 10%-ra napjainkig.

Küldetésünk

A katolikus iskola alapításának gondolata Mezőkövesden nem csupán lehetőség, elképzelés volt, hanem elemi erővel feltörő vágy, jogos igény, amely a Jézus Szíve Plébánia híveiben fogalmazódott meg.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

A szándék a zárdaiskolát jelölte meg, amelynek akkori 65 éves történetében két korszak öröksége jelent meg.

Az egykori szerzetes nővérek tanítása, a jezsuita atyák munkálkodása, nevelése a több évtizedes kényszerszünet után ismét hatni kezdett.

Az egykori növendékek, nagymamák gyerekkoruk sok szép emlékéből merítve meggyőződéssel bíztatták gyermekeiket, unokáikat, szorgalmazták az egyházi iskola beindítását. Ezt az ügyet segítették a szülők egy csapata, katolikus pedagógusok. Ezzel a háttérrel, tapasztalatok nélkül, de nagy igyekezettel kezdte el az iskola működését. Az elmúlt évek bizonyították létjogosultságát.

Az iskolának az alpműveltség biztosítása, a személyiség fejlesztése az alapvető feladata.

Az iskolának olyan tudást kell nyújtania, amely az alapismeretek elsajátítása után azok alkalmazását, fejleszthetőségét és a sokirányú fejlődésre való reagáló képesség kifejlődését biztosíthatja. A személyiséget, a világnézetet, az erkölcsi tudatot, képességet, valamint az önművelési igényt és készséget kell kiművelni megfelelő szinten. Meghatározó tényező az iskola környezetének, tanulóink képességeinek, családjának helyes és alapos ismerete.

A felvételnél túljelentkezés esetén elsőbbséget kap az a leendő tanuló:

- aki tanköteles és iskolaérett a szakvélemény alapján
- akit megkereszteltek – ezt keresztlevéllel tudja a szülő igazolni
- a keresztény szellemiség szerint történő nevelésben – kiemelten a vasárnapi szentmisére járást.

Eltérő vallású szülők, gondviselők esetén az egyik félnek nyilatkoznia és vállalnia kell, hogy a gyermek vallásos nevelésében együttműködik az iskolával – különös tekintettel a szentmisére járásra, szentségekre való felkészülésre.

A tanulók között egyaránt van kiemelkedő képességű, közepes és igen gyenge tanuló is. Ugyanígy nagy eltérés mutatkozik a tanulók családi vallásos nevelésében. Valamennyiük fejlődését elő kell segíteni. Szembe kell néznünk azzal a ténnyel is, hogy a szülők esetenként nem tudnak segíteni gyereküknek tanulásában, vallásos nevelésben.

Az iskolának ezzel számolnia kell, alkalmat kell találni a szülőkkel a kapcsolat erősítésére az oktató és nevelőmunka hatékonyságának érdekében.

Tudatában kell lennünk, hogy a beindított katolikus iskola küldetését csak elhivatott, katolikus pedagógusokkal tudja megvalósítani.

Erre tudatosan kell az iskola tantestületének is törekednie.

A magas színvonalú oktatás mellett a keresztény értékrenden alapuló nevelést valósítsuk meg életünkkel, személyes példánkkal megerősítve.

Nagyon régóta fogalmazódott meg az a vágy, hogy Mezőkövesden induljon katolikus óvoda. 2020 elején tárgyalások kezdődtek az önkormányzattal óvoda átvételéről, ami zátonyra futott, ezért az egyházmegye elhatározta, hogy állami segítséggel megépíti a katolikus óvodát. Területet kerestünk, amely közel van az iskolánkhoz és megfelelő nagyságú egy négy csoportos intézmény létre hozásához. 2024 elejére elkészült az óvoda épülete és az udvar is

kialakításra került. Minden igényt kielégít az újonnan létrejött épületegyüttes. Modern, világos, biztonságos, jól felszerelt.

Az óvoda névadójának története

Boldog Gizella első koronás királynéknak – Szent István király hitvese, Szent Imre herceg édesanyja

Gizella bajor hercegnő, 980 körül született Passauban. A mélyen hívő Gizella kolostorba akart lépni, ám amikor Géza fejedelem 995-ben megkérte kezét fia számára, Szent Adalbert püspök biztatására beleegyezett a házasságba. A főpásztor megértette vele, hogy jobban tetszik Istennek, ha közreműködik egy nép megtérésében, mint ha kolostori elvonultságban él.

István és Gizella esküvőjét 996-ban tartották német földön, ezt követően Gizella követte urát Magyarországra. Gizella példás feleség volt. Kölcsönös nagyrabecsülés, gyengéd megértés és finom tapintat jellemezte a házastársak egymáshoz való viszonyát. Támogatta és sokszor elkísérte férjét nehéz ellenőrző útjaira is az országban. Gyermeküket gondos szeretettel nevelte, azonban 5 gyermekük közül csak Ágota és Imre herceg érte meg a felnőttkort. Fáradhatatlan volt a jótettek gyakorlásában. Megnyitotta szívét és kezét a szegények előtt, segítő kezet nyújtott minden szükséglet szenvedőnek, aki útjába került. Vallásgyakorlat terén is példaadó volt.

A szentek rendkívüli jellemének kialakulásában nagy szerepet játszanak a szenvedések, amelyekben a királynénak bőven volt része. Kezdetben, az új hazában honvágy gyötörhette, később gyermekei halálába kellett belenyugodnia. Férje halála után pedig utódai révén sok méltánytalanságot kellett átélnie. Gizella türelmesen viselte a sérelmeket.

Gizella élete során áldozatos tevékenységet végzett, miközben súlyos lelki terheket cipelt. Önfeláldozóan adta magát másokért, az élet minden területén megállta helyét, példaként szolgálva akár a mai édesanyák számára is: feleségként bátorította férjét és segítette szolgálatát, családayaként gyermekeit szeretettel nevelte, imádságos szentségi életet élt, miközben királynéként az ország javát szolgálta – kolostorok, templomok építésével, kézműves műhelyek kialakításával és kétkézi munkájával, szegények támogatásával.

1.2. A pedagógiai program jogszabályi háttere

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- az 1990. évi IV. törvény a Lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról,
- a CIC az Egyházi Törvénykönyv ide vonatkozó rendelkezései,
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) kormányrendelet,
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet,
- a kormány 110//2012. (VI.4) rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról módosítva 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet,
- a tanév rendjéről szóló mindenkorai miniszteri rendelet,
- A KAPI Etikai Kódexe,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
- a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény,
- a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet
- az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17) Korm.r.
- a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók között megjelent kerettantervek
 - ✓ kerettantervek az általános iskola 1-4. évfolyamára
 - ✓ kerettantervek az általános iskola 5-8. évfolyamára
- a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók között megjelent irányelvek és alprogramok közül a
 - ✓ a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
 - ✓ irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához
 - ✓ a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelve

1.3. Az iskola működésének jogszabályi alapja: az alapító okirat

Az intézmény hivatalos neve	Szent István Katolikus Általános Iskola és Óvoda
Az intézmény székhelye	3400 Mezőkövesd, Jezsuiták tere 3.
Az alapító neve	Egri Főegyházmegye Ordináriusa
Az iskola eredeti alapító okiratának száma, kelte	106/1991. 1991.05.08.
Az intézmény fenntartója	Egri Főegyházmegye, 3300 Eger, Széchenyi út 1
Az intézmény típusa	többcélú köznevelési intézmény
Az intézmény telefonszáma	06-49-500060
Alapfeladatai	Köznevelési alapfeladat <ul style="list-style-type: none">• óvodai nevelés• általános iskolai nevelés-oktatás• a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása
Az iskola működési területe	Mezőkövesd és térsége
Az intézmény jogállása, gazdálkodási jogköre	önállóan gazdálkodó egyházi fenntartású köznevelési intézmény
Az engedélyezett évfolyamok száma	8 évfolyam

Az intézmény a köznevelési feladatot határozatlan időre egyoldalú nyilatkozat alapján látja el.

2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Katolikus iskoláink nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus.

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a közepszerűségeken, ne fájadjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803.) Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét
 - a nevelő jelleg dominál
 - a nemzeti értékeket szolgálja
 - fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak
 - a diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. „a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenykedésén és tanúságtételén múlik.”
 - meghatározó szerepe van a pedagógus személyes példaadásának, hiteles keresztény életének
 - a nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szoktatásnak kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.
 - az iskola indításakor fokozott odafigyelést igényel a hagyományrendszer kialakítása, amely a katolikus nevelés keretét biztosítja. Lehetőséget ad a **keresztény értékek elfogadására**, ennek megfelelő **életvitel** kialakítására.
- Pedagógiai hitvallásunk, hogy a nevelésben az eredményesség feltétele a pozitív megközelítés, a jó megerősítése. Ennek szellemében előtérbe helyezük a dicséretet. Minden tanulóban meg kell találnunk a jót, értékest – ezt **dicsérettel** meg kell erősíteni nála.
- nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél

- döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik
- helyes értékrend elfogadását, kialakítását kell elérnünk növendékeinknél fokozatosan életkoruknak megfelelő szinten
Napi munkavégzésünkben ennek kell érvényesülnie mind a tanulásban, mind a magatartásban. Ez külön feladatot ró a tantestületre, egységes nevelői eljárást kell alkalmaznunk tanítványainkkal szemben a megfelelő iskolai fegyelem biztosítása érdekében.
- az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel. Napi munkavégzésünkben ennek kell érvényesülnie
- a segítségnyújtás a gyengébbek, kisebbek támogatása természetes megnyilvánulássá váljon számukra.

2.1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja

Iskolánk pedagógiai munkájának célja

- A diákokat segítse abban a folyamatban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag, (szentre, szépre, jóra, igazra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- Az iskolahasználók elégedettségére való törekvés, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontossága.
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat.
- Nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatása álljon példaként diákjaink előtt.

- Magyarságunk gyökereinek megismertetése (nyelv, történelem, magyarságtudat)
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele (táncház, népdalkörök, kézműves foglalkozások stb.).
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása.
- A szűkebb környezet, Mezőkövesd történetének megismerése, matyó hagyományok bemutatása, ápolása, népművészeti értékeink feltárása.
A matyó múlt megismerése erősítse őseink vallásosságának tiszteletét, követését, nehéz élethelyzetekben is a hit megtartását.

2.1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai

A katolikus iskolának kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll.” Ezért iskolánk feladata:

Segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zárandoklat stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, iskolaújság stb.

Ez hassa át az iskolai élet mindennapjait, az egész évi munka tervezését és szervezését – amely nem csupán a hitoktatók, hanem az egész tantestület feladata.

Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.

Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását.

Teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket. Ösztönözze a tanulókat közösségért vállalt feladatok elvégzésére, felelős és pontos teljesítésére. Ezek rendszeres értékelésével juttassa kifejezésre a jól végzett munka elismerését, a hiányos munka feltárását.

Mutasson fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat. (Hittanórák, osztályfőnöki órák keretében, védőszentünk Szent István iskolai ünnepén október 8-án, magyar szentek életének bemutatásával stb.)

Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.

Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis)közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.

Nevelje a növendékeket a napi konfliktusok, nehézségek emberi, keresztény módon történő kezelésére.

Megkülönböztetett figyelmet szenteljen azokra a tanulókra az iskola pedagógus közössége, elsősorban az osztályfőnökök, akinek valamilyen hátrányt kell leküzdeniük iskolai évek alatt, (ezen tanulók száma iskolánkban az átlagnál magasabb).

Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szocio-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

Kiemelt feladata az iskolának a diákok számára az esélyegyenlőség biztosítása. A tanulóink családjának anyagi helyzete, kulturális, szociális körülményei nagy eltérést mutatnak. Mindannyiuk számára biztosítani kell a személyiség fejlődését, iskolai nevelésük, oktatásuk maximális támogatásával, felzárkóztatással.

A tanuló számára a választható tantárgyak körét az iskola helyi tanterve tartalmazza. A helyi tanterv megtalálható az iskola titkárságán, valamint elektronikus formátumban az iskola honlapján. Az iskolában a hittan tárgy tanulása és a szentmiséken, imákon való részvétel kötelező. Az iskolába történő beiratkozással a szülők tudomásul veszik, hogy az iskola helyi tananyaga és követelményei csak a szabadon választható tanórákon való részvétellel teljesíthetők (20/2012. EMMI rendelet 7. §-a).

2.1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelő oktató munkánk során alkalmazott eszközöket, eljárásokat meghatározó tényezők:

- a tanulók közösségének összetétele
- életkora
- értelmi, érzelmi fejlettsége
- képességei és hiányosságai
- a pedagógus személyisége, habitusa tapasztalatai, módszertani gazdagsága, innovatív készsége

Az eljárások, eszközök alkalmazásának egyetlen törvénye van: a módszerek, eljárások kombinációja. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséretet, osztályzást, jutalmazást stb.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- A meggyőzés módszerei (az oktatás, példaképpéállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás stb.).
- A tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás stb.).
- A magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.).
- A jutalmazás formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, táborozás, ösztöndíj, tanulmányút stb.).

- A büntetés formái (szóbeli figyelmeztetés, észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás, nevelőtestület elé idézés, szigorú megrovás, párhuzamos osztályba való áthelyezés stb.)
- A nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom stb.).
- Személyes ráhatás, egyéni megkülönböztetett odafigyelés kiemelt szerepet kapjon a személyiségformálásban.
- Oktató, nevelő munkánkban törekednünk kell a módszertani gazdagodásra, a tanítási folyamatban a megújulásra.

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útvaló a küldetés tudat kialakulása: „Ti vagytok a világ világossága.” (Mt. 5,14)

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretet himnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogyan szólhatnak az ő nyelvükön is.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok

- az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése
- a megismerés képességének fejlesztése
- az önismeret, a céltudatosság kialakítása
- helyes önértékelés kialakítása

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítendő érzelmek kialakítása.

- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink továbbá

- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztényi gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddék akarataikat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek

- a helyes önértékelés
- az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
- józan, megfontolt ítélőképesség
- a mások felé való nyitottság, befogadóképesség, segítőkészség a társak és felnőttek iránt
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- a szelídség, az alázat, a türelem
- alaposság kialakítása
- a mértékletesség
- a bűnbánatra való készség
- a belső csendre, elmélyülésre való igény
- hűség Istenhez és embertársainkhoz
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők

- részvétel a vallásuknak megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban – iskolai, templomi rendezvényeken
- tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt (köszönés, megfelelő hangnem)
- mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása. Öltözködésük tiszta, izléses legyen
- alapos, rendszeres és pontos munka, hiányzás csak indokolt esetben történjen
- a rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése – értékelés ösztönző
- a házirend felelős betartása és betartatása

2.3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok

„Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.”

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

A pedagógiai program szempontjából iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- Tanórák: hittanórák, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák – elsősorban, de lehetőség nyílik más tanítási órák keretében.
- Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások: napközi, tanulószoba, szakkörök, lelkigyakorlatok, zárandoklatok, kirándulások, táborozás
- Diákönkormányzati munka

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- Egyházi iskolában tudatában kell lennünk annak, hogy a kereszténységünket csak közösségben tudjuk megélni. Hiszünk a közös ima erejében, a közösség tagjai egymás hitéből erősödnek. A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölc erősítésével.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével).
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, osztályok között tisztasági, tanulmányi, hulladékgyűjtés) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja – a munkaközösségeken belül ez különösen érvényesüljön.
- Ezeket tanítványaink életkori sajátságainak figyelembevételével kell kezelnünk.

Személyiség és közösségfejlesztési feladataink korcsoportok szerint

1-2. osztály

Cél: Beilleszkedés az iskolai életbe, szokásrend kialakítása, vallási élet megerősítése, megalapozása. Illemszabályok megerősítése, tanítása, gyakorlása.

Feladat: A feladatvégzéssel a feladattudat kialakítása. Udvarias kommunikációra törekvés (köszönés). Alkalmazkodás a közösség szabályaihoz.

Eszköz, módszer: Felelősi teendők bevezetése, gyakoroltatása. Házi rend megismertetése. Közösségi programok: játék, kirándulás, dramatikus játék.

Családlátogatás, szociometriai felmérés.

3-4. osztály

Cél: A diáktársak tulajdonságainak elfogadása. A kapcsolatépítés illemszabályainak megismerése.

Feladat: Az életkornak megfelelő vitakultúra elsajátítása, kulturált véleményalkotás elsajátítása, tanulási módszer fejlesztése. Megbocsátó, segítő szeretet gyakorlása.

Eszköz, módszer: Egyéni beszélgetések, szituációs játékok, versenyek, kirándulások.

5-6. osztály

Cél: Egymás kölcsönös tisztelete. A létrejövő csoportok elfogadása. A keletkező konfliktusok helyes megoldása.

Feladat: Egymás hibáinak, erényeinek elismerése, reális értékelése. A hibák kijavítására törekvés. Emberi kötelességünk a gyengébbek, betegek segítése. A közösségben a demokratikus légkör megteremtése.

Eszköz, módszer: Önismereti, személyiségfejlesztő játékok. Osztályprogramok, versenyek (előkészítés, értékelés).

7-8. osztály

Cél: Reális önismeret, határozott jövőkép megfogalmazása. Pozitív példamutatás a diáktársak felé. A vallásnak, hitünknek tudatos vállalása.

Feladat: Reális énkép kialakítása. A tanulói jogok ismerete, alkalmazása. A közösségekben megjelenő negatív jelenségek felismerése, visszautasítása. Az iskolai életben aktív részvétel.

Eszköz, módszer: Önismereti játék, felmérés. Közösségi programok előkészítésében, bonyolításában részvétel, iskolai ügyeletfelelős, tartalmas ellátása. Pályaválasztás, pályaalalmassági ismeretek.

2.4. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

2.4.1. Az egészségfejlesztés célja, feladatai

Az élet Isten ajándéka. Nevelésünkben tudatosítani kell gyerekeinkben saját fizikai, szellemi állapotáért a felelősséget, ennek megfelelően tudatos életvitelre törekvést.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki-szellemi jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység,
- a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése területére terjednek ki.

Az egészségnevelés részei

- testi nevelés (higiénia, egészséges táplálkozás, testnevelés, betegségek, balesetek megelőzése.
- lelki nevelés, egészséges életrendre, családi életre nevelés, káros szenvedélyek, alkohol, dohányzás károságának tudatosítása, ezek elvetése – ugyanakkor segítészándék, empátia fejlesztése a szenvedélybetegek iránt.
- szociohigiénés nevelés, kiegyensúlyozott társkapcsolatok teremtése, feszültségek oldása, mentálhigiénés módszerek alkalmazása.

Megvalósulási lehetőségek

- megfelelő tanítási órákon
- osztályfőnöki óra keretében
- védőnő felvilágosító munkájában
- tanórán kívüli, szabadidős tevékenységeken
- sportfoglalkozásokon
- orvosi vizsgálatok, ellenőrzések során

2005-től az iskola saját orvosi szobát alakított ki. Felszerelését az önkormányzattól nyert pályázattól vásároltuk. Itt történnek a szűrővizsgálatok, a védőnő heti rendszerességgel jár hozzánk személyes problémával, egészségügyi gonddal felkereshetik tanulóink. Rendszeres előadások tartásával, csecsemőápolói verseny felkészítéssel is segíti az iskola egészségnevelés programját, az osztályok közötti tisztasági verseny szervezését.

Katolikus iskolaként, valamint embertársaink iránt érzett felelősségtudatunk jeleként is fontos feladatunknak tartjuk, hogy a nálunk tanuló végzős diákok alapvető **elsősegély-nyújtási**

ismeretekkel rendelkezzenek. Ezen ismeretek elsajátítása szakkör keretében történik. A gyakorlati és elméleti képzés folyamán elsajátíthatják többek között a defibrillátor használatát az újraélesztés során, ill. sérülések alkalmával használt kötözési módokat. Betekintést nyerhetnek akut belgyógyászati esetek, úgymint láz, görcs, infarktus, cukorbetegség kórtani lefolyásába is többek között.

2.4.2. Az életkornak megfelelő feladatok

1-2. osztály

- a fogápolás szájhigiéniáé lényegének tudatosítása
- az öt érzékszerv ápolása, védelme
- tudatosítani a tiszta környezet az ember számára létfeltétel, a gyerekeknek is tenni kell környezetük tisztaságáért
- helyes öltözködéssel foglalkozni kell: tiszta, réteges, évszaknak megfelelő legyen (fehérmű, tornaruha tisztán tartása)
- helyes testtartásra, helyes légzésre oktatás
- tisztasági csomagról gondoskodik és használja rendszeresen
- helyes napirend kialakítása, rendszerességre nevelés
- legyen otthon állandó munkája
- vállaljon feladatot a közösségben
- tevékenyen kapcsolódjon be az iskolai papírgyűjtésbe
- foglalkozni kell az egészséges táplálkozással, a mozgás, sport fontosságával

3-4. osztály

- alakítsa ki a tanuló egészséges napirendet
- beszéljen az egészséges táplálkozásról
- ismerje meg az egészségügyi szabályokat - betegségmegelőzés
- beszélni kell a fertőzések forrásairól
- személyi tisztaságot igényelje
- halljon a káros szenvedélyekről (dohányzás, drog, alkohol)
- ismerje meg az iskolai, otthoni, közlekedési balesetek megelőzésének módját
- ismerje meg a szelektív hulladékgyűjtés fogalmát
- ismerje meg a levegő- és víz szennyezés fogalmát, óvja ezek tisztaságát
- kapcsolódjon be a növények ápolásába, ültetésébe
- ismerje az elsősegélynyújtás főbb kérdéseit
- szabadidejében mozogjon, játsszon

5-6. osztály

- beszéljenek az ápoltság és egészség összefüggéséről
- foglalkozzanak a stressz hatásaival
- tudatosan törődjenek a fertőző, időszakos betegségek megelőzésére
- utasítsa el a káros szenvedélyeket
- ismerje az aktív és passzív dohányzás káros voltát

- a lányok készüljenek fel a menstruációra és a vele járó tisztálkodásra, viselkedésre
- tudatosítani kell bennük: a nemi érés nem jelenti egyben a szexuális élet elkezdését
- egészségüket óvják rendszeres testedzéssel
- testi épség megóvása érdekében ismerjék a KRESZ –t

7-8. osztály

- ismerje meg a tanuló az egészséges életvitelhez szükséges teendőket
- rendszeres sportolással erősítsék fizikai állapotukat, állóképességüket
- legyenek ismereteik a fogalmazásgátlásról, a szexuális élet higiénijáról
- utasítsa el a káros szenvedélyeket, tudatosodjon benne, hogy ezek a szokások nem csupán saját, hanem későbbi családjának egészségét is befolyásolják
- tudja igénybe venni az egészségügyi szolgáltatásokat
- helyes étkezési szokást, egészséges életmódot alakítson ki
- baleset megelőzésre törekedjen otthon, iskolában, közlekedésben

A célok megvalósítására elősegítő hatások

- védőnő, iskolaorvos tevékenysége, előadása felkérés alapján
- osztályfőnöki órán a megjelölt témakör feldolgozása
- biológia, egészségtan-, környezetismeret, testnevelés, technika – egyéb tantárgyak keretében megfelelő témakörnél.

Az intézet egészségügyi ellátását az iskolaorvos végzi. A szükséges szűrővizsgálatok helyben történnek (PS, AM, vérnyomásmérés, látásélesség, színlátás, hallásvizsgálat). A fogászati szűrést a kijelölt szakrendelésen kapják meg tanulóink.

Az egészségnevelés összetett tevékenység, a tantestület ezt a feladatot kellő felelősségtudattal, gyerekeink egészségét, testi fejlődését figyelembe végzi.

2.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

2.5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

Minden tanár legyen tudatában annak, hogy elsősorban élete példájával nevel. Ez egyaránt igaz az iskolai és az iskolán kívüli magatartásra is.

A pedagógus alkalmazásának feltétele a katolikus iskolai nevelési-oktatási célkitűzéseinek támogatása.

Az iskola tanulóitól – a mindennapi életben szokásos figyelmesség kivételével – ajándékot, kölcsönt, jogtalan előnyt nem fogadhat el. A hivatali titok megőrzésére az iskola minden dolgozója köteles. Az iskolai élet egészére figyelve – saját munkakörén túl – segítse a

közösség tagjainak emberi és keresztény kibontakozását. Esetleges akadályoztatásukat időben jelezze a pedagógus.

Óra elhagyására vagy cseréjére csak komoly ok miatt kerülhet sor a főigazgató tudtával.

Munkaköri köteleességek

- a kötelező óraszámban tartandó tanítás, nevelés a tanulókkal való egyéb közvetlen foglalkozás, amelyek a pedagógus szakértelmét igénylik,
- nevelő munkájukhoz azokat a módszereket válasszák ki, melyek tevékenységüket leginkább hatékonyra és eredményessé teszik,
- legyen külön gondjuk a gyengébb tanulókra, és segítsék elő a tehetségesebb tanulók hatékonyabb fejlődését,
- rendszeres önképzéssel, a továbbképzéseken részvétellel és a munkaközösség munkájába való bekapcsolódással fejlesszék szaktárgyi és általános műveltségüket,
- rendszeres kapcsolatot tartsanak az osztályfőnökökkel és a szülőkkel,
- tanévi munkájukat tanmenetben tervezzék meg,
- a tanulók dolgozatait és feleleteit értékelik, az eredményjegyet közlik a tanulóval,
- segítsék az iskolán kívüli programok, osztálykirándulások, táborok és túrák lebonyolítását,
- tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezi egész tanévi munkáját, azt tanmenetben vagy témaköri tantervben rögzíti, szeptember 15-ig a főigazgatónak benyújtja
- aktív részvétel a nevelőtestület munkájában (tantestületi értekezleten, lelki napokon, iskolai továbbképzéseken, fogadóórákon való részvétel kötelező)

Az Nkt. 62. § (5.) alapján a nevelési-oktatási intézményekben pedagógus munkakörben dolgozó pedagógus heti teljes munkaidejének 80 %-át az intézmény vezetője által meghatározott feladatok ellátásával köteles tölteni. A teljes munkaidő 55-60%-ban a tanórai és egyéb foglalkozások megtartása rendelhető el.

Az év végén a pedagógusok csak akkor kezdenek meg a szabadságukat, ha a munkájukat befejezve a főigazgatónak az írásbeli adminisztrációt rendben befejezték.

2.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Minden osztály élén osztályfőnök áll, akit a főigazgató bíz meg. Az osztályfőnök mellé a nevelőtestület tagjai közül a főigazgató pótosztályfőnököt rendel, aki folyamatosan együttműködik az osztályfőnökkel, távollétében őt helyettesíti. Az osztályfőnök személyes felelőssége, hogy a vezetése alatt álló osztály megismerje az iskola értékrendjét. Az osztályfőnök megbízása négy évre szólhat, ez alól indokolt esetekben az iskola vezetése kivételt tehet. Az osztályfőnököt órakedvezmény és pótlék illeti meg.

Az osztályfőnök feladatai

- az osztály helyes értékrendjének kialakítása, a tanulók egymáshoz való tiszteletteljes viszonyának, valamint a tanuláshoz való pozitív viszonyának a kialakítása és fenntartása
- az osztály közösségi életének a szervezése
- a tanulók személyiségének az iskolai értékrendjének megfelelő fejlesztése az osztályban tanító tanárokkal való összhangban
- az osztályközösség életének szervezésébe a diákközösség képviselőit és a szülői közösséget is bevonja
- törekszik a tanulók családi és szociális körülményeinek a megismerésére
- a gyermekekkel szükség szerint egyénileg és differenciáltan is foglalkozik
- felügyeli és szervezi a gyermekvédelmi felelőssel az egyházi karitatív munkába való bekapcsolódást
- megtervezi és tudatosan alakítja az osztály közösségi programjait
- törekszik a diákok önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességeinek fejlesztésére
- a szaktanárokkal közösen orientálja a tanulók továbbtanulását és irányítja a tehetséggondozást
- a hátrányos és veszélyeztetett tanulók érdekében együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, gondoskodik számukra szociális, illetve tanulmányi segítség nyújtásáról
- kapcsolatot tart a szülőkkel, szülői értekezleteket és fogadóórát tart
- határidőre elkészíti a rábízott SNI és BTM-es tanulók tanügyi adminisztrációját
- iskolában érvényes tanterv szerint az osztályfőnöki órát felhasználja a pedagógiai és nevelési kérdések megvitatására
- képviseli osztálya érdekeit a nevelőtestület és az iskolavezetés előtt
- igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztállyal való törődést (szünetekben, lelkigyakorlatokon, osztálymiséken, koncerteken, színházlátogatáson való részvételével)
- gondoskodik osztályában a házirend szabályainak betartásáról
- az osztályfőnök adminisztratív jellegű feladatokat is végez: beiratkozás, anyakönyv, törzskönyv, e-napló vezetése, bizonyítványok kiállítása, változások figyelemmel követése együttműködésben az iskolatitkárral
- a tanulói mulasztások rögzítése és igazolása
- minősíti a tanulók magatartását és szorgalmát, az osztályozó értekezleten beszámol az osztály és egyes diákok tanulmányi előmeneteléről és lelki-szellemi fejlődéséről

2.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ 13. pontja meghatározza a következőket:

„13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló.”

2.6.1. Beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A beilleszkedési, magatartási, tanulási zavarokkal küzdő tanulók száma országos jelenséggént emelkedik. Ez így van a mi iskolánkban is. Nem ritka eset, hogy ezek a gondok együttesen jelentkeznek. A beilleszkedési, magatartási zavar együtt jár a tanulási problémákkal. A tanuló képtelen társaival együtt haladni, zavarja az órát.

Bár ezek a gondok már óvodás korban is jelentkeznek a beiskolázáskor kapott szakvélemények ezt nem mindig tükrözik. Az iskola, a pedagógus feladata és felelőssége, hogy korai fázisban felismerje a nehézségeket és elősegítve a tanuló fejlesztését. Ennek érdekében:

- A tanítási órákon differenciált foglalkozással, személyre szabott feladattal jutassák ezeket a gyermekeket is sikerélményhez.
- Az osztálytársakat, diáktársakat életkoruknak megfelelő módszerrel és szinten készítsék fel a másság elfogadására.
- A szülőt kellő tapintattal meg kell győzni, hogy a gyermek érdekében, fejlődésének biztosítására kérje a Pedagógiai Szakszolgálat, esetleg a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményét. Ezáltal kiderül a nehézség oka, ami alapján a tanuló megfelelő fejlesztő felkészítést, terápiát kapjon.
- A szülők kapcsolódjanak aktívan a tanuló képesség kibontakoztató és integrációs felkészítés pedagógiai munkájába.

A problémák feltárását elősegítő eljárások:

- irányított beszélgetés
- az egyes tanulók önmagukhoz mért fejlődésének nyomon követése
- a gyermek családi körülményeinek megismerése
- szociális kapcsolatok feltárása

- a tanulói értékrend megismerése
- az osztályfőnök az iskola munkáját segítő felzárkóztató pedagógus segítségét kéri – felmérés, esetelemzés, folyamatos konzultáció, közös értékelés útján.

Alkalmazott módszerek:

- családlátogatás
- folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel
- egyéni bánásmód alkalmazása
- a tanulást segítő szakemberek bevonása (pszichológia, felzárkóztató pedagógus, logopédus)

Együttműködés más intézményekkel:

- Megyei Pedagógiai Intézet
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- Pedagógiai szakszolgálatokat ellátó intézmények
- Beiskolázó óvodák

A pedagógusok felkészítése a tanulási hátrányok leküzdésére:

- szoros együttműködés a felzárkóztató pedagógussal
- a tanulási, magatartási zavart érintő továbbképzésen való részvétel
- a szükséges szakirodalom feldolgozása, megbeszélése, alkalmazása

2.6.2. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek

A tehetséggondozás, tehetségfejlesztés minden oktatási intézményben kiemelt, nagyon fontos feladat.

Minden gyereknek meg kell kapnia a lehetőséget és segítséget, hogy képességének megfelelően teljesítsen. Nem képességei alatt, hiszen felelős a talentumáért, de nem is képességei fölött, mert attól neurotikus szorongó lesz. Pedagógiai feladat, hogy megtanulja a jobb képességű gyermek, hogy a gyengébb teljesítményű társát meghallgassa, segítsen neki. A gyengébb képességű tanuló pedig érezze, hogy elfogadják és szeretik. Tehát minden tanuló megtapasztalja, hogy nem a teljesítményéért fontos Istennek és nekünk, hanem saját magáért. Csak ilyen légkörben értik meg, hogy a kudarc szükségszerűen velejárója az életnek. Így tudjuk a kudarcot elviselni, és ez vezet a helyes önismeretre. A személyiség sokrétűségéből eredően az átlagosnál jobb képesség vonatkozhat szellemi, manuális és egyéb képességre. A pedagógus feladata, hogy ezeket a képességeket felderítse, és tovább fejlessze.

A tehetséggondozás feltételei:

- a tehetségek kutatása, felismerése
- megfelelő technikai, anyagi feltételek biztosítása
- személyre szabott feladat, napi kapcsolattartás a tanuló és szaktanár, valamint pedagógustársak között

- nem elhanyagolható a szülői háttér, a család odafigyelése, ösztönzése.

A tehetséggondozás módjai:

- differenciált órai munka
- szakköri, sportköri foglalkozások
- a tanuló felkészítése és szerepeltetése különböző szintű versenyeken
- a kiemelkedő eredmények elismerése, nyilvánosságra hozása (irodalmi publikálás, képzőművészeti kiállítás, előadások formájában).

2.6.3. A tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős, a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az **esélyegyenlőség** megteremtése e téren is fontos feladat. Történhet speciális felzárkóztató programokkal, különösen, ha kisebb gyerekekről van szó, azonban főként a személyes törődésnek, beszélgetéseknek lehet nagy szerepük, melyekkel elősegíthetjük, hogy a diák elfogadja önmagát jelenlegi nehézségeivel, aktivizálja erőit a hiányosságok felszámolása érdekében, s megakadályozzuk, hogy a lemaradás magatartásbeli és lelki zavarok kialakulását idézze elő.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk a súlyosan hibás nevelési attitűdök következtében érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körülményt, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

E tevékenységek közben ügyelnünk kell arra, hogy a tehetséges tanulókkal való kiemelt foglalkozás ne lássa kárát a felzárkóztatásnak. Arra törekszünk, hogy a tanulócsoport egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tehetséges tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is jó gyümölcsöket teremjen.

A feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás.

Kiemelten, fejlesztő pedagógus bevonásával törekszünk az alsósok felzárkóztatására.

Tanulási zavarnak azt a jelenséget nevezzük, amikor átlagos oktatási körülmények között egy gyerek nem tud megtanulni írni, olvasni és számolni.

Nem értelmi fogyatékoság, nem érzékszervi hiányosság, hanem elmaradás, rendellenesség, megkésett fejlődés a beszéd, olvasás és írás terén.

A szociokulturálisan hátrányos helyzetű gyerekek gyakran a tanulási zavar tüneteit keltik, pedig az esetek nagy részében a kulturális elmaradottság áll. Az ilyen tanulók felzárkóztatása foglalkozások szervezésével valósul meg.

Első lépés a probléma feltárása: a tanulási kudarc okát próbáljuk felderíteni. Ebben nagy segítség az első osztályos tanulók általános képességszint feltárása, a tanítónő/osztályfőnök megfigyelései, családlátogatási tapasztalatai.

A tanulási kudarc mögött nagyon gyakran tanulási zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) ill. magatartászavar, valamint ezek kevert tünetei húzódnak meg. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programban az iskolába lépéskor vagy a nevelési-oktatási folyamat bármelyik szakaszában a tanulási zavarra utaló tünetek észlelésétől kezdődően teendőket kell meghatározni.

A következőkkel tudunk segítséget nyújtani

- az első osztályos tanulók általános képességszint feltárás.
- a tanítónő tanórai és tanórán kívüli egyénre szabott fejlesztő, felzárkóztató tevékenysége
- korrepetálások tartás.
- az osztály képesség és készség szintjéhez igazodva tartunk korrepetálásokat magyar nyelv és matematika tantárgyakból, szükség esetén egyéb tárgyakból
- a napközi, illetve a tanulószoba segítő tevékenységének igénybe vétele
- a szülők és a családok nevelési gondjainak a segítése. (Szülői értekezletek és osztályfőnöki órák témája a helyes tanulási mód kialakítása.)
- külső szakember (pszichológus, mentálhigiénés szakember stb.) segítségének igénybevétele indokolt esetben
- a tanulók szociális helyzetének javítása (diákétkeztetés, tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek)
- családlátogatások
- a pedagógusok és a tanulók személyes kapcsolatai
- a továbbtanulás irányítása, segítése

A tanulók felzárkóztatása

Elvárások a pedagógusoktól a felzárkóztatásra szoruló tanulók segítségét illetően:

- tudjon differenciáltan oktatni, nevelni
- semmiféle hátrányos megkülönböztetés nem érheti részéről a tanulót
- az értékelésnél vegye figyelembe a tanulók eltérő képességeit
- önmagához képest nézze a tanuló fejlődését
- a hátrányt nem jelentő képességterületen erősítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit
- nevelje a közösséget a képességek különbözőségének tolerálására
- korrepetáljon tanórán kívül és felzárkóztató foglalkozásokon törekedjen a hátrányok csökkentésére

Elvárások az osztályfőnökkel szemben:

- A tanuló problémáiról tájékoztassa a szaktanárokat;

- Szükség esetén tegyen javaslatot a szülőnek szakember felkeresésére a tanuló ügyében;
- Kísérje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét;
- Gondoskodjon a tanuló megfelelő iskolafokozatba kerüléséről, a pályaválasztásról;
- Szükség esetén véleményezze a tanuló iskolai magatartását, teljesítményét;

Alacsonyabb teljesítményt nyújtó diákok esetében a nevelőnek külön figyelmet kell fordítani a következőkre:

- Megfelelő idő biztosítása szóbeli és írásbeli számonkérés során;
- Szóbeli számonkérésnél megfelelő segítségnyújtás a kudarc és szorongás elkerülése érdekében;
- Megfelelő megerősítés biztosítása tanórákon;
- A minimum követelmények teljesítésére való törekvés;
- A személyes elbeszélgetések barátságossá tétele, valamint fokozott figyelem fordítása a gyerekek reakcióira, arckifejezéseire;
- A kudarcral küszködő tanulók felzárkóztatása ne váljon tanuló társai kárára;

Egyes iskolák tárgyi és személyi ellátottsága eltérő. Ha új tanuló érkezik az osztályba, külön figyelmet kell fordítani a tanuló megismerésére (beszélgetések családlátogatás, a tanuló magatartásának megfigyelése osztályközösségben) és tudásszintjének megállapítására.

Az új tanuló ismereteinek felmérése egyénileg történhet szóban és írásban.

- A szóbeli ellenőrzés történhet kérdés- felelet, vagy összefüggő szóbeli beszámoló formájában. A beszélgetés folyamán felmérjük, hogy mit és mennyit tud a diák, ismeretei mennyire tudatosak, hogyan képes önállóan felhasználni az eddig tanultakat.
- Írásbeli felmérés során tudásszint felmérő dolgozatokat állítunk össze, melyek igazodnak a tantervi követelményekhez. A dolgozatot nem osztályozzuk, hanem annak eredményére, tanulására tervezzük a szükséges felzárkóztatást.
- A szóbeli és írásbeli beszámolók adnak képet a tanuló ismeretéről, esetleges hiányosságairól. Megállapítjuk, melyek azok az alapok, amelyekre építhetünk. A kapott eredmény után tudjuk meghatározni, hogy milyen felzárkóztatást nyújtunk a tanulónak sikeres továbbtanulása érdekében.

Alsós fejlesztő gyakorlatok

„Egy gyermek akkor iskolaérett, ha testileg-lelkileg olyan fejlett, hogy az iskolai tanulás nemcsak, hogy nincs ártalmára, hanem fejlesztőleg hat rá.”

Az eredményes iskolai tanulás alapvető feltétele a tanuló iskolaérettsége.

A fejlődésnek megfelelő feltételei vannak, biológiai és pszichikus téren egyaránt. Ezek a feltételek egyrészt örökletes ill. veleszületett vagy szerzett adottságok, másrészt a környezetnek a gyermekre gyakorolt helyes, céltudatos nevelői ráhatásai.

Sokféle készség, képesség szükséges már az általános iskola első osztályában is ahhoz, hogy a pedagógus oktató-nevelő munkája eredményes legyen.

A pszichikusan iskolaérett gyermekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos fegyelmet és emlékezetet igényel.

A szándékos emlékezet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja:

- az érdeklődés a környezet iránt, ez bizonyos fokig kapcsolatban van a figyelem és a megfigyelő-képesség fejlődésével ill. fejlettségével,
- a gondolkodás terén analízisre és szintézisre való képesség a jellemző,
- a beszéd megfelelő fejlettsége, mely fontos szerepet játszik az ismeretszerzésben és mások megértésében.

A felsoroltakon kívül a már meglévő tapasztalatok, alapismeretek és a gyakorlati készségek nagymértékben fokozzák az iskolára való alkalmasságot. (Idetartoznak a gyermek saját magára, természeti és társadalmi környezetére vonatkozó tapasztalatai, alapismeretek, az ábrázoló készség, megfelelő kezűgyesség és mozgásbeli ügyesség.)

Az egészséges, kiegyensúlyozott felnőttkor alapja a gyermekkor, éppen ezért nagyon fontos a zavarok korai felismerése.

Az általános iskolában folyó összetett munka egyik fontos része azoknak a gyermekeknek az oktatása, nevelése, akiknek fejlődése eltérően alakult a korai gyermekkorban.

Fontos és lényeges feladatai vannak ebben a folyamatban a szociálpedagógusoknak a káros tényezők konkrét vizsgálatával, és ennek ismeretében a lehetséges és szükséges speciális módszerekkel a káros hatások kiküszöbölésére ill. csökkentésére. Fontos:

- a személyiséget károsító környezeti tényezők felismerése – ingerszegény környezet, elhanyagolt, rossz családi körülmények, helytelen nevelési eljárás stb.
- a gyermek és felnőtt környezet közötti kontaktus, a gyermeknek a társaihoz való viszonyulása, megnyilvánulása – mindezek utalnak az érzelmi kiegyensúlyozottságra is, amit feladathelyzetben, szünetekben és spontán tevékenység végzése közben figyelhetünk meg a gyermekeknél.

Ezeken kívül fontos felmérni a vízuo-perceptuo-motoros, az akusztikus- és nyelvi képességeket, emlékezet, a szerialitás, a téri tájékozódás szintjét, valamint a test finom- és nagymozgásait. A felmérésekhez segítséget nyújtanak a különböző vizsgálatok és programok (pl.: Porkolábné Balogh Katalin: Mozgásfejlesztő program; Brigitte Sindelar: „De jó, már én is tudom” – programcsomag: Goodenough-féle vizsgáló eljárás; Meixner Ildikó: Én is tudok olvasni stb.), és ily módon megismerhető a várható, vagy a már kialakult tanulási zavar háttere. Megtudható, hogy a gyermek mely részképesség-gyengeségek miatt igényel fejlesztő foglalkozást.

Minél hamarabb sikerül felfedeznünk a problémákat, megelőzhetjük, hogy az elsődleges tünetre rakódjanak a várható következmények: a magatartászavar, agresszió, regresszió, önértékelési probléma, iskolai kudarcok stb.

A fejlesztő foglalkozások megtervezésénél a programok kiválasztásával meg kell tervezni, hogy mely célokra irányul elsődlegesen és melyekre lehet másodlagosan fejlesztő hatással.

2.6.4. Sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása

Intézményünk az Nkt. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelését-oktatását is ellátja az alapító okiratában meghatározottak alapján.

Fenti jogszabály alapján a fogyatékosági területnek megfelelő illetékes szakértői bizottság szakértői véleményében megfogalmazott alábbi diagnózissal rendelkező tanulók nevelését-oktatását látjuk el: sajátos nevelési igényű (organikus okra visszavezethető és organikus okra nem visszavezethető), amely kiterjed a dislexia, disgraphia, discalculia, részfogyatékosággal rendelkező, az enyhe testi mozgásszervi fogyatékos. A működéshez szükséges tárgyi és személyi feltételekkel az alábbiak szerint rendelkezünk:

- a sajátos nevelési igényű tanulók nevelésére-oktatására szolgáló helyiségek és felszerelések (taneszközök és tanítást-tanulást segítő eszközök) az intézmény székhelyén rendelkezésre állnak;
- A foglalkozások rendjét a fejlesztőpedagógus és a gyógypedagógus állapítja meg a szakértői bizottság szakvéleménye és a hatályos jogszabályok alapján.
- szakmódszertani intézménnyel történő együttműködés

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma a NAT, az abban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok rájuk is érvényesek. Oktatás-nevelésüknél figyelembe vesszük:

- a köznevelési törvény, a NAT és az irányelvek vonatkozó előírásait;
- intézményünk alapító okiratát;
- iskolánk pedagógiai programjában megfogalmazott célkitűzéseket;
- a tanulók fogyatékoságából eredő sajátosságokat.

Célunk, hogy segítsük a minél teljesebb önállóság elérését, és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- az iskola pedagógusainak felkészülését a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására; egyedi fejlesztési terv készítését a gyógypedagógus irányításával; az eltérő képességekhez való alkalmazkodást;
- a tanulói közösség felkészítését a fogyatékos tanulók fogadására.

A program elemei

- A tanulási zavar észlelésekor a pedagógus a főigazgatónál kezdeményezi, hogy keresse meg a szakértői és rehabilitációs bizottságot a tanulási nehézség megállapítása céljából.
- A tanulási nehézség megállapítása esetén egyéni fejlesztési terv kidolgozása a nevelési tanácsadóval együttműködve a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak alapján.

- A tanuló mentesítése az értékelés és minősítés alól a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint.
- A sajátos nevelési igényű tanulók felkészítését fejlesztő foglalkozásokkal, tanulószobán tantárgyi felzárkóztató órákon és differenciált tanórai feladatokkal végezzük.
- A tanuló fejlődésének folyamatos figyelemmel kísérése és értékelése.
- A folyamatos figyelemmel kísérés ideje alatt a pedagógus legalább rendszeresen ismerteti a szülővel megállapításait, és segítséget nyújt az otthoni neveléshez.

Az Nkt. 11. § (1) bekezdése értelmében, „A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

a) óvodai nevelése esetén az óvoda pedagógiai programja a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységet,

*b) iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot is tartalmazza, figyelemmel a **Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében foglaltakra.***

Az alapító okirat szerint intézményünk vállalhatja azon sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján:

- beszéd fogyatékos
- diszlexia
- diszgráfia,
- diszkalkulia,
- iskolai készségek kevert zavara,
- iskolai készségek nem meghatározott fejlődési zavara,
- kevert specifikus fejlődési zavarok,
- az aktivitás és figyelem zavarai állnak fenn
- enyhe testi mozgásszervi fogyatékos -féloldali spasticus bénulás G8110

2.6.5. Gyermekevédelemmel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A Magyar Katolikus Püspöki Kar 1996. évi körlevelében – „*Igazságosabb és testvériesebb világot*” – a jelenlegi magyar helyzet elemzésénél külön foglalkozik a gyerekekkel, az iskola feladatával.

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén – család, iskola, társadalom – a családok nagy többsége nem tudja vagy nem akarja elsődleges szerepét e folyamatban betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát pótolni.

Szám szerint is emelkedik a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanuló száma. Alapvető a lelkiismeretes, a tanulókra egyénenként is odafigyelő osztályfőnök tevékenysége.

A gyermekvédelmi felelős koordinálja iskolai szinten a teendőket. A társadalmi elszegényedés következtében jelentős az anyagi gondokkal küzdő családok száma. Lehetőséget kell teremteni az ilyen családból érkező tanulók megsegítésére: pl.:

- étkezési hozzájárulás
- tanszer-segély
- alkalmi segély (osztálykirándulás, nagyobb kiadás esetén)
- rendszeres nevelési segély
- iskolai, alapítványi támogatás.

Nagyobb gond és nehezebb a segítségadás azokban az esetekben, ahol a család a gyermekek számára nem biztosítja a megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezek a nehézségek sok esetben későn mutatkoznak. A tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az iskola nem veheti át a család nevelő szerepét, de az ilyen nehéz esetekben fel kell vállalni a fokozott törődést a tanulóval.

Lehetőségek

- fokozott odafigyelés, egyéni beszélgetés: segítség a személyes problémák megoldásában
- kapcsolattartás a családdal
- hiányosságok pótlásában segítség
- korrepetálás – (nevelési, beilleszkedési zavarokkal küzdők külön segítése)
- a tehetséges tanulók külön segítése
- a továbbtanulásuk biztosítása

Az osztályfőnök feladatai

- Ismerje meg az osztályába járó tanulók életkörülményeit, családi háttérrel, a tanuló szokásait, kedvenc időtöltését, magatartását.
- Öszinte, kölcsönös tiszteleten és bizalmon alapuló, jó partnerkapcsolatot alakítson ki a szülőkkel a családlátogatás, szülői értekezlet, fogadóóra, egyéni beszélgetések alkalmával.
- A tanulók életkorának megfelelő szinten a káros szenvedély megelőzése: alkoholfogyasztás, dohányzás, kábítószer fogyasztás.
- A rábízott tanulókkal élő napi kapcsolatban legyen, időben vegye észre a gyerekek életkörülményeiben bekövetkező változást, tegye meg a szükséges intézkedést.
- Megkülönböztetetten figyeljen azokra, akik képességeik alatt teljesítene, derítse fel az okokat és segítse kiküszöbölni azokat
- Keresse a szociálisan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulókon való segítség módját, gondoskodjon a hivatkozó öltözködés, viselkedés elkerüléséről.

A gyermekvédelmi felelős feladatai

- Koordinálja az iskola gyermekvédelmi munkáját.

- Tájékoztatja az osztályfőnököket és szülőket a szociális juttatások lehetőségeiről – törvény által biztosított jogokról, helyi szociális rendeletekről.
- Meghatározott helyen és időben heti rendszerességgel fogadóórát tart.
- Szorgalmazza a családlátogatásokat.
- Kapcsolatot tart a Polgármesteri Hivatal Hatósági és Szociális Irodával, gyermekjóléti szolgálattal.
- A szociális hátrányok csökkentése érdekében tartson kapcsolatot a helyi karitatív szervezetekkel: Karitás, Máltai Szeretetszolgálat, Vöröskereszt.
- Szervezzen intézményen belül játék – és ruhagyűjtést és segítse elő ezek tapintatos eljuttatását a rászorulókhhoz.
- Figyelje megkülönböztetetten a sajátos nevelési igényű gyerekek iskolában történő ellátását és rendszeresen tartson kapcsolatot az érintett tanulók szüleivel.

Iskolánkban a nehéz anyagi helyzetű, szociális problémákkal küzdő család aránya átlagon felüli. A családoknál jelentkező anyagi gondok enyhítésére, krízis helyzetben a gyors segítségnyújtásra jött létre 2004-ben a Diákjóléti Alap. A támogatás alapja a Szent István Oktatási Alapítványból elkülönített pénzösszeg.

A szülői kérésről, a támogatás mértékéről az erre megbízott kuratórium dönt. Több év tapasztalata igazolja a Diákjóléti Alap szükségességét.

A katolikus iskola nem „elit” képzésre törekszik. Különös figyelmet szentel és segíti a gyengébbeket, a nehezebb körülmények között élőket.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő. Tanítványainkban erősíteni kell azt a tudatot, hogy aki teheti, segítse a gyengét, beteget, szegényt. Ezek remélhetőleg tanítványaink számára maradandó értéket képviselnek felnőtt korukban is. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélytől.

A gyermekek **esélyegyenlőségét** szolgáló intézkedéseket iskolánk tanulói és munkavállalói esélyegyenlőségi programja tartalmazza.

2.6.6. A tartós gyógykezelés alatt álló tanulókkal kapcsolatos feladataink

Az osztályfőnök az intézménybe került tanulók körében felméri, vannak-e tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek. A szülők bevonása ebbe a felmérésbe nélkülözhetetlen. Amennyiben vannak ilyen tanulók, ők is kiemelt figyelmet igényelnek. Az osztályfőnök felhívja erre az osztályban tanítók figyelmét és egyeztetik az erre vonatkozó feladataikat.

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók között megjelentek a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelvei. Ezeket az irányelveket tartjuk szem előtt, amennyiben ilyen tanuló kerül iskolánkba.

Minden beteg gyermeknek, fiatalnak, akár tartósan, visszatérően vagy átmenetileg tartózkodik a kórházban, vagy hosszabb otthoni rehabilitációra, joga és igénye (szüksége), hogy játszasson és tanulhasson, mert mindkettő gyermekkorának szerves része. Tanulói szerepének megőrzése biztosítja a folytonosság- és normalitásérzetet – betegségétől függetlenül, vagy annak ellenére.

A gyermek, tanuló alapvető jogát a képességeiknek, állapotuknak megfelelő tanulásra, pedagógiai ellátásra az állam törvényben deklarálta.

Az Irányelvben foglaltak célja, hogy a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók esetében az adott egészségügyi állapotból eredő sajátosságok és a tankötelezettséggel összefüggő alapvető jogok és kötelezettségek összhangba kerüljenek.

Az Irányelv annak biztosítását szolgálja, hogy a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók egyéni munkarendben vagy vendégtanulóként fekvőbeteg-ellátás keretében gyógykezelést biztosító egészségügyi intézményben vagy rehabilitációs intézményben ellátás során megvalósuló tanulástámogatás eszközei és formái igazodjanak a gyermek, tanuló aktuális állapotához, az orvosi beavatkozások és gyógykezelések gyakoriságához;

- a rehabilitációs, rehabilitációs célú terápiák és a kórházpedagógus nevelő- oktatómunkája váljon az egészségügyi intézményi protokoll tartalmi elemévé;
- megvalósuljon a minél teljesebb reintegráció segítése.

Ennek érvényesítése érdekében meghatározza a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók egyéni munkarendben vagy vendégtanulóként történő nevelésében-oktatásában

- a megvalósítható tanulástámogatáshoz ajánlott optimális „gyermek utat”, oktatási rehabilitációs folyamatot;
- a rehabilitáció, rehabilitáció érdekében az ellátásban együttműködőket, az egyes szereplők jogait és feladatait, és kijelöli az egyes szakterületek feladatait, az ellátás során együttműködő ágazatközi team-munka sajátosságait;
- a teljes reintegráció segítése érdekében az ellátási folyamat algoritmusát.

Munkánkban ezeket az irányelveket vesszük figyelembe.

2.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákönkormányzat célja, feladata

A DÖK a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 48. §- a és a 20/2012 EMMI rendelet 120.§- a szerint a saját hatáskörében tartozó döntések meghozatala előtt a nevelőtestület véleményét a diákönkormányzatot segítő tanár közreműködésével a főigazgató útján kéri meg. A jogszabályban meghatározott esetekben a diákönkormányzat véleményének beszerzéséről a főigazgató gondoskodik az előterjesztés legalább 15 nappal korábban történő átadásával.

A diákönkormányzatot véleményezési jog illeti meg:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt,
- a tanulók közösséget érintő kérdések meghozatalához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, szervezéséhez,
- az iskolai sportkör, egyéb foglalkozások működési rendjének megállapításához,
- a könyvtár, sportlétesítmények működési rendjének kialakításához.

A főigazgató a véleményeztetésre kerülő anyagok tervezeteinek előkészítésében a DÖK képviselőit bevonhatja, tőlük javaslatot kérhet. Az iskolai tanulók összességét érintő ügyekben a DÖK - a segítő tanár támogatásával – a főigazgatóhoz, a szűkebb közösséget érintő ügyekben a főigazgatóhelyetteshez fordulhat. A DÖK részére az iskola egy kijelölt állandó helyiséget biztosít. Az iskola más helyiségeinek a használatához előzetes engedély szükséges.

A DÖK a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

1. saját működéséről,
2. a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
3. hatáskörei gyakorlásáról,
4. egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
5. az iskolai DÖK tájékoztatási rendszer létrehozásáról és működéséről.

A diákönkormányzat tagjai

1. A diákönkormányzat munkáját egy támogató tanár koordinálja, akit a főigazgató biz meg határozott időtartamra, legfeljebb 5 évre az Nkt. 48.§ - a 3. bekezdése értelmében.
2. A diákönkormányzat gyermek vezetői minden osztály (5. osztálytól – 8. osztályig) két delegált tanulója.

A diákönkormányzat szervezeti felépítése és működése

1. A diákönkormányzat vezetősége

- Az iskolai diákönkormányzat vezetőségét az osztály tagjai egyénileg, titkos szavazással választják meg.
- A diákönkormányzat osztályonként 2 főből áll.
- A vezetőség üléseit szükség szerint tartja
- A vezetőség döntéseit szóban, egyszerű többséggel hozza.

2. A diákönkormányzat vezetőségének feladatai

- Részt vesz a tanulók szabadidős, tanórán kívüli iskolai programjának megszervezésében.
- Felkéri a diákönkormányzat munkáját segítő tanárt.
- Elfogadja a diákönkormányzat éves munkatervét.

DÖK hatásköre az ifjúságot érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

Véleményezési jogot gyakorol:

- házirend
- magatartás, szorgalom értékelésének szempontjaiban
- iskolai rendezvények szervezésében

A diákönkormányzat vezetőségének kötelessége, hogy személyi döntései, a szervezeti és működési szabályzat, valamint az éves munkaterv elfogadása előtt kikérje az őt megválasztó tanulóközösségek, tanulók véleményét. A DÖK szervezeti és működési szabályzatát a nevelőtestület hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha ellentétes az iskola SZMSZ-ével.

A diákönkormányzat vezetőségének megbízatása egy évre szól.

2.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskola eredményes oktató – nevelő tevékenységét csak a szülő-tanuló-pedagógus harmonikus, magas színvonalú együttműködésével lehet elérni.

Ennek feltételei:

- egymás iránti elvárások megfogalmazása, illetve megismerése
- azonos célok kitűzése
- közös feladatok meghatározása

2.8.1. Az együttműködés formái

Pedagógus és szülő között – osztály szinten

Szülői értekezlet – az osztályfőnök tartja évente legalább 2 alkalommal

Év elején – az iskola éves munkatervének, oktatási és nevelési célkitűzéseinek ismertetése.

Félévkor – a tanulmányi munka értékelése, tájékoztató az osztály neveltségi szintjéről – az ebből adódó feladatok meghatározása.

Rendkívüli szülői értekezlet - nevelési problémák megbeszélése esetén, különleges osztályprogram, tábor szervezése esetén.

Pályaválasztási szülői értekezlet – a 8. osztályosok tanulók szülei részére

Elsősök szülői értekezlete –

beiratkozást követően a leendő elsősök szüleinek a főigazgató és a várható elsős osztályfőnökök tartják.

Fogadóóra: havonta, a hónap második hétfőjén minden pedagógus részvételével (az ettől eltérő időpontról a pedagógus a honlapon vagy egyéb a szülők által használt információs csatornán köteles a szülőket tájékoztatni) Egyéni tanulási, magatartásbeli problémák megbeszélése.

Családlátogatás: új közösség átvételekor az osztályfőnök végzi – később szükség szerint, esetenként a gyermekvédelmi felelőssel együtt. A család megismerése mellett cél a nevelési el képzések – közös álláspont kialakítása.

Alkalmi találkozások: A szülő vagy a pedagógus kérésére egyéni problémák megbeszélése előzetes időpont-egyeztetés alapján.

Hagyományos jótékonysági bál – melynek bevételét az iskola fejlesztésére fordítjuk. Az alkalom jó lehetőség a szülőkkel a kapcsolat erősítésére, színesítésére.

Írásos üzenetek – a szülők tájékoztatása a KRÉTA (Köznevelési Regisztrációs –és Tanulmányi Alaprendszer) alaprendszeren keresztül történik:

- A tantárgyi érdemjegyek.
- A pedagógus szóveges értékelése, tájékoztatása a gyermek tanulmányi előmeneteléről és magatartásáról.
- A magatartás és szorgalom rendszeres – havonkénti értékelése.
- Dicsérek, elmarasztalások
- Iskolai rendezvények.

A pedagógus, a szülő és a gyermek együttműködése

1. tanulmányi kirándulás – szükség esetén kérjük a szülők segítségét
2. osztálykirándulás, kerékpártúra – szülői segítséggel szükség esetén a pedagógus felkérése alapján
3. zenés, táncos osztályszintű iskolai rendezvény – szülői támogatás az előkészítésben, lebonyolításában
4. hagyományos tornabemutató - a tanulók jelentős számának bevonásával
5. anyák napja – a szervezés a gyerek életkori sajátosságának megfelelően
6. nyílt nap – bemutató óra – valamennyi osztályban
7. iskolai szintű előadás meghívott előadóval – meghatározott nevelési, oktatási, vallási kérdésekről
8. rendkívüli szülői értekezlet – kezdeményezheti a szülő vagy az iskola fontos, közösséget érintő nevelési probléma megbeszélésére, megoldására

9. év eleji segítségnyújtás – az osztálytermek, iskolai helyiségek dekorálásába, otthonosabbá tételébe segítség az osztályfőnök, szaktanár felkérése alapján – hagyományos, nagy jelentőségű segítségadás
10. iskolai szintű papírgyűjtés – a tanulók igyekezetét a szülők besegítése teszi eredményessé.
11. családi nap-sport programok, kézműves foglalkozások, kirakodó vásár, koncert

2.8.2. Az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

- A szülők és gyerekek igényeinek felmérése, összevetése a lehetőségekkel.
- Meghívott előadókkal előadás szervezése a szülőket érintő nevelési, vallási kérdésekről
- A szülők segítségét kérni az iskolai fegyelem elérésében, az iskola tisztaságának, rendjének megőrzésében, az iskola berendezéseinek és eszközeinek a megóvásában.
- A partnerkapcsolat erősítése érdekében szükség esetén a nehezen elérhető szülők felé az iskola kezdeményező legyen a gyerekek érdekében.
- A szülők pontos, korrekt tájékoztatása a gyermekét, az iskolát érintő dolgokról.
- Havonta értékeljük a magatartást és szorgalmat az egy osztályban tanító nevelők, beszéljük meg a közösségben adódó problémákat.
- A diákönkormányzat tagjai kapjanak segítséget, lehetőséget az osztályban a problémák felvetésére és a diákönkormányzati gyűléseken elhangzottak továbbadására.
- Az osztályfőnök minden szülői értekezleten foglalkozzon meghatározott nevelési témával.

2.8.3. Kapcsolattartás az intézmény partnereivel

Az iskola hivatalos – a törvényekben meghatározott kapcsolatot tart a fenntartó Egri Főegyházmegyével, a mezőkövesdi Jézus Szíve Plébániával, a Katolikus Pedagógiai Intézettel, valamint az EKIF - fel. Egyes részfeladatok megoldása során a helyi önkormányzat oktatási bizottságával. Az előírt hivatali kapcsolatokon túl az iskola a fenntartó érsekben olyan személyt tisztel, akiben annak a hitbeli és erkölcsi tanításnak a személyes képviselőjét látja, amelyre nevelési elveit alapozza. Fontosnak tartja az élő kapcsolat ápolását személye és az iskola nevelői, dolgozói, neveltjei között, ezért számít gyakori jelenlétére, kéri útmutatását.

Az iskola kapcsolatrendszerében sajátos helyet foglalnak el a szülők, akiket meg akar nyerni az iskola nevelési céljainak. Ugyanakkor elvárásaik, az iskolával való alkotó együttműködésük során a szülők is hatással lehetnek az iskola konkrét nevelési céljainak formálódására, megvalósításuk módjainak alakulására. Az iskola – az ez irányú igényeknek elébe menve segítséget nyújt a szülőknek a nevelési, lelki problémák keresztény elvek alapján történő megoldásában. Keresi azokat a formákat, amelyekben ez a segítségnyújtás megvalósulhat.

A katolikus iskola természetes környezetét adja az egyházközség, amely lelkeségével a rá jellemző karizmákkal meghatározó befolyással van az iskolára. Az ő és szüleik révén az egyházközség sajátos érdekeltsége alakul ki a katolikus iskola kifogástalan erkölcsi és szakmai minőségében. Az iskola szívesen várja és szorgalmazza, hogy az egyházközség és az iskola kapcsolata az egymás életében, rendezvényein való alkotó részvétel révén elmélyüljön. Ez irányú törekvései bizonyos mértékig kiterjednek a vonzáskörzetébe tartozó valamennyi egyházközségre.

A más egyházi iskolákkal való kapcsolattartás révén iskolánk mintát, tapasztalatokat, a jobb önmegismerést szolgáló összehasonlítási alapot nyer, intézményi és személyes, emberi kapcsolatokba gyarapszik pl. versenyek, kirándulások alkalmával. Szorgalmazzuk diákjaink továbbtanulásánál válasszák a környékbeli katolikus oktatási intézményeket.

A közvetlen környezetünkkel, városunk önkormányzati iskoláival intézményünk kapcsolatokat ápol, sport- és szellemi vetélkedőkön, más iskolák által meghirdetett versenyeken való részvétellel, más iskolák meghívása révén.

Intézményünk kapcsolatot tart fenn az egyházmegye katolikus iskoláival, részt vesz a tanév kezdetén megrendezésre kerülő egyházmegyei Veni Sancte ünnepségen, s a tanévet záró ünnepélyen .

Iskolánk megfelelő mérlegelés után tartós és folyamatos kapcsolatok kiépítésére törekszik több társadalmi szervezettel, amelyeknek tagjai külső előadókként segítik nevelő-oktató munkát. (Caritas, Vöröskereszt, Máltai Szeretetszolgálat).

2.9. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a tantárgyi helyi tantervekben található követelményekkel. Iskolánkba felvételi vizsga nincs, de viszont szükség esetén személyes elbeszélgetést kezdeményezhet az iskola főigazgatója a szülőkkel.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.

Az iskolai tanulmányok alatti vizsgák fajtái

- különbözeti,
- javító,
- osztályozó
- pótló

A vizsgákról a tanulókat a főigazgató-helyettes időben írásban értesíti.

Osztályozó vizsga

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

A félévi és tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének az előírásnál rövidebb idő alatt tegyen eleget, anélkül, hogy a tanuló a tantárgyi követelmények teljesítése alól mentesítést nyerne,
- ha a tanuló a tanórai foglalkozások több mint ötven százalékáról távol maradt, félévkor és év végén minden esetben osztályozó vizsgán köteles számot adni tudásáról. Az osztályozó vizsga alól felmentés nem adható.
- ha egy adott tantárgyból a tanórák 30%-nál többet mulasztott,
- a megengedett 250 óránál többet mulaszt, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- az osztályozó vizsga időpontja augusztus 25-31.
- a tanév végi elégtelen minősítés három tantárgyból osztályozó-javítóvizsgán korrigálható,
- a javító vizsga elégtelen eredménye évfolyamismétlést von maga után,
- háromnál több elégtelen osztályzat esetén az évfolyamot meg kell ismételni,
- független vizsgabizottság kérése esetén a bizottságnak nem lehet tagja az a tanár, aki abban az iskolában tanít, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. A különbözeti vizsgák letételére tanévenként legalább két vizsgaidőszakot jelölünk ki, amelyet a munkatervben határozzuk meg.

Pótló vizsga

- A vizsgázó pótló vizsgát tehet a főigazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
- A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.
- A főigazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők.
- A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola főigazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

2.10. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

A tanítók, a szaktanárok szóban és írásban kéri számon tanulóikat. Az osztálytanító első osztályban félévkor és év végén, illetve második osztályban félévkor szóveges formában is értékeli a tanulókat. A többi évfolyamon a pedagógus diagnosztizáló, fejlesztő és minősítő értékeléssel élhet. Az értékelés legyen objektív, hiteles, megbízható. Egy tanítási napon egyetlen osztály sem kötelezhető 2-nél több témazáró dolgozat megírására. Az osztály diákképviselője figyelmezteti a nevelőt, ha ettől eltér. A megíratott dolgozatot a tanuló lehetőleg a következő tanóra, de legkésőbb két héten belül kijavítva és értékelve kapja kézhez. Az érdemjegyet a pedagógus 2 héten belül rögzíti az elektronikus naplóban.

A témazárók írásának időpontját 1 héttel előbb be kell jelenteni.

2.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély oktatása iskolában elsősorban szakköri keretekben zajlik, de biológia- órákon és egészségnevelés keretében is kapnak tanulóink ilyen ismereteket a szaktanártól és az iskolai védőnőtől. Az Oktatási Hivatal és az országos mentőszolgálat a légutak veszélyeztető állapotok és az anaphylaxia kezelését célzó elsősegély nyújtási képzését a pedagógus kollégák folyamatosan végzik. Az életmentő gyógyszerek tárolása az allergiával küzdő tanulók osztálytermében, zárható szekrényben történik.

Az elsősegélynyújtás oktatása a következő ismeretek átadásával történik

- Tájékozódás a baleset: helyszínbiztosítás, mentőhívás
- Szituációs gyakorlatok a mentőhívásra
- Életjelenségek, az eszméletvesztés tünetei, ellátása
- Gyakorlati foglalkozás: stabil oldalfekvés, betegvizsgálat
- A klinikai és a biológiai halál jelei, különbségek, életveszélyre utaló jelenségek
- A légzés, a keringés vizsgálata, értékelése
- Gyakorlati foglalkozás: betegvizsgálat - a légzés, a keringés megfigyelése
- A légutak felszabadítása és szabadon tartása
- Újraélesztés kivitelezése 1-2 személlyel (elmélet)
- Mellkas-kompresszió kivitelezése és gyakorlása

- Komplex újraélesztés kivitelezése 1-2 személlyel (gyakorlat)
- Újraélesztési gyakorlat AMBU-fantomon
- Sebek fogalma, fajtái, elsődleges sebellátás
- Gyakorlati foglalkozás: sebellátás, alapvető kötésformák
- Vérzések fajtái, ellátásuk – különleges vérzések
- Artériás nyomópontok helyei és lefogásuk, vérzések ellátása (ismétlés, gyakorlás)
- A kötözések alapszabályai
- Pólyamenetek formái, a felső végtag kötései
- Az alsó végtag, a törzs, a fej kötései
- Rögzítő és speciális kötések
- Koponya-, gerinc-, nyakcsigolyatörések és ellátásuk
- Medence-, bordatörések és ellátásuk
- Végtagtörések és ellátásuk, rándulás és ficam
- Áramütés, villámcsapás
- Égési sérülések osztályozása és ellátása
- Fagyási sérülések ellátása
- Szúrt és vágott sebek ellátása
- Harapott sebek
- Heveny rosszullétek, sokk és ellátása
- Idegen test szemben, légútban
- Marószerek okozta sérülések ellátása
- Leggyakoribb mérgezések és azok ellátása
- Teendők tömeges baleset, katasztrófa és vegyi anyagot szállító jármű balesete kapcsán

2.12. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A beiskolázást a főigazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. Az iskolai, valamint csoportlétszámot az intézmény alapító okirata és a nemzeti köznevelési törvény ide vonatkozó előírása szerint kell megállapítani. Beiskolázásunkat nem köti körzethatár. A tanulók felvételéről a főigazgató dönt, a tantestület és a fenntartó által elfogadott felvételi szempontrendszer alapján.

Az 1. évfolyamra a felvétel feltétele az iskolaérettség írásos igazolása. A felvétel a törvényi előírásoknak megfelelő, központilag meghatározott időpontban történik.

A tanuló felvételéről, átvételéről a főigazgató dönt, az ügyben érdekelt osztályfőnökökkel egyeztetve. (Különösen kritikus magatartási, tanulmányi probléma esetén.)

Átvételnél a tantárgyi rendszerek, tananyagok összevetése után a főigazgató különbözeti vizsgá(ka)t írhat elő.

2.13. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy az adott évfolyamra előírt helyi tanterv továbbhaladási feltételeit teljesítse.

Ennek értelmében a továbbhaladás feltétele:

- a Nkt. 57.§ (1) bekezdése alapján a tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.
- amennyiben a tanuló nem tesz eleget a tantárgyi követelményeknek, osztályozó vizsgát tehet minden évfolyam végén, legfeljebb két tantárgyból.
- amennyiben három vagy több tantárgy követelményeinek nem felelt meg, vagy sikertelen javítóvizsgát tett, az évfolyamot meg kell ismételnie, ha a nevelőtestület másképp nem határoz.
- e főszabály alól csak az első évfolyamon tanulók esetén van kivétel, ugyanis az első évfolyamon a tanuló csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, illetve, ha a szülő ezt kéri.

3. HELYI TANTERV

3.1. A választott kerettanterv

A Kormány 5/2020. (I.31.) Kormány rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló módosított 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet alapján készült.

Az általános iskolai nevelés-oktatásban a NAT tantárgyi rendszerét, a tantárgyak heti óraszámait vesszük alapul. A tantárgyi helyi tantervek elkészítését a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók között megjelent kerettanterveket alkalmazzuk:

- ✓ kerettantervek az általános iskola 1-4. évfolyamára
- ✓ kerettantervek az általános iskola 5-8. évfolyamára

3.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám

3.2.1. Óraterv az 1-8. évfolyam számára

A Szent István Katolikus Általános Iskola A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról módosított 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet által jóváhagyott, Oktatási Hivatal által készített kerettanterv alapján alkotta meg új Helyi Tantervét. A kötelező és szabadon választható tantárgyak elosztását a következő képen határozza meg a tantestület

Évfolyamok	1	2	3	4	5	6	7	8
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+2	5+2	4	4	3	3+1
Matematika	4	4	4	4	4	4	3+1	4
Történelem és állampolgári ismeretek								
• történelem					2	2	2	2
• állampolgári ismeretek								1 ¹
• hon és népismeret						+1		
Hittan²	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1
Természettudományok								
• környezetismeret			1	1				

¹ Gazdaságismeret évi 18 órában 8. osztályban integrálva az állampolgári ismeretek tantárgyba.

² A 2011.évi CXCV. Nemzeti köznevelésről szóló törvény 31.§ (1.) bekezdés alapján a Nat által előírt maximális órakeret egyházi fenntartású oktatási intézményekben hittan tantárgyból heti 1 órával kibővíthető.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

• természetismeret					2	2		
• kémia							1,5	1,5
• fizika							1,5	1,5
• biológia							1,5	1,5
• földrajz							1,5	1,5
Idegen nyelv				2	3+1	3+1	3+1	3+1
Művészetek								
• ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
• vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
• dráma és színház							1 ³	
Technológia								
• technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
• digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
• testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra keret	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	25	26	29	29	30	30
Hittan miatti többletóra	-	-	1	1	1	1	1	1
Heti óraszám összesen	24	24	26	27	30	30	31	31
Előkészítő és tehetséggondozás							2	3
• magyar							1	1
• idegen nyelv				1			1	1
• matek								1

A sajátos nevelési igényű tanulók pedagógiai habilitációs rehabilitációs foglalkozások óraszámát a szakértői vélemények és a 2011.évi Ntk 6.sz mell. alapján 2-4 óra.

3.2.2. A kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A tananyagot a helyi tanterv tartalmazza.

³ A tánc és dráma 7. osztályban integrálva a magyar nyelv és irodalom tantárgyba.

3.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

A tankönyvrendelés a mindenkori, hatályos jogszabályok szerint történik (részletes leírás az Szmsz-ben).

- Az iskola tantestülete nem kötelezi el magát semmilyen tanítási módszer, valamint tankönyvkiadó tekintetében.
- A tankönyvek és segédletek kiválasztása a pedagógus joga és felelőssége.
- A tankönyv tartalmában, betűméretében, képi anyagában feleljen meg a tanulók életkorának.
- A tankönyvben az ismeretanyag feldolgozása, fejezetei jól áttekinthetők legyenek.
- Alkalmas legyen a követelményekben megfogalmazott készségek és képességek fejlesztésére
- A tananyag alkalmas legyen differenciált oktatása is.
- Az ismeretanyag feldolgozása tevékenykedtető legyen.
- Az újabb kiadású tankönyveket figyelemmel kísérjük, próbáljuk megismerni, a legsikeresebbeket tanári segédkönyvként alkalmazni a megrendelt tankönyv mellett.
- Választás előtt a munkaközösségek egyeztetnek, lehetőleg azonos kiadású, egymásra épülő tankönyvből tanítanak.
- A tankönyv kiválasztásánál jelentős tényező a tartalmi szempont után a tankönyv ára. Lehetőleg kerüljük a kiugróan drága tankönyveket.
- Segédanyagokat az iskola próbál lehetőségeihez mérten biztosítani.

3.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A kerettantervhez hasonlóan két évfolyamonkénti lebontásban határozzuk meg.

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése. Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe
- fontos a tanulási módszerek kialakításának megalapozása
- Iskolai fegyelem, figyelem és kötelességérzet kialakítása

Az 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az
- iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok
- fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat
- a belső motiváció kialakítása, elmélyítése
- változatos tanulásszervezési formák alkalmazása
- a teljesítmények növekedésének elérése érdekében a tanulási stratégiák
- megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük

A felső tagozat 5-6. évfolyamán folyó nevelés-oktatás feladata

- elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása
- kulcskompetenciák megalapozása
- együttműködési készség fejlesztése
- tanulói tudás megalapozása
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele
- az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

Felső tagozat 7-8. évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata

- a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen áttartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával

- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása

3.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Mindennapos testedzés formái

Az iskola a mindennapi testedzést a tanórai foglalkozások (heti 5 óra) mellett az iskolai sportkörök működtetésével is biztosítja.

A mindennapos testedzés formái:

- testnevelési órák
- délutáni sportfoglalkozások, edzések
- napközisek számára naponta ütemezett játék, szabadidős tevékenység – rossz idő esetén tornatermi foglalkozás
- alkalmanként kirándulás, túra
- alsósoknál séta, ismerkedés a környezettel
- 5. és 2. osztályban úszásoktatás
- néptánc alsó tagozatban heti 1 órában

Az iskolai sportkör működési rendje

Az iskolai sportkörök szakmai programját a testnevelő tanárok állítják össze szeptember 15-ig, a tanmenetekkel együtt. A programok összeállításakor különös gondot fordítanak a sajátos nevelésű gyermekek bevonására. Az iskola főigazgatója a testnevelő tanárral félévente értékeli a mindennapi testedzés megvalósulásának feltételeit, a tanulók részvételeit, és közösen állapodnak meg a teendőikben.

Az iskolai sportkörök a tanítási időt követően délután szerveződnek

- jelentkezés önkéntesen történik
- jelentkezés egy évre szól
- évente meghosszabbítható
- a sportköri foglalkozáson csak a felvett tagok vehetnek részt
- a foglalkozások jó időben az udvaron, rossz idő esetén a tornateremben zajlanak
- a sportolásra vonatkozó balesetmegelőzési szabályok, házirend ez idő alatt is érvényes
- a tanuló a sportkör kezdete előtt 10 perccel érkezhets az öltözőbe
- a foglalkozásra közösen a tanár vezetésével mennek
- az esetleges balesetet azonnal jelenteni kell a tanárnak
- a foglalkozás befejeztével a tanuló 10 percen belül távozik az iskolából
- gyógytestnevelésre, mozgásjavító foglalkozásra az iskola külön csoportot szervez, melynek vezetését a tantestületből erre képzett nevelő végzi. A

jelentkezés önkéntes, illetve a pedagógus javaslatára a szülővel történt egyeztetés alapján történik

- az éves programot és a külső versenyeken való részvételt a főigazgató hagyja jóvá

A rendszeres testedzés formáit a külső sportegyesületekkel való megállapodások is segítik.

Mindennapos testnevelés alóli felmentés

A 2024. évi XXV. törvény 34.§-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,

b) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel,

A felmentéshez beadandó papírok:

- a főigazgatónak címzett, de az osztályfőnöknek leadott szülői kérvény, mely tartalmazza a gyermek nevét, osztályát, sportágát és egyesületét,
- az egyesület hivatalos, pecséttel és aláírással ellátott igazolása.

A felmentésről hivatalos határozat születik.

A szülő tudomásul veszi amennyiben az edzések látogatása megszűnik, azt azonnal jelzi az iskolának. A határozat hatályát veszti és a tanuló köteles a délutáni testnevelésórák látogatására.

3.6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánkban a helyi tanterv alapján szervezzük meg a tanulóknak, az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. De a tanítási órák megszervezhetők különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is.

Iskolánk helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak az óraszám rendszerbe beépített kötelezően választandó órakeret tanítási óráin való részvétellel teljesíthető. Az iskolánkba történő beiratkozás a helyi tantervünk óraszám

rendszerének elfogadását, vállalását is jelenti. Ezt a beiratkozás során részletesen ismertetjük a szülőkkel, akik aláírásukkal jelzik, hogy ezt elfogadják.

A választható szakköri, foglalkozásokra való jelentkezés lépései:

- májusban felmérjük a második nyelv, mint szakköri foglalkozásokra vonatkozó igényeket,
- diákjaink szeptember második hetéig jelenthetik be a foglalkozás megválasztásával kapcsolatos döntésüket, a szakkörök szeptember 15-től május 31-ig tartanak

3.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

3.7.1. Ellenőrzés, értékelés – beszámoltatás formái

A pedagógiai munka elengedhetetlen része az ellenőrzés és az értékelés, mely fontos szerepet játszik a tanuló személyiségének fejlesztésében, ösztönöz, a kötelességtudatot fejleszti, az önértékelést és önnevelést segíti elő.

A helyes értékelés világosan megfogalmazott, következetesen betartott követelményrendszeren alapul.

Nem a tanuló tudásában meglévő hiányosságokat, hanem az elsajátított ismeretet, jártasságot, készséget vesszük számba. Minden tanulót önmagához egyéni adottságaihoz kell mérnünk.

Értékelésünkkel törekszünk arra, hogy a tanuló a tőle elvárható maximumot nyújtsa.

Értékelésünk során egységesen a következők alapján osztályozzuk őket

0%-29%-1

30%-49%-2

50%-74%-3

75%-89%-4

90%-100%-5

A beszámoltatás módjai

- szóbeli felelet (100%)
- órai munka (100%)
- gyakorlati feladat (30%)
- írásbeli röpdolgozat (100%)
- témazáró dolgozat (200%)
- kiselőadás/beszámoló (50%)
- gyűjtés, kutatás (30%)
- tesztfeladat (50%)

- tanév eleji, tanévi felmérések (100%)
- diagnosztikai felmérések (érdemjeggyel nem osztályozható, de százalékkal értékelhető)
- projektmunka (50%)
- házi feladat (100%)
- házi dolgozat (50%)
- kompetenciamérés (érdemjeggyel nem osztályozható, kivéve motiváló jelleggel, jeles osztályzattal, de százalékkal értékelhető)
- feladatlap (50%)
- nyelvi feladat (50%)
- e-learning feladat (50%)
- tudáskvíz (50%)
- más intézményből hozott értékelés (100%)

A beszámoltatás szabályai

- a tanuló egy napon maximum 2 témazárót írhat,
- a témazáró írásának idejéről a tanár egy héttel tájékoztatja a tanulókat,
- ha a tanuló a témazáró előtt legalább egy hetet igazolt betegség miatt hiányzott, a témazáró megírását egy héten belül pótolja,
- a diagnosztikai felmérés, tájékoztató, nem osztályozható,
- az értékelés – kivéve a szöveges értékelést – a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)
- az egyes fokozatok tartalmát a helyi tantervek követelményei határozzák meg,
- a zárójegy mindig a szeptembertől eltelt teljes időszakot veszi figyelembe: a tanuló egész személyiségét, az órákon nyújtott egyenletes teljesítményt, a szaktárgyi versenyeken nyújtott részvételt, a romló vagy javuló tendenciát, illetve az évközi szorgalmi feladatok mennyiségét és minőségét. Így ennek nem feltétlenül és automatikusan kell megegyeznie az év közben adott jegyek átlagával, különös tekintettel a készségtárgyak esetére.
- a záró-osztályzatot az adott időszakban nyújtott, érdemjegyekkel is minősített teljesítmény határozza meg és értékelje a tanuló igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát
- a félév és tanév végén az egyes tantárgyakban kiemelkedő teljesítményéért a tanuló dicséretet kaphat,
- az érdemjegy bejegyzése jeles helyett **kitűnőre** változhat a szaktanár döntése szerint az év végi bizonyítványban, ha a tanuló valamennyi érdemjegye jeles,
- a bizonyítvány minősítése jeles alsó tagozatban 2 darab jó osztályzat, 5. és 6. évfolyam esetén 3 db, 7. és 8. évfolyamon 4 db jó osztályzat esetén.

3.7.2. A magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének.

- Előzetesen megismeri az osztályközösség véleményét a tanulóról.
- Az értékelést segíti a havonta adott magatartás és szorgalom jegy.
- Az osztályfőnök javaslatát a testület osztályban tanító tagjai többségi döntéssel határozzák meg.
- Az adott osztályban több tárgyat tanító pedagógus véleménye többszörösen számítható.
- Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó

3.8. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A szóbeli házi feladat a tananyaghoz kapcsolódó, megtanulandó tananyagrészt.

Az írásbeli házi feladat írásban vagy rajzban elkészítendő feladat. A napközis és tanuló szobai foglalkozás segítse elő és ellenőrizze a következő napra való felkészülést. Az ellenőrzés ne csupán mennyiségre, hanem a feladat tartalmára és minőségére is vonatkozzon.

Célunk

- a tanítási órán megszerzett ismeret bevésése, rögzítése, kiegészítése
- a tanórai anyag gyakorlása
- új ismeretek megszerzése önállóan
- gyűjtőmunka új ismeretekhez
- írás, fogalmazás, helyesírás gyakorlása
- a tananyag kiegészítésére olvasmány egyéni feldolgozásával
- az órán megszerzett ismeretek írásba foglalása
- memorizálás
- szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése

A házi feladatok kiadásának és ellenőrzésének alapelvei

- A tanuló elemi kötelessége, hogy házi feladatát a pedagógus útmutatása alapján hiánytalanul elkészítse.
- A házi feladat hiányát a szaktanár saját tantárgyához kialakult pedagógiai gyakorlatához alkalmazva értékeli, illetve szankcionálja. (Elégtelennel is minősítheti.)
- A házi feladat az órai munkára épülő, elsősorban gyakoroltató-és gyűjtőmunka.
- Hétvégére is adhatunk házi feladatot, de nem többet, mint a hét közbeni szokásos mennyiség.

- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákot állandó önellenőrzésre!
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról. egyénre szabottan is!
- A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint!
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában- jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikkra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire való tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.
- A napközis kollégák folyamatosan tájékoztassák a pedagógusokat a házi feladatok mennyiségéről, azok megoldásáról

3.9. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

A számonkérés formái

A tanítók, a szaktanárok szóban és írásban kérik számon tanulóikat.

- Az osztálytanító első osztályban félévkor és év végén, illetve második osztályban félévkor szöveges formában is értékeli a tanulókat.
- A többi évfolyamon a pedagógus diagnosztizáló, fejlesztő és minősítő értékeléssel élhet.
- Az értékelés legyen objektív, hiteles, megbízható.
- Egy tanítási napon egyetlen osztály sem kötelezhető 2-nél több témazáró dolgozat megírására. Az osztály diákképviselője figyelmezteti a nevelőt, ha ettől eltér.
- A megíratott dolgozatot a tanuló lehetőleg a következő tanóra, de legkésőbb két héten belül kijavítva és értékelve kapja kézhez.
- A témazárók írásának időpontját 1 héttel előbb be kell jelenteni.

3.10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

3.10.1. Az iskola tanórán kívüli foglalkozásainak rendszere

Napközis és tanulószobai foglalkozások

A szülők kérésére 1-8 évfolyamon napközi és tanulószoba működhet. A napközis ellátás az utolsó óra befejezésekor kezdődik és 16.30-ig tart. Szervezése a szülők kérésére 1.-4. évfolyamon működhet osztályonként, megfelelő létszám esetén. A tanulási idő 14-15 óra között. Lehetőleg ekkor a szakköri foglalkozások szünetelnek. A házi feladat elkészítése, ellenőrzése mellett közös program játék, sport, olvasás, rajz, videózás szervezésére is szükség van.

Péntek délutánokon klubnapközi szervezhető, melynek keretében rajz, technika jellegű foglalkozások szolgálják a tanulók manuális készségeinek fejlesztését.

Tanulószoba

Szervezése az 5.-8. évfolyamon történik. A gyermekek az utolsó tanítási óra után 16.00-ig vehetnek részt ezen a foglalkozáson, az erre a célra kijelölt tantermekben. A foglalkozás célja, hogy a tanulók elkészítsék házi feladatukat. Felkészüljenek a tanítási órákra, a felzárkóztatásra szoruló tanulókat segítse a tanulásban. Amennyiben a tanuló többszöri figyelmeztetés ellenére is sorozatosan magatartásával zavarja a tanulószoba rendjét, akadályozza társainak a felkészülését, a tanuló a tanszobáról való kizárással is büntethető.

Szakkörök

Az iskola hagyományainak megfelelően humán, természettudományi, alsó tagozatban matematika, művészeti (énekkar, rajz szakkör), egészségügyi (elsősegélynyújtás, csecsemőápoló), informatika szakkörök működnek az igények felmérése alapján. A foglalkozások szorgalmi időben szeptember 15-től kezdődnek és május 31-ig tartanak (kivételt képeznek ez alól a tehetséggondozó szakkörök, amelyek tanév elejétől a tanév végéig), időtartamuk 45 perc. Éves program szerint működnek. A 8. osztályos diákok számára középiskolai előkészítőt biztosítunk magyar, matematika és idegen nyelvből. Idegen nyelvből (angol és német) tehetséggondozó foglalkozásokat szervezünk 4. és 7. osztályban. Hatodik osztálytól második idegen nyelvet (angol, német) tanulhatnak heti 1 órában szakkör keretében.

3.10.2. A csoportok kialakításának elvei

A csoportokat képesség szerint alakítjuk ki matematikából és magyar nyelvből 5. osztálytól, s ez meghatározza a tananyag feldolgozásának módját, tempóját, értékelését.

Egy évfolyamon azonos időben folyik a következő tantárgyak oktatása: matematika, idegen nyelv (angol, német), magyar nyelvtan. Az informatika-technika és idegen nyelvi csoportok bontásai nem képességeknek megfelelően, hanem a tantárgyi sajátosságok szerint történnek.

A csoportbontás céljai

- átismételni az 5. -7. évfolyamon tanultakat és elmélyíteni az eddig megszerzett tudást,
- kiegészíteni az ismereteket a tehetséges, jó képességű tanulók számára, illetve a gyengébb képességű tanulók felzárkóztatása, sikerélmény nyújtása,
- szaktárgyi versenyekre való eredményes felkészítés.

A csoportbontásokkal egyidejűleg azonban biztosítani kívánjuk a tanulók számára a csoportok közötti átjárhatóságot is. A csoportokból való átmenetet a szülő írásban a főigazgatónál kérelmezheti, aki a szakmai munkaközösség és az érintett szaktanárok véleményét kikérve, pedagógiaiailag indokolt esetekben dönthet a gyermek másik csoportba történő áthelyezéséről

Sportkörök

A sportkörök szervezése az igények felmérése, lehetőségeink alapján történik. A tanulók jelentkezése önkéntes. Hagyománya van a futball, kézilabda, kosárlabda, sakk, alsó tagozatban pedig a játékos tömegsport szervezésének, gyógytestnevelésnek.

A táncoktatás a mozgáskultúra fejlesztésén túl fegyelmezettségre, közösségi magatartásformálásra ad lehetőséget. A néptáncon kívül a társas tánc alapjainak az elsajátítását is fontosnak tartjuk, mivel a gyerekek kulturált szórakozásához ez is hozzátartozik.

Szakköreink eredményes működését a versenyeken nyújtott szép teljesítmények igazolják. Az iskolai sportkörökön kívül van lehetőség külsős egyesületi foglalkozásokon is részt venni (karate, akrobatikus rock&roll, duatlon, tollaslabda)

Kirándulások

Elv: Az iskola minden diákja, mire elhagyja az iskolát, ismerje meg Magyarországot minden nagyobb tájegységét. Először a szűkebb környezetet, a lakóhelyhez közelebb eső vidékeket kell megismerni – alsó tagozatban, majd felsőben az ország távolabbi pontjait.

Az osztálykirándulásoknak több céljuk is van:

- ismeretszerzés, a haza megismerése – hazaszeretet (történelem, magyar irodalom).
- közösség formálása, közösség a nevelővel
- természeti környezetünk megismerése, annak szeretete, védelme (földrajz, biológia, fizika, kémia)
- turisztika, testedzés, sport (testnevelés, tánc, ének-zene)

A kirándulásokat ezért változatosan ajánlott összeállítani, ne csak egy-egy részterületet töltsünk ki. Legyen benne városnézés, gyárlátogatás, vagy egyéb létesítmény megtekintése, kirándulás, játék, sport, fürdés stb.

Minden évben részt veszünk a Határom túli kirándulás a 7. évfolyamnak szóló pályázaton, így tanulóink megismerkedhetnek Erdély történelmével.

Szervezett kulturális programok

- színház és mozi látogatás
- vetélkedők, háziversenyek
- kulturális, ill. sportrendezvények (családi nap, tornabemutató stb.)

3.11. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag 6. osztályban a hon-és népismeret tantárgy keretében kerül oktatásra. (lásd 1. számú melléklet)

3.12. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

3.12.1. Egészségnevelési elvek, programok

A mindennapi egészségfejlesztő testedzés területei

Alapvetően és általánosan a rendszeres testmozgást a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján, a mindennapos testnevelés keretein belül biztosítjuk diákjainknak.

Feladatunk a testedzés iránti igény felkeltése, a mozgás életmóddá tétele, a mozgás esztétikumának, örömszerző funkcióinak felismertetése, az erőnlét, terheléstűrés, fittség, állóképesség egyéni fejlesztése. Támogatott a diákok külső versenyeken való részvétele, ezáltal a sport kultúrájának művelése.

Tömegsport

Pedagógus felügyelete mellett a külső pályák, az erőnléti park, a kondicionáló terem, a városi sportszarnok és a tanuszoda áll a diákok rendelkezésére.

Úszás

Célunk, hogy az úszást, mint a jó testtartás fontos segítőjét, minden diákunk elsajátítsa. Ezért 2. és 5. osztályban, a helyi tantervben összesen 24 óra, tehát 12 alkalom van beiktatva úszásra a városi tanuszodában.

Egészség és edzettségi mérések

Különösképpen figyelünk a testi képességekre, mint az erő, gyorsaság, az ügyesség és az állóképesség fejlesztésére, valamint a mozgás örömeinek a megismertetésére. Évente legalább 1 alkalommal mérjük a tanulók fizikai állapotát.

A tanulók fizikai és motorikus képességeiknek a mérésére iskolánkban különböző Hungarofit tesztek (próbákat) és a központilag bevezetett NETFIT mérést használjuk.

Az iskola első két évfolyamán a Négy motorikus próbát alkalmazzák a tanító pedagógusok, míg a 3-6. évfolyamon kibővül az általános fizikai teherbíró-képesség értékelésére használt Cooper-testtel (aerob-állóképesség).

7-8. évfolyamon az említett mérési próbákhoz kapcsolódik még a súlylökés előkészítésére használható tömött labda lökése egy kézzel. Ez a kar,- a törzs,- a lábizom együttes dinamikus erejének mérésére alkalmas.

A gyakorlatok leírása

- Cooper-teszt (m): Lényege, hogy 12 perc alatt a lehető leghosszabb távolságot éri el a tanulók futással. Fel kell hívni a tanulók figyelmét arra, hogy a futást beszélgetés nélkül végezzék, hisz úgy sokkal jobb teljesítményt érhetnek el, anélkül, hogy tartós oxigénhiány lépne ki.
- Hason fekvésből törzsemelés hátra (db): ráfordítható időtartam maximum 4 perc. Kiinduló helyzet: vizsgált tanuló a hasán fekszik úgy, hogy az állával megérinti a talajt, és mindkét karja laza tarkótartás helyzetében van. A vizsgálatot végző tanuló az egymáshoz tett lábfejeket a földhöz szorítja.
- Hanyatt fekvésből felülés (db): ráfordítható időtartam maximum 4 perc. Kiinduló helyzet: a vizsgált tanuló torna vagy egyéb puha tornaszőnyegen a hátán fekszik és mindkét térdét 90 fokos szögben behajlítja. Laza tarkótartás előre néző könyökkel.
- Fekvőtámaszban karhajlítás (db): ráfordítható időtartam maximum 3 perc. Kiinduló helyzet: a vizsgált tanuló mellső fekvőtámaszban (tenyerek vállszélességben, előre néző ujjakkal egyenes törzs, nyak a gerinc meghosszabbításával, nyújtott térd, merőleges kar) helyezkedik el.
- Helyből távolugrás (m): Kiinduló helyzet: elugró vonal mögött oldalterpesz (lábfejek párhuzamosan és egymástól kb. 20-40 cm távolságra vannak), a vonal érintése tilos. A talajfogás páros lábbal történik.

Szűrés és felmérési rendszerünk

Iskolánkban iskolaorvos és védőnő működik, akik az egészségügyi felmérést és szűrést végzik a 26/1997. (IX.3.) NM rendelet alapján. Általános iskolaorvosi szűrés (tömeg, hallás, látás, szív, keringés) és fogorvosi szűrés történik mindegyik évfolyamon.

Gyógytestnevelés

Gyógytestnevelés szakkört minden évben az igények felmérése alapján indítunk. Emellett lehetővé tesszük a más iskolákban és intézményekben való egyedi foglalkozásra járást, Az iskolában a védőnő által végzett ortopédiai szűrések eredményei alapján differenciált foglalkozásokat szervezünk a diákok számára.

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés és káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése céljából végzett nevelőmunkánk egységes nevelési koncepcióban, folyamatosan a következő területeken valósul meg:

Egészséges táplálkozás

Kiemelt figyelmet fordítunk az iskolai étkezések receptúrájának kialakítására. Rendszeres egyeztetés történik az iskolavezetés és az iskolai konyha között. A jogszabályok követése és az egészséges táplálkozás érdekében a konyha dolgozói továbbképzéseken vesznek részt.

Korszerű ismereteket szerezhetnek ez által a nyersanyag megfelelő kiválasztásáról és a leghatékonyabb konyhatechnológiai alkalmazásról.

Az egészséges táplálkozásra nevelés részei: A táplálkozás-élettani optimumra törekvés ösztönzése, a korszerű táplálkozás technika megismertetése, a táplálkozás napi és évszakos ritmusának tudatosítása. A megfelelő étkezési szokások kialakítására nevelés: az étkezések higiénijára, az étkezések esztétikájára, az étkezések társas jellegére.

Baleset megelőzésre nevelés és elsősegély-nyújtási ismeretek

Betegségek elkerülése, az egészség megővására való nevelés területei: felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére és elkerülésére az iskolában, a háztartásban, a közlekedésben. A biológia oktatása, az elsősegély szakkör és a védőnő által szervezett foglalkozások keretén belül kerül sor az alapvető elsősegély-nyújtási ismeretek átadására. Beteggondozási alapismeretek nyújtása. A gyógyításba és gyógyulásba vetett bizalomra nevelés. A szűrővizsgálatok, a prevenció jelentőségének a megismertetése.

Egészséges életmódot szolgáló egyéb tevékenységi formák

A lelki egészség fejlesztését szolgálják a személyiségtesztek értékelése utáni feladatmeghatározások az osztályfőnöki tevékenység során. Kortárssegítő középiskolások szükség szerint részt vesznek osztályfőnöki órákon. Igény szerint külső szakember (orvos, védőnő, iskolai szociális munkás, pszichológus) meghívása. A testi egészségre nevelést erősíti az iskolai egészségnevelő program témaköreinek a feldolgozása az órákon. A feldolgozandó anyagnál természetesen figyelembe véve a gyerekek életkorát (önismeret, stresszkezelés, döntéshozás).

A lelki egészségre nevelés érdekében nem hiányozhatnak a kulturális programok sem a tanórán kívül. színházlátogatás, rendhagyó irodalomórák, kiállítások, koncertek, művészeti csoportok, énekkar működtetése. Az osztálykirándulások, táborozások alkalmával az egészséges életre nevelés kiemelt hangsúllyal szerepel. A kulturált táplálkozás követelményeinek megismertetése és gyakoroltatása a tízórai szünetekben, az ebédlőben, a délutáni uzsonnázás során, gyümölcs-és zöldségekóstolók szervezése. Osztályprogramok a szabadban az évszaknak megfelelően.

A sportkultúrán belül hangsúlyt fektetünk a szabadidős sportok helyes megalapozására: bemelegítés módja, kornak megfelelő edzésadag, sportjátékok technikai és taktikai megalapozása, állóképességi sportok megkedveltetése, aktív pihenés, tudatos mozgás értékelése.

A fenti nevelő tevékenységet különböző formákban valósítjuk meg

- az osztályfőnöki órákon beszélgetés keretében folyó folyó folyamatos munka mellett elsősorban építünk az őszi családi hétvégi előadásokra és beszélgetésekre
- kiemelt témák világnapjához kapcsolódóan a DÖK segítségével kampányszerűen is szervezünk programokat, jelentetünk meg cikkeket az iskolai újságban

- bekapcsolódunk a Vöröskereszt által szervezett csecsemőgondozó versenybe, a rendőrség által szervezett prevenció programokba

Test higiénia

A megfelelő, kulturált testápolásra az osztályfőnöki munkaterv is kitérnek. A testnevelő tanárok különös helyzetüknél fogva fordítanak figyelmet a testnevelés-és sport foglalkozások utáni tisztálkodási szabályok elsajátítására. A higiénés magatartásra nevelés részei: a személyi higiénére nevelés, melynek területei: az általános testápolás, a megfelelő öltözködés, a fogápolás, a serdülőkori higiénés problémák, a tisztaság iránti tartós igény kialakítása. A környezeti higiénéiára való nevelés, melynek területei: a közvetlen tanulói környezet, az iskola higiénéje, a lakás, a lakókörnyezet higiénéje, a település higiénéje.

3.12.2. Környezeti nevelési elvek, programok

Környezeti nevelési elvek – a teremtett és épített világ védelme

A környezeti nevelés alakítsa kis a tanulóban a környezettudatos magatartást és az ennek megfelelő életvitelt. Ennek eredményeként remélhetjük, hogy a felnövekvő nemzedék a környezeti válság mélyülését meg tudja akadályozni, elősegítve a természet fennmaradását és a társadalom fenntartható fejlődését.

Cél: a teremtett és épített világ értékeinek megbecsülése, védelme.

- a környezet megismerésének vágyát fejleszteni
- érzelmi kötődés a természethez
- mintát adni a természet megismerésére
- felismerni, hogy az ember része a természetnek együtt éljen és ne uralkodjon felette
- törekedjenek a tanulók szűkebb környezetük rendjére
- fejleszteni kell a természetben, szabadban játszás, sportolás, pihenés igényét.

Feladat: szinte minden tantárgy nevelési céljaként fogalmazódjon meg a környezettudatos magatartás kialakítása.

- ismerjék és védjék Mezőkövesd és környékének természeti értékeit, a Bükk Nemzeti Parkot.
- legyenek tájékozottak a nemzeti és helyi hagyományainkról, ápolják azokat
- tudatosan törekedjünk a szabadidő természetben történő eltöltésére.

A környezeti nevelés szinterei

- az iskola tisztasága, rendezettsége mintaként szolgáljon
- tanterem esztétikus berendezése, tisztasága
- védett növények, állatok megismerése képről és közvetlenül
- rendezett, tisztán tartott iskolaudvar
- az udvar fájának, a termek virágainak gondozása
- iskolai kirándulás

- természetkutató szaktábor
- erdei iskola elsősorban 6. osztályban, önköltséges formában, lehetőség szerint pályázati forrásból
- természetismerettel kapcsolatos versenyen, pályázaton részvétel
- jeles napokról megemlékezés: környezetvédelmi nap, Föld napja, víz világnapja
- iskolai szintű akadályverseny, mely a természet megismeréséhez kapcsolódik – madarak és fák napja
- veszélyes hulladék gyűjtése – száraz elem gyűjtés
- iskolai szintű papírgyűjtés
- természeti filmek megtekintése

3.13. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Esélyegyenlőségi programunk célkitűzései

- az esélyegyenlőség elősegítése intézményünkben
- az egyenlő hozzáférés biztosítása a gyerekek beiratkozásakor, amennyiben a szülők elfogadják iskolánk keresztény szellemiségét, illetve vállalják a házi rendben foglaltakat
- a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, beilleszkedési és tanulási nehézséggel küzdő gyerekek esélyegyenlőségének biztosítása az oktatási, nevelési folyamatokban

A célok meghatározása

Cél megnevezése	A cél elérését szolgáló feladatok	A megvalósítás eszközei	Ki végzi a feladatot?	Sikerkritérium	Határidő
Küzdjük le a különböző okokból adódó hátrányokat!	Magas színvonalú szakmai munka minden pedagógus részéről. A kritériumokat a pedagógus munkaköri	<u>Igényfelmérés:</u> Kérdőívekkel, szülői értekezleteken, DÖK foglalkozásokon,	Főigazgató Ig.h. Munkaközösségvezetők	Ha a célhoz rendelt feladatokat elvégezzük! Elégedettség mérésnél 75%-	Aktuális tanév vége

PEDAGÓGIAI PROGRAM

	<p>leírása, a minőségi munkaterv tartalmazza. Szakmai indoklással alátámasztott szemléltető eszközök beszerzése. Kihelyezett néptánc és zeneoktatás Korlátlan internetes elérés biztosítása tanulóknak, dolgozóknak részére Idegen nyelv emelt óraszámában való oktatása</p>	<p>osztályfőnöki órákon. Pályázati lehetőségek megragadása. Együttműködés a helyi zeneiskolával Gyermek és ifjúságvédelmi felelős alkalmazása.</p>		<p>os elégedettség a tevékenység kínálat területén (gyerek és szülő) Igény mérése Félévi, év végi statisztikák elemzése. Pedagógus munka értékelésének szabályozása alapján.</p>	
<p>Törekedjünk a szociális hátrányok lehetőségének a kompenzálására!</p>	<p>Tankönyvtámogatás, étkezési segély biztosítása, a rászorulóknak felvilágosítása. Rászorulóknak támogatása tanulmányi versenyeken, kulturális rendezvényeken, kirándulásokon, táboroztatásokon. Egyéni tanulási utak figyelemmel kísérése, segítségnyújtás biztosítása. Ruhanemű, taneszközök, élelmiszer, játék gyűjtése, adományozása.</p>	<p>Alapítvány működtetése: „Szent István Oktatási Alapítvány”- helyi alapítvány. Pályázatokon való részvétel. Karitatív akciók szervezése pl.: Karácsony, Húsvét előtt! Folyamatos patronálás osztálykeretek között. Egyéni fejlesztési tervek alapján történő fejlesztések szakemberek bevonásával</p>	<p>Főigazgató, főigazgató-helyettes, GYIV felelős, osztályfőnökök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, logopédus</p>	<p>Ha nem éheznek a gyermek az iskolában, mindenkinek van tankönyve, akkor jól érzi magát. Ha gazdag tevékenységi kört tudunk számára biztosítani. Tehetséges gyerekek egyéni foglalkozásának szervezése, középiskolai előkészítők: magyar, matematika, német, informatika. Versenyeken való részvétel, sikeres középiskolai felvételi. Félévi, év végi elégtelen osztályzatok 2% alatt maradnak Tehetséggondozással és felzárkóztatással való elégedettség</p>	<p>Aktuális tanév végéig</p>

Monitoring és nyilvánosság

Az iskola esélyegyenlőségi programjában fontos szerepet tölt be a program megvalósításának nyomon követése, ennek eszközei:

- az eredményesség értékelése, ellenőrzése évente vizsgálatok eredményeinek nyilvánossá tétele és ennek kapcsán a személyes adatok védelmének biztosítására
- kiemelkedő figyelmet kell fordítani az évente történő ellenőrzés időpontja az éves munkatervben van meghatározva
- szükséges minden elérhető eszközt és helyi médiumot bevonni (honlap, tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó stb.)
- a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében az évenkénti értékeléskor feltárt hiányosságok felszámolására külön intézkedési tervet kell készíteni, amelyben meghatározásra kerülnek a célkitűzések, tevékenységek, határidők, sikerkritériumok.

Konzultáció és visszacsatolás

Szent István Katolikus Általános Iskola és Óvoda esélyegyenlőségi programja az iskola tanulóinak jelentős részét érinti. Éppen ezért az iskola vállalja, hogy az iskola munkatársai számára fórumot szervez, melyen megismerteti őket a programmal és várható eredményeivel.

A munkatársak véleményét jegyzőkönyvvel dokumentálja, s az észrevételeket, amennyiben nem ütköznek a program alap gondolatával, a program megvalósítása során felhasználja.

3.14. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

3.14.1. Jutalmazással összefüggő elveink

Dicséretben részesül az iskola tanulója

- ha magatartása példamutató
- tartósan jó a tanulmányi eredménye
- kiemelkedő teljesítmény nyújt tanulmányi, sport, kulturális és egyéb versenyeken
- egyéb, közösség előtt példaértékű tevékenységéért.

Az elismerés formái

- **szaktanári dicséret** szaktárgyból jó szereplés városi, körzeti versenyen, iskolai egyéb rendezvényen
- **osztályfőnöki dicséret** kiemelkedő közösségi munkáért osztály ill. iskolai szinten rendezvény szervezésében való részvételért
- **főigazgatói dicséret** – megyei, országos szintű versenyen nyújtott kiemelkedő teljesítményért
- **nevelőtestületi dicséret** – félévkor, tanév végén kiemelkedő tanulmányi munkáért és példás magatartásáért, országos szintű versenyeredményéért.
- **oklevél** 1-3. és 5-7. évfolyamokon jeles és kitűnő tanulmányi eredményért és legalább jó magatartásáért, közösségi munka, kiemelkedő versenyeredményért
- **oklevél és könyvjutalom adható:** 4. év végén jeles és kitűnő tanulmányi eredményért és legalább jó magatartásáért, közösségi munkáért, kiemelkedő versenyeredményért
- **könyvjutalom:** kiemelkedő többéves szakköri munkájáért, versenyeredményeiért. Változó magatartású tanuló a tanévzáró ünnepségen az osztályfőnöktől a tanteremben kapja meg a könyvjutalmat.
- **díszoklevél:** 8 évi példás magatartás, szorgalom, kitűnő tanulmányi eredmény, kiemelkedő tanulmányi munka elismerése – díszoklevéllel, és könyv jutalom melyet a végzős diák a ballagáson vesz át.
- **dicsérő oklevél:** oklevél és könyv: 8 évi legalább jó magatartás, legalább jó szorgalom, jeles tanulmányi eredmény
- **Szent István- díj:** végzős diák kaphatja 8 évi példás magatartásáért, kiemelkedő tanulmányi munkájáért, iskolai szinten kiemelkedő, példászerű közösségi munkájáért, keresztény életvitelért (az egyházi elvárások maradék nélküli teljesítése, példamutató hittanórai részvétel). A díj a tantestület döntéseként az iskolaszék egyetértésével adományozható, könyv (plakett) és pénzjutalmat foglal magában. A díj és vele járó pénzjutalom átadására a ballagási ünnepségen

történik. A díj adományozási jogát a tantestület 90%-os egyetértésével gyakorolja.

- **Sipos Ferenc-díj:** adományozható tanévenként több éven keresztül a természettudományos tantárgyakból elért kiemelkedő teljesítményt nyújtó diák részére (plakett és pénzjutalom) A díj és vele járó pénzjutalom átadására a ballagási ünnepségen történik. A díj adományozási jogát a tantestület 90%-os egyetértésével gyakorolja.
- **Fügedi István-díj:** adományozható az iskola azon tanulójának, aki áldozatkész, önzetlen munkájával hozzájárult osztályközössége épüléséhez, illetve aktívan bekapcsolódott az iskola közösségi tevékenységébe. Hitéletével az intézmény által képviselt értékekről tett tanúbizonyságot. A tantestület bármely tagja javaslatot tehet a díjazott személyére, a díj elnyeréséhez a tantestület szavazati többsége szükséges. A díj plakett formában nyújtandó át.
- **Kiváló Sportoló díj:** adományozható annak a tanulónak, aki diákévei alatt példamutató munkát végez és jó magaviseletű. Egy vagy több sportágban sorozatosan kiemelkedő eredményt ér el megyei, országos versenyeken, illetve nemzetközi versenyen eredményesen képviselte az iskolát. A díj odaítéléséről a tantestület dönt. A díjazott tárgyjutalomban részesül a ballagáson.
- **Könyvjutalom:**
- Kiemelkedően végzett együttes teljesítményért a közösség csoportos jutalomban részesül.

A tantestület terjeszti fel a javaslatot az érseki egyéni és csoportos dicséretre, valamint a polgármesteri dicséretre tanévenként – a feltételeknek megfelelően. Az elismerésben részesülő tanulók nevét a stúdióon, f honlapon tesszük közzé. A legkiválóbb eredményeket elérő tanulók neve a városi médiában szerepel.

3.14.2. A magatartás értékeléséhez kapcsolódó elveink

Példás (5) magatartású

Ez a minősítés nem adható meg az „átlagos jóságra”, közösségi szolgálat nélkül nem adjuk meg ezt a fokozatot.

Nem lehet példás az, aki ellen egyetlen tanárnak is súlyos kifogása van, vagy több tanárnak is van – akár enyhébb – kifogása.

Aki korosztályától elvárható módon – az alábbiak mindegyikének megfelel:

- felelősségérzettel van az iskola és a közösség iránt: megtartja az iskola házirendjét, törekszik rá, hogy azt társai is megtartsák;
- nem csak megbízásból, hanem önként is vállal munkát a közösségért,
- önállóan és meggyőződéssel nyilvánít véleményt; emberi kapcsolataiban őszinte, udvarias, művelt fiatalhoz illő hangnemet használ;
- törekszik lelki érettségének megfelelő, önfegyelemre, önnevelésre, önművelésre, az ehhez kapott útmutatást elfogadja és igyekszik megvalósítani;
- nincs fegyelmi büntetése, nincs igazolatlan órája.

Jó (4) magatartású

- aki az iskolai rendszabályokat csak elenyésző mértékben sértette meg
- a közösség életében és munkájában részt vesz, de nem kezdeményez,
- a körülötte történő laza viselkedés ellen nem mindig lép fel,
- a felnőttekkel és társaival szemben zömében őszinte, tisztelettudó,
- általában vigyáz iskolája, közössége vagyona és jó hírnevére.

Változó (3) magatartású

- akinek viselkedésével szemben ismételten kifogás merült fel,
- igyekezete ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei,
- a közösség támasztotta követelményeket ingadozva követi,
- a közösségi munkából csak irányítással és nem szívesen vállal részt,
- felelősségtudata, szimpátiája a jó és a rossz között ingadozó,
- a közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad,
- tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias,
- indulatait nem mindig tudja féken tartani, hangneme kifogásolható,
- a fegyelmező intézkedések súlyosabb fokozatai valamelyikében részesült,
- akinek legfeljebb a napi átlagos óraszámmal megegyező igazolatlan órája van.

Rossz (2) magatartású

- aki a házirend szabályait nagyon hiányosan tartja be,
- kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre,
- a tanítás eredményességét gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget,
- tanáraival, felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva, tiszteletlen,
- iskolán kívüli magatartása erősen kifogásolható, esetleg törvénybe ütköző,
- fegyelmi büntetések valamelyik súlyosabb fokozatában részesült,
- akinek az előbbi pontban (változó magatartás) meghatározottnál lényegesen több órát mulasztott igazolatlanul.

3.14.3. A szorgalom értékeléséhez kapcsolódó elveink

Példás (5) szorgalmú

- aki - korosztályától elvárható szinten – a következő szempontok mindegyikének megfelel:
- kötelességeit pontosan teljesíti: írásbeli feladatait mindig elkészíti, indokolt készületlenségét időben jelenti, hiányait mulasztás esetén, rövid időn belül pótolja, az órákra képességeinek megfelelően és megbízhatóan készül;
- tevékenyen részt vesz az egyéni fejlődését szolgáló szakkörök munkájában, ill. tanulmányi versenyeken, pályázatokon;
- rendben tartja iskolai könyveit, füzeteket, padja tiszta, írásbeli munkáinak külalakja is gondos odafigyelést tükröz, felszerelését mindig elhozza a tanítási órákra.

A nevelőtestület példásnak minősítheti annak a tanulónak a szorgalmát is, aki nem mindenben felel meg a fentieknek, de képességeihez viszonyítva az elvárhatónál sokkal többet teljesít.

Jó (4) szorgalmú

- ha az elért átlageredménye képességeinek megfelelő, és szorgalmas munkájának köszönhető, de akaratának különleges megfeszítésére nincsen szükség.

Változó (3) szorgalmú

- akinek teljesítménye hullámzó, feladatait ismételt figyelmeztetés után teljesíti,
- feladatait ismételten nem készíti el, gyakran hiányos felszereléssel jön iskolába.

Hanyag (2) szorgalmú

- ha lehetőségeihez képest keveset tesz tanulmányai fejlődése érdekében,
- kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan,
- akár egy tárgyból is megbukott (nagyon gyenge tanulónál lehet kivételt tenni)

3.15. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Az iskola hagyományainak kialakításában a vallásos nevelésre törekszik.

A mindennapi életbe beépülő lehetőségek:

- a tanévet közös ünnepélyes szentmisével kezdjük és fejezzük be (Veni Sancte, Te Deum)
- napi ima: a tanítás kezdetén és végén a tanulók az éppen azt az órát tanító pedagógussal közösen imádkoznak
- kápolnai mise, az iskola kápolnájában a kijelölt osztály részére szentmise a osztályfőnöki órák(kedd első óra) keretében. A misén résztvevő gyerekek olvassák fel az olvasmányt, könyörgést. Előtte a hittan órán az osztály közösen készül a szentmisére. (Miseénekeket gyakorolják, a könyörgésekbe saját kérésüket is megfogalmazhatják.)
- a szentségekre való felkészülés éveiben (3. és 8. osztályban) gyermekeink plébániai hittanórákon vesznek részt, így szervesen bekapcsolódhatnak egyházközségük életébe
- alkalmanként a szülői értekezleten a plébános atya, káplán atya szól a szülőkhöz a vallásos neveléssel kapcsolatos feladatokról, nevelési elvekről
- az egyházi kiadású könyvek vásárlásával próbáljuk az iskola könyvtárát bővíteni
- a plébánia az iskolának rendszeresen járátja a katolikus újságokat, folyóiratokat
- az osztályfőnöki órák tartása a katolikus kerettanterv szerint történik
- az osztályok védőszenetet választanak, aki életútja példa előttük.

A katolikus iskolákban kitüntetett helyet foglal el a hitoktatás. Ennek elsődleges célja a hit ébresztése, a diákok személyes Istenkapcsolatra vezetése. Hisz a megtanult hittételek csak megalapozott Istenkapcsolatban nyernek életet és értelmet. Ezért a hitoktatás „alapvetően különbözik a többi tantárgy oktatásától, mert nemcsak az a célja, hogy az értelmet elvezesse a vallási igazságokhoz, hanem az egész embert Krisztus tanítványává tegye.” (Kat. isk. 50.)

Ezt csak a személyes példaadással, imával és türelemmel lehet elérni. Mindig tekintettel kell lenni a gyermekek életkorára és eddigi vallási műveltségükre. S ha mindent megtettünk, akkor is Isten kegyelme ad minden fejlődést a diákok lelkében.

A diákok számára évente két alkalommal lelkinapot szerveztünk adventben és nagyböjtben.

Hagyomány a tantestület közös lelkigyakorlata tanévenként.

A tanév jeles napjai évről évre visszatérnek az iskola életében. Megünneplési módjuk szokásrendet, hagyományt alakít ki. Ennek kereszténységünk elmélyítésében és magyarságtudatunk kialakításában jelentős szerepet játszanak: megtanítanak az ünnep szerepére, az ünneplés módjaira, megerősítik gyökereinket, a folytonosság tudatát, és stabilitást adnak.

A tanév jeles napjai:

- Veni Sancte
- Te Deum
- lelkinapok
- családi nap
- iskolai farsang – külön az alsó és felső tagozatosoknak
- október 8. – iskola védőszentjének ünnepe
- anyák napja
- elsőáldozás, bér mátkozás
- ballagás

Egyházi ünnepek

- szeptember 24. Szt. Gellért – a katolikus iskolák napja
- november 01. mindenszentek
- november 02. halottak napja
- december 06. Szent Miklós
- december 08. Szűz Mária Széplőtelen Fogantatása
- december adventi gyertyagyújtások
- karácsonyi ünnepség
- Február – március, nagyböjt, húsvét, előkészület – lelkinap
- Május – június pünkösöd

Állami ünnepek

- október 23. – az 1956-os forradalom és szabadságharc ünnepe
- március 15. – az 1848-as forradalom és szabadságharc ünnepe

Egyéb megemlékezések

- október 6.- aradi vértanúk
- június 4.- nemzeti összetartozás napja

Az ünnepek megtartását, módját, felelősét az éves munkatervben rögzítjük. Már hagyománnyá vált, hogy az ünnepségek szervezését melyik évfolyam vállalja fel.

3.16. Téma napok, projektoktatás

Iskolánkban a tanórák egy részének a megtartása projektoktatás formájában is történhet. Téma napokat a nevelőtestülettel közösen eldöntve szervezünk, a tanév rendjét szabályozó minisztériumi rendelettel összhangban. Ezeket a munkatervünk tartalmazza.

**Szent István Katolikus Általános Iskola
és Óvoda Boldog Gizella Tagóvodája**
3400 Mezőkövesd, Jegenyesor utca 17-18.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

4. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Küldetésnyilatkozat

„A nevelés egyet jelent azzal, hogy segítsünk a gyermeknek valóra váltani lehetőségeit.”

(Erich Fromm)

Az egyház azért hozza létre nevelő-oktató intézményeit, mert a családi nevelésben megalapozott vallási nevelést megerősítve, folytatólagos lehetőséget nyújt, a teljes személyiség kibontakoztatására, és a gyermekek hitre nevelésében.

Az egyház az üdvösségre vezető utat mutatja meg minden jó akaratú embernek. Intézményei által felkínálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolását, sajátos részt vállal a kultúra közvetítésében, teremtett világunk megismerésében, megőrzésében, örök értékek közvetítésében.

Az intézményünk alapításának és fenntartásának célja az, hogy a szülők élhessenek azon jogukkal, mely gyermekeik számára lehetőséget ad, a katolikus életforma és krisztusi értékrend szerinti nevelés megalapozására.

A nevelési tevékenységünkben döntő jelentőségű, hogy közvetítsük, az emberi kultúra általános értékeit (az igazság, jóság, szépség, szentség). Munkánkban az vezérel, hogy a fontosnak tartott értékeket keresztény tartalommal töltsük meg, és neveltjeink életében meghatározóvá tegyük.

Munkánkat úgy szeretnénk végezni, hogy eredményeképp a nevelő és nevelt egyaránt növekedjen emberségben és hitben. Ezért valljuk a példaadás alapvető, és meghatározó szerepét.

1. Nevelési alapelvek, értékek, célkitűzések

Pedagógiai alapelvek

Óvodánkban az Óvodai nevelés országos alapprogramja, (továbbiakban Alapprogram) által lefektetett pedagógiai irányvonal egészül ki a keresztény neveléssel:

- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, és ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- érzelmi biztonságot, derűs szeretetteljes légkört teremtünk;
- segítjük a gyermeki személyiség teljes kibontakozását, egyéni képességeinek alakulását;
- a gyermekeket, szeretetteljes gondoskodásban részesítjük;
- a keresztény hitélet érzelmi megalapozásával irányt mutatunk gyermekeinknek a vallásos élet felé;
- biztosítjuk a hátrányos és halmozottan hátrányos, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését;
- külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermekek minden segítséget megkapjanak hátrányaik leküzdéséhez;
- a gyermeki jogok tiszteletben tartása, esélyegyenlőség biztosítása
- a gyermekek fejlesztésénél, nevelésénél, figyelembe vesszük a gyermekek egyénenként eltérő fejlődési ritmusát, szükségleteit, családi hátterét;
- az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.

A keresztény hitélet érzelmi megalapozásával irányt mutatunk gyermekeinknek a vallásos élet felé; Így segítjük a gyermekek elindulását a szentháromságos Istenbe vetett hit útján, alapot adva ezzel a későbbi (iskolai) hitoktatásnak.

Valljuk, hogy a gyermekek számára a mindennapokban eléjük élt személyes életpéldánk, a pedagógus hiteles személyisége, valamint a családokkal való együttműködés együttes hatása teheti eredményessé munkánkat. Az óvodában szokásokat alakítunk, amelyek a hitünk gyakorlásának részei. Ilyen például az életkori sajátosságoknak megfelelő, nem túl hosszú ima alkalmak, imádságok étkezés előtt és után, pihenés előtt, szentírási történetek olvasása.

A mindennapjaink és ünnepeink megélése során olyan pozitív légkört teremtünk, amelyben a gyermekek megtapasztalják az örömet és azt, hogy jó az Isten szeretetében megélt összetartozás. A gyermeket, mint meghatározott genetikai adottságokkal rendelkező, az Atya által alkotott egyedi egyéniséget, spontán és tervszerűen alkalmazott hatásokkal, neveléssel, a belső érés figyelembevételével sokoldalúan harmonikus személyiséggé igyekszünk fejleszteni az óvodai évek alatt.

1.1. Gyermekkép

A gyermek, mint minden ember, az Isten képmása, csodálatos teremtménye. Minden gyermek érték, mert halhatatlan lélek lakik benne.

A katolikus óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával. Az óvodás gyermeket, mint Isten egyedi és csodálatos teremtményét, gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka, a jövő számára bontakozó élet. Szüleinek legdrágább kincse. A gyermeki lélek a szülőktől, a nevelőktől, a pedagógusoktól átvett, továbbfejlesztett, letisztult értékészletből tud táplálkozni. Fontos a gyermek személyi méltóságának tisztelete, megbecsülése, oltalmazása. Az óvoda személyzete azon munkálkodik, hogy az idejártó gyermekek hittel teli szeretetben, derős légkörben éljék mindennapjaikat.

„A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. „ (Alapprogram, Gyermekkép)

1.2. Óvodakép

Az óvodánk szakmailag önálló nevelési intézmény, mely biztosítja a kisgyermek fejlődésének és nevelésének feltételeit hároméves kortól az iskolába lépésig. A katolikus óvodánkban a keresztény értékrendet közvetítjük neveltjeink felé, a szereteten alapuló értékrendet. Istentől kapott világunk megismerésében segítjük őket, a rácsodálkozás és odafigyelés képességét alakítva bennük.

- az óvodai nevelés kiemelt szerepet játszik abban, hogy a gyermekek érzelmi, szociális és értelmi képességei az iskolakezdéshez szükséges szintre fejlődjenek, biztosítva számukra a stabil alapokat a későbbi tanulmányi sikerhez;
- magas színvonalú nevelőmunkával közvetítjük neveltjeink számára a katolikus értékeket
- folyamatosan, óvó-védő, nevelő, személyiségfejlesztő, szociális feladatokat látunk el
- célunk, hogy sokoldalú, harmonikus személyiséggé váljanak a gyermekek
- a gyermekek személyesen átélt élményeit figyelembe véve segítünk azok feldolgozásában, megértésében
- a gyermekek fejlődését és fejlesztését segítő, leghatékonyabb pedagógiai eszköznek a szabad játékot tekintjük
- személyes példánkkal motiváljuk a gyermekeket a környezettudatos magatartás kialakulására, nagy hangsúlyt helyezve a teremtésvédelemre
- a gyermekek egészséges fejlődését segíti, az óvodánk tárgyi felszereltsége, az esztétikus épített és természeti környezete, amely minden szempontból megfelel a mai kor elvárásainak
- biztonságot sugárzó, családi légkört teremtünk, mely során figyelembe vesszük a gyermekek és családok eltérő hagyományait

- nevelésünk során arra törekszünk, hogy partnereinkkel együtt működve valósítsuk meg céljainkat (gyermek, szülő, pedagógus, munkatársak, fenntartó)
- közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges személyiségjegyek kialakulását
- intézményünk nyitott minden olyan család számára, akik elfogadják a keresztény értékrendre épülő nevelést, szellemiséget

1.2. Pedagóguskép

A katolikus nevelőink elhivatottságot éreznek munkájuk és egyházuk iránt. A hit és tudás harmóniáját keresik. Tetteiket elkötelezettség, felelősség vállalás jellemzi. Hivatásuk gyakorlásában és magánéletükben is példás életet élnek. A pedagógusaink érett, önálló személyiségek, akik nemcsak az intézmény és az Egyház hagyományaival azonosulnak, hanem hazájuk iránt is elkötelezettek.

A pedagógusainkkal szembeni elvárások

- legyen gyermekszerető, jó konfliktus kezelő, szakmailag képzett, akinek folyamatos igénye az állandó fejlődés, önképzés
- a gyermekek teljes személyiségfejlesztésére törekedjen, figyelembe véve az egyéni eltéréseket
- a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítését tekintse legfontosabb feladatának
- elfogadó, védelmező, fegyelmező magatartásával teremtsen biztonságot, családi légkört,
- tartsa tiszteletben a gyermekek egyéniségét, következetes neveléssel alakítsa a csoportja szabályrendszerét
- a gyermekek érdekében működjön együtt a munkatársaival, a szülőkkel, a szakemberekkel
- legyen elhivatott, hiteles, őszinte, példamutató
- legyen kész a folyamatos szakmai megújulásra

2. A katolikus óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvoda nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

A nevelésünk alaphelyzete, hogy a gyermekek életkori sajátosságával harmonizáló tevékenységeken keresztül az egyéni képességekhez és fejlődési ütemhez igazodó műveltségterületeket és krisztusi értékeket közvetítsünk.

Ezen belül:

- a hitre nevelés erősítése,
- az egészséges életmód kialakítása
- az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

2.1. Hitre nevelés

A katolikus óvoda éppen olyan gyermekintézmény, mint az önkormányzati fenntartásúak, azonban szemléletében, életrendjében arra törekszik, hogy növendékeiben megalapozza a krisztusi értékrendet, s azon belül a katolikus életformát.

Mindennapos „lelki beszélgetéseink” alkalmával a gyermekeket megismertetjük a keresztény értékekkel. Ebbe építünk be „erkölcsi beszélgetéseket” is, melyeken örökérvényű igazságokat dolgozunk fel a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően. (szeretet, segítség, igazmondás, egymásra figyelés, bocsánatkérés, vizsgáztatás, szelídség, hála, türelmesség...)

A tárgyi és személyi környezet a külsőségekkel, a kommunikációjával tükrözi az óvoda katolikus jellegét.

Szeretnénk egyre jobban kialakítani a vasárnapok keresztény megünneplésének kultúráját. A gyerekeken keresztül tudunk hatni azokra a szülőkre is, akik keresik a helyüket, akik nyitottak az Egyház iránt, de nem tudják segítség nélkül megtenni az első lépést

Feladat:

- A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése;
- A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során;
- A Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsájtás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése;
- A katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete;
- A katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása;
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség stb.)

2.2. Az egészséges életmód alakítása

Az ember teste-lelke, Isten ajándéka, s mint minden ajándékot óvni, védeni kell, és erre meg kell tanítani a gyermekeket is. Óvodai nevelésünk alapvető feladata a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, a testi-lelki harmónia megteremtése. Az egészségnevelés terén, a prevencióra nagy hangsúlyt fektetünk.

Cél:

A napirend, segítse a gyermekeket, hogy életkoruknak megfelelően alakuljon ki egy optimális életritmus. A napi gondozási feladatok elvégzése, segítse őket az egyre önállóbb feladatvégzésben. A higiénés szabályok megismerése, betartatása, a sokféle mozgáslehetőség az egészségük megőrzését segítse. Testiépesség védelem, baleset megelőzés szabályainak ismerete.

Feladat

- A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- Egészséges környezettudatos magatartás kialakítása.
- Tartózkodás és tevékenykedés a szabadban.
- Pihenés feltételeinek megteremtése.
- Harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermek testi képességeinek fejlődésének segítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása.
- Az étkezési kultúra alakítása és a korszerű táplálkozás biztosítása.
- Az önmaguk és környezetük esztétikumára iránti igény alakítása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenció, és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Egészségnevelési elvek megfogalmazása

A helyesen kialakított életritmus visszahat az életfolyamatokra. Ezért a gyermekek élettani szükségleteit, kielégítő napirendet tervezünk, melyben érvényesül a folyamatosság és a kötetlenség. Különös figyelemmel érvényesítjük az alvás-pihenés, a szabad levegőn való tartózkodás és a táplálkozással kapcsolatos szükségletek kielégítését, valamint a mentálhigiénés gondozást. Tanácsadással segítünk a szülőknek az otthoni és óvodai napirend összhangjának megteremtésében.

A táplálkozást alapvető biológiai szükségletnek tekintjük. Jelentős szerepünk van a gyermekek táplálkozáshoz való viszonyának alakításában, és az egészséges táplálkozás tudatosításában. Az egészséges étrend megismertetését és a kulturált étkezés fontosságát alapozzuk meg a gyermekekben. Az egyéni érzékenységekre különös gondot fordítunk (ételallergiák). Az óvodai étrendet a szülők számára is láthatóvá tesszük.

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodási igényük kialakítását szolgálja. A gyermek, tisztálkodási

teendőiben segítséget kap az óvodapedagógustól, valamint a dajkától, fokozatosan és folyamatosan szoktatjuk az önálló tisztálkodásra.

Az öltözködés, alkalmazkodás az időjáráshoz, de formálja a gyermekek ízlését, igényességét, önállóságát. Az öltözködés gyakorlásával tapasztalatokat szerez arról, hogy milyen sorrendben tegye azt, és arról is hogyan könnyebb a végrehajtás. Elismerő szavakkal serkentjük, a gyermekeket az önálló öltözködésre.

A 3-6-7 éves gyermek fejlődésében kiemelkedő szerepe van a **mozgásnak**. Minden nap szabad, spontán mozgást és a szervezett mozgástevékenységet biztosítunk. Sétálni visszük a gyermekeket mindig valamilyen meghatározott céllal.

Az óvodáskorú gyermek **alvásiigénye** napi 12-13 óra. A gyermekek egyéni alvásiigényének és szokásainak figyelembevételével a szükséges tárgyi és személyi feltételeket megteremtjük. Az alvás, pihenés ideje alatt a csoportszobában csendet, nyugalmat, jó levegőt, megfelelő hőmérsékletet biztosítunk.

Nagy figyelmet fordítunk a **levegőztetésre**. Kedvező élettani hatásán túl, elősegíti többek között a hangképző szervek fejlődését, a helyes légzés kialakítását. Lehetőség szerint naponta több órát tartózkodnak a gyermekek a levegőn az időjárásnak és az évszaknak megfelelően. A szabadban töltött idő alatt óvjuk őket a nap káros hatásaitól.

Egészségvédelem. A gondozási, a testi nevelési és mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátása, megvalósítása elősegíti a gyermekek egészségének megóvását. Nagy hangsúlyt fektetünk a higiénés szabályok betartására (pl. portalanítás, fertőtlenítés, folyamatos levegőcsere). Önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük őket. Éves rendszerességgel kerül sor a védőnői- orvosi szűrésekre.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Önállóan, igényének megfelelően végzi a testápolási teendőket;
- Vigyáz a mosdó rendjére;
- Szokásává vált a rendszeres, gondos tisztálkodás;
- Önállóan mos kezet, fogat, a fogápoló szereket tisztán tartja;
- Szükség szerint használ zsebkendőt;
- Ügyel az étkező asztal esztétikumára;
- Helyesen használja az evőeszközöket;
- Ügyel környezete rendjére, tisztaságára;
- Figyel öltözetére, rendezett, ápolt legyen;
- Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháit rendben tartja;
- Mozgása harmonikus, összerendezett;
- Kiegyensúlyozottá, edzetté, testileg - szellemileg teherbíróvá válnak.

2.3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. A gyermeki magatartás alakulása

szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A kisgyermek elsősorban önmagára képes figyelni. Az óvoda a másodlagos szocializáció színtere, ahol a gyermek fokozatosan képessé válik másokra is figyelemmel lenni. Az együttéléshez szükséges erkölcsi normák és tulajdonságok, akkor fejlődnek ki, ha a gyermek állandóan gyakorolja a társaihoz való helyes viszonyulást. Az egyéni örömök mellett egyre többször részese a közösségben átélt örömöknek is. Az ismétlődő közös örömteli tevékenységek, növelik az összetartozás élményét.

Cél:

A gyermekekben alakuljon ki az igény a közös tevékenységekre, a társas együttműködésre, szerepvállalásra, élményszerzésre. Legyenek aktívak, önállóak, egymáshoz kölcsönösen alkalmazkodni tudók. A gyermekek között alakuljanak ki építő jellegű barátságok. A kulturált érintkezés szabályait sajátítsák el (kérem, köszönöm, légy szíves)

Feladatok

- A szabályok kialakítása.
- A gyermeki jellem alakítása.
- Kortárs gyermekcsoportok értékeinek észrevétele.
- Türelem, szociális érzékenység, szolidaritás, igazságosság formálása.
- Szeretet, féltés, félelem kifejezése.
- Önfegyelem, fegyelem udvariasság elsajátíttatása.
- Szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőségek elfogadása és tisztelete.
- Hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása, közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlásával.
- Hazaszeretet és a szülőföldhöz kötődés alapozása.
- Egyházi, világi ünnepek megélése.
- A kiemelt figyelmet igénylő (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint kiemelkedő képességű) gyerekek elfogadó szeretete szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével.
- Az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése.
- A természetes és társas kapcsolatok alakítása, segítése.

A társas élet kialakításának előfeltételei

Biztosítjuk a derűs, nyugodt, otthonos légkört, melyben helyet kap a vidámság, a humor. A gyermekek minden pozitív aktivitását támogatjuk. Mindenkor készen állunk arra, hogy a gyermekek számára élményszerzési lehetőséget, tevékenységeket ajánljunk, támogatjuk a gyermek kezdeményezéseit, segítjük kivitelezését.

A társas élet kialakításának megalapozása

Nyílt napokat szervezünk az érdeklődő szülőknek, lehetőséget adunk a Helyi Nevelési Program céljainak megismerésére. Az óvodába lépés előtt családlátogatást végzünk. Amikor a gyermek az óvodával ismerkedik, akkor ebbe a folyamatba bevonjuk a szülőket is, a nevelési év kezdetén mindkét óvodapedagógussal részt veszünk ebben a tevékenységben. Biztosítjuk, hogy ebben az időszakban, ha a gyermek igényli, akkor a meglévő tárgyakapcsolatai megmaradjanak az óvodában is.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Ragaszkodik a csoporttársaihoz és a csoportban dolgozó felnőttekhez,
- Tud alkalmazkodni a csoportban kialakult szokásrendszerhez
- A játékszeren megosztja a társaival.
- Segíti a társait a tevékenységekben.
- Türelmesen meghallgatja a felnőtteket és a társait.
- Az udvariassági formák betartásával kommunikál
- Érdeklődik társai iránt.
- Konfliktushelyzetekben társaival egyezkedik.
- Képes az együttérzésre.
- Számon tartja társait, érdeklődik hiányzásának okáról

2.4. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelést valamennyi óvodai tevékenység keretében megvalósuló feladatként végezzük. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel az óvodai élet egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés fontos feladatunk. A gyermekek kérdéseit, közléseit figyelemmel kísérjük.

Cél

- az érthető, kifejező beszéd készségének kialakítása,
- a biztonságos önkifejezés megalapozása,
- helyes mintaadással az anyanyelv fejlesztése.

Feladat

- olyan szociális közeg kialakítása, ahol a gyermek kifejezheti önmagát, tud kérdezni, véleménye van, válaszolni akar.
- a játékoság megőrzésével és örömteli végzésével valósul meg az anyanyelvi nevelés, és céltudatos képességfejlesztést végzünk, a gyermekek érdekében.
- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés;
- beszélő és hallgatni tudó környezet alakítása;
- a gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése;
- tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés;
- a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére ösztönzés.

A tevékenységek megszervezése

Óvodába érkezéskor, szabadidőben, naponta minél többször egyéni beszélgetős kapcsolatot teremtünk, érdeklődéssel hallgatjuk a gyerekek otthoni élményeit, közléseit aktuális érzelmi állapotáról.

Bekapcsolódunk a gyermekek játékába akkor, ha az a játék zavarása nélkül megtehetjük, hogy mintát adjunk a szituációkhoz alkalmazkodó beszédfordulatok, nyelvi kifejezések használatához. Ezt a csoportszobában és az udvaron szervezett játéktevékenységnél egyaránt tesszük. A csoportszobában tanév elején mesesarkot alakítunk ki, ahol a gyermekek zavartalanul nézegethetik a képeskönyveket, „olvasgathatják” a meséket.

Mesét, verset és mondókát naponta többször is mondogatunk, amikor a játékszituáció azt kívánja, az egyes gyermekek, vagy a gyermekek kisebb csoportja körében. Vegyes életkorú csoportokban a kisebbekkel először egyéneként, két-három gyermekkel mondókázunk, mesélgetünk, fokozatosan bővítjük a hallgatók körét. A kisebbek mese, mondóka, vers hallgatásának kiindulója a játékszituáció, ezt fokozatosan tesszük helyhez kötötté, pl: mesesarokban történő kezdeményezésé.

A naponta kezdeményezett mesélésünk közvetíti a magyar mesék jellegzetes szó- és kifejezés fordulatait, ezzel bővítjük a gyermekek aktív és passzív szókincsét. Szokássá alakítjuk a gyermekek mesélését, játékban, szabadidőben, vagy a pihenés előtti időszakban. Biztosítjuk ebben a gyermekek önkéntességét, vállalkozó szellemét.

A bábozás, dramatizálás eszközeit mindennap hozzáférhetővé tesszük, hogy ez a tevékenység beépülhessen a gyermekek játékába. Dramatikus játékokat kezdeményezünk a nem játszó gyermekek körében; heti egy-két alkalommal néhány perces mozgásra, cselekvésre épülő anyanyelvi játékot szervezünk.

A gondozási tevékenységek során értő odafigyeléssel támogatjuk a gyermekeket testi szükségleteik megfogalmazására, gesztusaink, mimikánk kifejezi mindezt.

A mindennapos mozgás, a heti egy alkalommal vezetett mozgásos tevékenység a szabályjátékokhoz és utánzó játékokhoz téri relációkat, kifejező szókapcsolatokat mondunk. Amikor a gimnasztikai gyakorlatokat, játékos utánzó mozgásokat megfogalmazzuk, közléseink szemléletesek, sok hasonlatot tartalmaznak. A testneveléseken sok légző gyakorlatot, játékos hangutánzást ütemezünk be a beszélőszervek edzésére, a légzéstechnika javítására.

Naponta alkalmat adunk a firkálgatástól elvezető rajzolásra, a gyermekek produktumaiból kiinduló kérdésekkel finoman készítjük a gyermekeket a képek, firkák megnevezésére. A rajzolás, festés, mintázás és kézimunka során az anyagok tulajdonságait szóban is megfogalmazzuk.

Játékidőben, szabadidőben játszunk hallás- és ritmusérzék fejlesztő játékokat, annak érdekében, hogy a finom zörejek és hangszínek közötti különbségek hallását, kifejezését a gyermekek gyakorolhassák. A gyermekek játékában megragadjuk a téri relációk és számbeli összefüggések kifejezésének lehetőségeit, matematikai játékok során számfogalmakat, és a relációs összefüggések szóbeli változatát közvetítjük.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére /a beszédészlelés és beszédhibák mérését logopédus végzi a saját szűrőeszközeivel./

- Szívesen beszélget felnőttekkel és társaikkal;

- Beszédritmusa megfelelő;
- Szükségeit érthető formában megfogalmazza;
- Szívesen bábozik, dramatizál;
- Beszéde folyamatos, helyesen alkalmazott kötőszavakkal;
- Szókincse megfelel az elvárható életkori jellemzőknek;
- Beszédében előfordulnak az egyszerű és bővített mondatok is.

Értelmi fejlesztés

Az óvodás gyermek ismeretszerzése tapasztaláson alapul. Spontán és irányított tapasztalatait érzékelésen, észlelésen, megfigyelésen keresztül szerzi meg. Minél fejlettebbek ezek a képességek, annál könnyebben idéz fel, annál jobban fejlődik emlékezete és gondolkodása. Az óvónő segíti a gyermeket a tapasztalatok tudatosításában, ezzel segítve azt, hogy ismeretté váljon a megszerzett tapasztalat. A tevékenységek közben fejlődik verbális, vizuális memóriája és a figyelmének tartóssága, terjedelme. Tevékenységeit ismételve, gyakorolva, a gyermek egyéni fejlődési ütemének megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek fokozatosan beépülnek személyiségébe.

Cél

Az értelmi képességek fejlődésének elősegítése az érzékelés, észlelés, tapasztalás, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, megértés, képzelet, kreativitás, ítélőképesség területein.

Az ismeretek, jártasságok, készségek tudatos elsajátítása a gyermekek tapasztalatszerzése során – egyéni fejlődési ütemüknek megfelelően.

Feladat

- A nevelési módszerek segítségével a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak rendszerezése, célirányos bővítése, kognitív képességek fejlesztése.
- Egyre pontosabb, valóság-hű észlelés.
- Figyelem összpontosításra való képesség.
- Gazdag képzeleti működés.
- Reprodukív emlékezet.
- Problémamegoldó és kreatív gondolkodás.
- Gondolkodási műveletek kombinációjának megteremtése (analízis- szintézis, összehasonlítás, általánosítás, konkretizálás, következtetés, fogalomalkotás stb.)
- Értelmi képességek fejlesztése (érezékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, képzelet, kreativitás, alkotóképesség)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Figyelme kitartó, összpontosításra képes.
- A feladatokat megérti, önállóan teljesíti
- Kérdésekre megfelelően válaszol
- Képes kitartóan, elmélyülten végezni feladatait
- Rövid és hosszú távú emlékezete megbízható

3. A Katolikus óvodai élet megszervezése

3.1. Személyi feltételek

Óvodánkban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó.

Intézményünkben, egy új munkatársi közösség kezdi meg munkáját. Feladatunk, hogy jó kapcsolat alakuljon ki közöttünk. Törekszünk egymás megismerésére, megértésére, barátságos légkör kialakítására.

Az óvoda minden alkalmazottja a keresztény értékeket képviseli, az óvoda működését segíti, összehangolt munkájával hozzá járul, az óvodai nevelés eredményességéhez.

Az óvoda személyifeltételei megfelelőek. Az óvodapedagógusok főiskolai végzettséggel, több éves gyakorlattal rendelkeznek. Munkájukra jellemző a felelősségérzet, igényesség, önfejlesztés. Folyamatos önképzéssel, továbbképzéseken való részvétellel biztosítják a színvonalas napi munkavégzést. Csoportonként egy dajka segíti az óvodapedagógusok munkáját.

3.2. Tárgyi feltételek

Az óvoda rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Egy új épület és udvar várja itt a gyermekeket és dolgozókat.

Modern, minden elvárásnak megfelelő, esztétikus épületet vehetnek birtokba az intézmény lakói. Tágas, világos terek, eszközökkel jól felszerelt, ízlésesen berendezett csoportszobák jellemzik az óvodát.

Az óvoda 4 csoportos, öltözőkkel, mosdóval ellátott, helyiségekből áll. Melegítő konyhával, felnőtt öltözővel rendelkezik. Az étkeztetést a székhelyintézmény konyhája látja el.

Az intézmény komfortja, külső-belső esztétikája, karbantartottsága megfelelő az idejövő gyermekek és dolgozók számára.

3.3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Fontosnak tartjuk, a tevékenységek közötti belső harmonikus arányok kialakítását, szem előtt tartva a szabadjáték kitüntetett szerepét. Az óvodai élet megszervezésekor figyelembe vesszük az óvoda helyi sajátosságait.

A nevelés tervezése

A nevelési tervet, féléves periódusokban írjuk meg és értékeljük. Tervezésnél figyelembe vesszük, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme és képességei különböző szinten lehetnek. A cél és a feladatok ismeretében a fejlesztést hosszú távon, éves periódusokban gondoljuk át.

A nevelés időkeretei

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. A heti rend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését. A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja. A szabad levegőn való tartózkodás, a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők (étkezés, tisztálkodás, alvás) ugyancsak beilleszthetők a játéktevékenység egész napos folyamatába.

A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermekek számára. A napirenden belül rugalmasan figyelembe vehető az egyes tevékenységek időigénye. A napirend ezen kívül annak megfelelően, ahogy az évszakok váltakoznak vagy a gyermeki tevékenységek fejlődése ezt indokoltá teszi, változtatható, módosítható. A napirend a gyermekek nyugodt napi életét biztosítja, figyelembe veszi a fejlődés közben bekövetkezett változásokat

A napirend általános időkeretei óvodánkban: (10 órás nyitvatartás)

- Játék és szabadidős tevékenység 5 óra
- Étkezés, pihenés 3 óra
- Öltözködés, tisztálkodási tevékenység 1,5 óra
- Komplex tevékenységek naponta 35 perc

Heti rend

A heti rend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének a megszervezéséhez. Különösen a beszoktatás idején, figyelünk arra, hogy minél lazább, rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti rendet állítsunk össze

A gyermeki személyiség fejlesztése, az életre való felkészítés feltételezi a gyermek szűkebb és tágabb környezetében megszerzett, átélt élményeinek és tapasztalatainak, ötleteinek, aktuális tevékenységeinek beépítését a nevelőmunka egészébe. Ezért a tervezés során külön is biztosítani szükséges a gyermeki tapasztalatok előre nem tervezhető tartalmának megjelenítését a tervező és megvalósító munkában.

A tervezésnél nem az ismeretanyag növelésére, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítésre helyezük a hangsúlyt. Kevesebbet, de azt alaposabban, többoldalú tapasztalatszerzés és tevékenykedtetés segítségével tervezzük meg.

A heti ütemterv megírása egyben a napi vázlatot is megadja az óvónő számára, fontos, hogy feljegyzéseket vezessünk a gyermek fejlődési üteméről, hogy konkrét megfigyelések adjanak alapot az egyéni differenciált fejlesztés megtervezéséhez

A heti rend általános tartalma és időkeretei:

Időkeret: 3-4 éves korosztálynak naponta 15-20 perc
5-6-7 éves korosztálynak, naponta 45 perc

Tartalma, naponkénti beosztással

- verselés-mesélés;
- ének-zene, énekesjáték, gyermektánc;
- mozgás, mozgásos játék;
- rajzolás, mintázás, kézi munka;
- külsővilág tevékeny megismerése (környezet, matematika);

A heti rend kialakítása az óvodapedagógus feladata. Figyelembe veszi az óvodai csoport és a gyermekek igényeit, képességeit, és eszerint alakítja ki a hetirendet, és időkeretet.

A fejlesztés módszere

A fejlesztés, a foglalkozás formáját nem a gyermekek életkora, hanem fejlettségi szintje határozza meg. A világban eligazodni készülő gyermek felkészítése az életre, feltételezi olyan szituációk megélését, ahol szabadon alkothat, dönthet, gondolkodhat, cselekedhet.

Az óvoda feladatai közé tartozik a kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermek felismerése és fejlesztése is.

A fejlesztés kerete

A teljes nevelési folyamat, mindig az adott csoporton belül, a gyermeki tevékenységre, önállóságra, döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatcserére épül.

A nevelési folyamatban szervesen illeszkedik a tanulási folyamat, melynek részei:

- önálló és irányított tapasztalatszerzés
- kötetlen tevékenységek

Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötött, vagy kötetlen tevékenység keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani.

Az óvodapedagógus feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

- heti nevelési-tanulási tervkészítés
- heti rend és napirend összeállítása
- a gyermek fejlődésének megfigyelését szolgáló feljegyzések vezetése
- a nevelőmunka folyamatos értékelése

Csoportszervezés

A szülői igények, ill. a nevelőtestület véleményének figyelembevételével, a gyermekek életkora szerint az arányos csoportlétszámok kialakítása miatt, vegyes, illetve részben osztott csoportszerkezetben látjuk biztosítottnak Pedagógiai programunk megvalósítását.

A nap folyamán délutáni időszakban az óvoda épületében fakultatív programok folyhatnak, térítés ellenében.

Dokumentációk

Óvodánkban tudatos, tervszerű munka folyik, aminek feltétele a tervezés. Ennek alapja a pedagógiai programban meghatározott nevelési elvek egyeztetése a csoportban dolgozók között. A gyermekekkel kapcsolatos nevelői munka tervezése a csoportnaplóban történik. A nevelési terv (szokás - szabályrendszer) alapjait közösen készítjük el, a csoportba járó gyermekekre vonatkozó eltéréseket hozzáírják az óvónők.

A gyermekek fejlődésének diagnosztizálása, a fejlődésének figyelemmel kísérése, nyomon követése megfigyelés alapján történik. Rögzítése a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációba történik évente 2 alkalommal.

Gyermekekkel kapcsolatos dokumentumaink

- Felvételi és mulasztási napló
- Csoportnapló
- Fejlődési napló (a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlődésének eredményeit dokumentálja)

Beszoktatás

Különös gondot fordítunk az újonnan érkező gyermekek beszoktatására.

A beiratkozást követően, egyeztetett időpontban, biztosítjuk az újonnan beiratkozott gyermekek számára, hogy a szülő jelenlétében ismerkedjenek az óvodával, az óvodapedagógusokkal, a gyermekekkel és a környezettel.

A gyermekek érkezésének első időszakában, a szülővel egyeztetett módon, az új gyermekek fokozatosan egyre hosszabb időt töltenek óvodánkban.

A beszoktatás a későbbi közösségi életet is meghatározhatja, a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes légkör megtapasztalása, az első benyomások igen fontosak.

4. Az óvoda kapcsolatai, a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

4.1. Óvoda- család

Az óvodás gyermek fejlődésében egyaránt meghatározó tényező az óvodai és a családi nevelés. Az óvónő eredményes munkájához nélkülözhetetlen a megfelelő kapcsolat a családdal. A gyermekek érdekében elengedhetetlen a kölcsönös bizalmon alapuló együttműködés. Az utánzás (a minta), az érzelmi azonosulás az értékek és az elvárások beépülése a személyiségbe, nagyrészt a családban zajlik. A gyermek növekedése során változik a család funkciója, új társkapcsolatok (bölcsőde, óvoda) alakulnak, amelyek hatnak a fejlődő személyiségre.

A gyermekek érdekében szoros kapcsolatot tartunk a szülőkkel.

Az óvónő gyermekismerete, pedagógiai és pszichológiai felkészültsége, a gyermekekért érzett felelőssége megfelelő alapot teremt a családdal való eredményes együttműködéshez.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait az együttműködés során a segítségnyújtás megoldásait is hozzájuk illeszti. Az óvónő hitelesen tájékoztatja a szülőket, mindig tapintatosan és segítőkész hozzáállással. A kapcsolat alakulásában lényeges az is, hogy a szülő bízhasson az óvónő diszkréciójában. Az eredményes kapcsolat érdekében keressék a közös megoldásokat.

Az együtt működés szinterei:

- családlátogatás,
- fogadóóra,
- szülői értekezletek,
- nyíltnapok a csoportokba járó gyerekek szüleinek,
- játszónap a leendő óvodásainknak,
- közös szentmisék,
- közös programok, ünnepek, hagyományőrző napok.

4.2. Óvoda-Bölcsőde

A bölcsődéből óvodába érkező gyermekek beilleszkedése, személyiségük megismerése érdekében fontosnak tartjuk a bölcsődei gondozó nőkkel a folyamatos kapcsolattartást.

Ez megkönnyítheti az intézményváltás okozta szorongások oldását, a beszoktatást, és felkészülhetünk az esetleges nevelési problémák kezelésére is.

4.3. Óvoda - Iskola

Óvodánk első sorban a katolikus iskolával tart szoros kapcsolatot, hisz várhatóan, gyermekeink döntő többsége ebben az intézményben folytatja tanulmányait. A kapcsolattartást folyamatos információcserével, tapasztalatok, vélemények megbeszélésével, egymás nevelési elveinek, pedagógiai programjának megismerésével, pontos, korrekt tájékoztatással segítjük elő.

Törekszünk a város többi iskoláival is jó kapcsolat kialakítására. Az együttműködés minden esetben, az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében történik.

A kapcsolattartás formái:

- Szakmai- és nyílt napok szervezése
- Továbbképzések, előadások szervezése
- Kölcsönös intézménylátogatások, folyamatos tájékozódás a gyermekek fejlődéséről (nagycsoportos óvónő - tanítónő)
- Konzultáció óvodából iskolába érkező gyermek átmeneti állapotának jellemzőiről

4.4. Egyéb kapcsolatok

Jó kapcsolat kialakítása szükséges mindazokkal az intézményekkel, szervezetekkel, melyek az óvoda működését, a nevelő munka hatékony, eredményes végzését segítik. Az óvoda rendszeres kapcsolatot tart a fenntartó Egri Egyházmegyével, a szent István katolikus iskolával, mint székhelyintézménnyel, a Város Polgármesteri Hivatalával, a Gyámügyi Hivatallal, a Gyermejjóléti Szolgálattal, a Pedagógiai Szakszolgálattal, egészségügyi intézményekkel, közművelődési intézményekkel, (Közösségi Ház, Könyvtár, Múzeumok. A kapcsolattartás rendszere, formái, a különböző tanácskozások, értekezletek, nyílt napok, konzultációk, beszámolók, rendezvények, tapasztalatszerések stb.

5. A katolikus óvodai élet, tevékenység formái és az óvodapedagógus feladatai

5.1. A játék

A kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége a játék. A 3-6 éves korosztálynak leghatékonyabb személyiségfejlesztő eszköze. A játék lehet spontán és kezdeményezett, magányos és közösségi. A szabad játék meghatározó jelentőséggel bír. Játékfajták: gyakorló vagy funkciójáték; szerepjáték; konstruáló játék; dramatikus játék; szabályjáték; népijáték.

A játék sajátosságai:

- szabadon választott, minden külső kényszertől mentes tevékenység
- örömforrás, mely a játék lényegéből adódik
- sajátosan céltudatos tevékenység

E tevékenység jellemzői: a gyermek belső igénye ösztönzi; aktív tevékenység, az érzelmek vezető szerepet kapnak benne; a valóság megismerésének egyik eszköze; lehetőséget teremt a próbálkozásra, felfedezésre; a gyermek által szabadon választott, minden külső kényszertől mentes, örömteli cselekvésre.

A gyermek játéka olyan sajátos öntevékenység, ami a szabad akaratára épül, és önkifejezésének legfőbb eszköze. A játék segíti a kisgyermeket, hogy a környező világot megismerje, az őt ért élményeket feldolgozza, érzelmeit újra átélje, és visszatükrözze a valóságot.

A játék rendkívül komplex jelenség. Játékba ágyazottan, azzal összefonódva fejlődnek a gyermek különböző képességei: motorikus, percepciós, kognitív és szociális területen egyaránt.

A kisgyermek első játszótársa a családban és az óvodában is a felnőtt. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. Tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

Nevelőmunkánk során tudatosan használjuk fel a játék sajátosságait. Előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését, mely a napirendben és tevékenységsszervezésben is megmutatkozik.

Cél

A játék által a gyermekek megélhessék, újra élhessék élményeiket, vágyaikat, miközben tapasztalatot szereznek társas kapcsolataikban, a különféle eszközök használatában. Játék tevékenységük közben megélhetik a döntés szabadságát, felelősségét, és gyakorolhatják az együttműködést társaikkal.

Feladat

- az óvodapedagógus irányító-fejlesztő munkáját meghatározza, hogy a gyermek milyen játékot játszik (barkácsolásnál, szabályjátéknál szükséges a részvétel)
- személyiségével, utánozható mintát ad, vagy bevonható társ marad
- a játék sokoldalú fejlesztőhatásának tudatos kihasználására törekszik
- a szerepjátékban nem irányít, nem javít, hanem segíti a szükséges feltételek megteremtését törekszik, arra, hogy hosszantartó és zavartalan legyen a gyermekek játéka
- jelenlétével erősíti a társaskapcsolatok alakulását
- megteremti az élményszerzés lehetőségeit, amely alapja lehet a különböző játékformák témáinak, a gyakorlójátékokhoz, a szimbolikusjátékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.
- a játékhoz szükséges feltételeket biztosítja (állandó játszóhely, elegendő idő, nyugodt légkör, lehetőség a szabad eszközválasztásban)
- a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével a játékfajta tartalmát, minőségét gazdagítja.
- a gyermekek fejlődésének nyomon követése

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek váljanak képessé a hosszantartó elmélyült játéokra.
- Váljanak kezdeményezővé, önállókká a szerepeik elosztásában, a játék eszközeik megválasztásában
- Élvezzék a szabályjátékokat és képesek legyenek a normákat betartani.
- Örömmel barkácsoljanak, legyenek kreatívak, éljék át az alkotás örömét.
- Tanulják meg értékelni, megbecsülni egymást, jó szándék vezesse őket, becsületes, segítőkész magatartást tanúsítsanak egymás iránt.
- Tanulják meg az önzetlen segítségnyújtást, a másik megvigasztalását, ha bánat érte.
- Társas kapcsolatuk mélyüljön, erősödjenek a katolikus magatartásformák és szabályok, (jó szándék, együttérzés, segítőkészség, figyelmesség, kedvesség, tolerancia).
- Egymással és a felnőttekkel szemben is udvariasan viselkedjenek, beszéljenek

5.2. Verselés, mesélés

Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolóok, versek. Ezek

ritmusokkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzelmi élményt adnak. A mese a gyermek életkorának megfelelő szemléletmódot és világgépet közvetít. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mindennapos mesélés, verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Minden nap mesélünk valamilyen formában – reggel, délben, elalvás előtt vagy délután. A mesét többször többféle formában dolgozzuk fel, melyekhez különböző eszközöket, anyagokat, bábokat biztosítunk. Az új mesét egy héten keresztül többször ismétljük, így alkalma adódik a gyermeknek a dramatizálásra, bábozásra.

Cél

- beszédkedv felkeltése;
- beszédértés erősítése;
- a helyes nyelvhasználattal a biztonságos önkifejezés megalapozása;
- irodalmi élménynyújtás;
- érzelmi, esztétikai nevelés;
- közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés;
- önálló mesélésre, verselésre ösztönzés;
- nemzeti, keresztény tudat erősítése;
- könyv szeretetére nevelés;
- hitre nevelés a bibliai történetek hallgatásával

Feladat

- Népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek igényes összeállítása;
- Óvodáskorú gyermekek érdeklődésének megfelelő jellegzetes tartalom biztosítása (mesélés, verselés, bábozás, dramatikus játék);
- Oldott légkör mesesarok kialakítása;
- Mesét, verset kísérje mozgás vagy ábrázolás, mely az önkifejezés egyik formája.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Szeressék és igényeljék a mesét, verset, mondókákat. Legyenek képesek nyugodtan végighallgatni azokat.
- Játék közben önállóan mondogassanak odaillő ritmusokat, szövegeket.
- Emlékezetből tudjanak verseket, mondókákat.
- Szívesen bábozzanak, dramatizáljanak, vagy tudjanak lerajzolni egy mesehőst vagy meserészletet.
- Tudjanak mozgással improvizálni.
- Legyenek képesek szociálisan és értelmi szinten a mese, a történet, és a bibliai történet eseményeinek feldolgozására.

5.3. Zene, énekes játék, gyermektánc

A gyermekek, az énekes népi játékok és mondókák által könnyebben megismerkednek az őket körülvevő világ változásaival, jelenségeivel, és az életkori sajátosságoknak megfelelő magatartásmintákkal. A gyermekjátékok, és mondókák, így nemcsak az örömszerzés, hanem a nevelés és a nevelődés eszközei is, elősegítik a családi- társadalmi közösségbe való beilleszkedést. Az óvodai zenei nevelés során megismertetjük a gyerekeket egyházi énekekkel, zenékkal is, amelyek segítenek a keresztény szellemiségű légkör kialakításában.

Ezek az egyházi énekek a gyerekek számára segítik a keresztény ünnepek megismerését, átélését, Isten dicséretét, az összetartozás örömét. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését teszik lehetővé.

Cél

A felnőtt közvetítésével, ölbeli játékokkal, közös énekléssel, népi mondókák, gyermekdalok, énekes játékok feldolgozásával, a zenehallgatási anyag tudatos megválasztásával:

- zenei élmény nyújtása,
- zenei ízlés formálása,
- zenei befogadó képesség kialakítása,
- zenei képességek fejlesztése, a gyermek életkorának, egyéni fejlettségének figyelembevételével,
- zenei anyanyelv kialakításának elősegítése.

Feladat

- ritmusérzék fejlesztése
- ismerkedés a hangszerekkel
- hallásfejlesztés
- fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása
- éneklési készség fejlesztése
- kreativitás, improvizáció fejlesztése énekes népi játékok, és kortárs művészeti alkotások által
- érzelmi, esztétikai nevelés
- zenei formaérzék fejlesztése
- fejlessze a gyermek értelmi képességeit, harmonikus mozgását
- zenehallgatás, egyházi zene

A tevékenység megszervezése

Az éneklés ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés, mindennapos torna, a séták vagy a hitre nevelés. A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének. Az óvodai ének, zene, énekes játék, gyermektánc megvalósítására napközben bármikor adódhat lehetőség. Szinte valamennyi ünnepkörünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertethetünk a gyermekekkel. A hitre nevelésen belül, a vallásos énekek is bővítik a zenei nevelés anyagát.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- a gyerekek szeressenek énekelni, örömmel játsszák az énekes játékokat;
- legyenek képesek az önálló és a társakkal való együtt éneklésre;
- tudjanak egyszerű dallammotívumokat visszaénekelni;
- koordinált legyen a mozgásuk önmagukhoz és a csoporthoz képest;
- meg tudják különböztetni a zenei fogalom párokat, és képesek legyenek azokat alkalmazni;
- érezzék a dalok egyenletes lüktetését és ritmusát;
- tudjanak élvezettel figyelni a zenehallgatásokon;
- ismert dalok, mondókák jellegzetes motívumok alapján való felismerése;
- ismerjék fel a környezetükben lévő személyek és tárgyak hangját;
- ismerjék és használják a hangszereket (dob, háromszög, cintányér, ritmuspálca, csörgő stb.);
- mozgásuk legyen esztétikus, képesek legyenek változatos térformák kialakítására, egyszerű
- tánclépések elsajátítására;
- legyenek képesek a zenei improvizációra.

5.4. Rajzolás, mintázás, kézi munka

A rajz a gyermek önkifejezésének formája. Az ábrázolás, a szimbólumok használata együtt fejlődik a játékkal és a gyermek értelmi képességeivel. Az óvodások rajza a közlés egy formája. Rajzaiban olyan élményeket, ismereteket, érzéseket és indulatokat jeleníthet meg, amit szavakban nem tud, vagy nem akar kifejezni. A gyermekrajz feszültség levezető funkciót is betölthet, vagy vágy teljesülést is kifejezhet. Az ember - alak ábrázolás, az értelmi fejlődés mutatója lehet.

Az óvodába lépés pillanatától kezdve, napi kötetlen tevékenységekben a tapasztalatszerzés széles lehetőségeit biztosítjuk számukra. Az ábrázolás eszközeinek állandó helyet biztosítunk, hogy a nap folyamán bármikor balesetmentesen használhassák.

Rendszeresen és szívesen végezzük a gyermekek előtt, illetve velük együtt ábrázoló tevékenységet, barkácsolást. Ezzel szeretnénk elérni, hogy a sok élmény és tapasztalatok birtokában a gyerekek később vizuálisan és verbálisan is legyenek képesek a valóságot reprodukálni.

Kötetlen foglalkozáson, mikrocsoportos és egyéni foglalkoztatási forma keretében ajánljuk a gyerekeknek a tevékenységet. Ügyelve arra, hogy minden gyermeknek megfelelő eszköz, óvónői figyelem, idő és hely jusson. Sokféle tapintással szerethető tapasztalatokat adunk. A gyerekek munkáit kiállítjuk, összegyűjtjük a szülők részére. Sokféle anyagokkal és eszközökkel dolgozunk (rajzolunk, festünk, nyírunk, tépünk, varrunk, díszítünk, nyomatozunk, mintázunk). A tevékenységek során a nevelési területek komplexitására törekszünk. A gyerekek minden ábrázoló kezdeményezését dicsérik, egyénileg őszinte javító szándékú kritika segítségével fejlesztjük. Alkalmat adunk társaik alkotásainak megtekintésére, a produktumok megbeszélésére.

Cél

- a vizuális észlelés, emlékezés, képzelet kialakítása

- a vizuális gondolkodás pontosabbá tétele
- az intellektuális látás kialakítása
- a gyermek fantázia világának, tér- forma- színeképzetének gazdagítása
- megismertetés az ábrázolás különböző fajtáival – rajzolás, festés, mintázás stb.
- az alkotás, önkifejezés igényének kielégítése

Feladat

- A spontán ábrázolás támogatása- ehhez a megfelelő hely, eszközök és idő biztosítása.
- Kialakítjuk a szilárd szokásokat és szabályrendszert a tevékenységekhez.
- Megismertetjük a gyerekeket a különböző anyagokkal az eszközök helyes és biztonságos használatával, a rajzolás, mintázás alapelemeivel, eljárásaival. Ezzel fejlesztve a gyerekek
- finommotorikáját, esztétikai érzékét, belső képi kifejezőképességét.

Tartalmi fejlesztés

- A fokozatosan megismertetjük a gyerekeket a különböző technikákkal (festés, rajzolás, papírtépés, ragasztás, nyomatok készítése)
- A mintázás technikáinak a megismerése, (nyomkodás, sodrás, gömbölyítés, mélyítés) gyurmával, só –liszt gyurmával, agyaggal.
- Építéssel különböző alakzatok, formák létrehozása.
- A bővülő technikákkal és eszközkészlettel, az új anyagokkal (fonal, textil, termések, stb.) szándékos alkotó, képalkotó tevékenységük fejlesztése, mélyítése.
- Felhívjuk figyelmüket a részletek kidolgozására, az arányok fontosságára, a gazdag színhasználatra.
- Egyszerű játék kiegészítők, ajándékok készítése.
- A fejlődés segítése, téma meghatározással, változatos technikák megismertetésével (varrás, nyírás, hajtogatás, kollázs, montázs, bábkészítés, szövés – fonás, díszítő technikák)
- Munkáik egyre tervszerűbbek, bonyolultabbak, részletgazdagok.
- Tudnak gyönyörködni maguk és társaik munkájában, megfogalmazzák értékítéleteiket.

A fejlődés várható eredménye óvodás kor végére

- Örömmel saját kezdeményezésre ábrázoljanak.
- Fejlődjön ki esztétikai érzékük, képi gondolkodásuk, igényességük.
- A megismert technikákat önállóan alkalmazzák, a szükséges eszközökkel, biztonsággal tevékenykedjenek.
- Képesek téralakításra – térbeli viszonyok felismerésére.
- Felismerhető részjegyekkel ábrázolják az embert.
- Tér-, forma-, színeképzetük gazdag legyen, a színeket meg tudják nevezni.
- Egyéni módon jelenítsék meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Az ünnepekhez kapcsolódva munkáikban jelenjenek meg bibliai történetek, jelenetek.

5.5. Mozgás

A mozgás az óvodás gyermek lételeme, ami semmi mással nem helyettesíthető. Mozgásos tapasztalattal szerzi ismereteit a környező világról, ezek jelentik számára az igazán érthető, feldolgozható információkat. Ennek a sajátos műveltségterületnek, amely komplexen hat a gyermekek testi, szellemi, lelki szférájára- kiemelt célja a rendszeres, mindennapos testmozgás, a fizikai aktivitás beépítése az életvitelbe. Az egészség, mint érték és a hozzá kapcsolódó szokásrendszerek kapjanak helyet a gyerekek értékrendszerébe.

A mozgásszegény életmód miatt sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni a mozgásformák nagyobb ismétlésszámú végrehajtására, mert csak megfelelő mennyiségi munka lehet az alapja a minőségi változásnak; a természetes mozgások felszínre hozására és a prevenció gyakorlatokra, melyek kialakítják a helyes tartást, izomtónust és megőrzik, korrigálják a lábboltozatot.

A mozgásnak fontos szerepe van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősíti és kiegészíti a gondozás és egészséges életmód hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segíti a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

Cél

- játék és mozgásigény kielégítése;
- képességfejlesztés, készségek elsajátítása;
- a gyermek kondíciójának és koordinációs fejlődésének biztosítása;
- prevenció, egészségmegőrzés, a szervezet biológiai egyensúlyának fenntartása;
- közös mozgásos játékokkal, érzelmi és szociális képességek fejlesztése;

Feladat

- Mindennapos mozgás biztosítása;
- A mozgás szokás- és szabályrendszerének kialakítása;
- Balesetmentes, biztonságos eszközhasználat;
- A gyermek önálló spontán mozgásigényének kielégítése;
- A mozgásanyag összeállításában a gyermek egyéni fejlettségének és tempójának figyelembevétele.
- Testséma fejlesztés.
- A tornával, mozgásos játékokkal a gyermek természetes mozgásának (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és testi képességeinek,(erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség) fejlesztése.
- Esztétikus, pontos mozgásra ösztönzés.
- A kézi szerek változatos alkalmazása.
- Alapvető térirányok megismerése.

Tevékenység megszervezése

- A kötött mozgás tevékenység megszervezése hetente legalább 1 alkalommal, ahol a foglalkozás tartalmát a csoport fejlettségi szintje és életkora határozza meg. Itt kerül sor a mozgásfejlesztésre is.
- A mindennapos mozgásos játékokat és a 10 perces mozgásfejlesztést minden óvodapedagógus saját csoportjában szervezi meg.

- A gyermekeink szabad mozgását a délelőtti és a délutáni udvari játékok, séták során biztosítjuk.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- a gyerekek szeressenek mozogni, játszani;
- szívesen vegyenek részt egyéni és csoportos versengésekben;
- fejlődjön ki kezdeményezőképességük a mozgásos tevékenységek során;
- ismerjék az irányokat, legyenek képesek térben tájékozódni;
- tudjanak ütemtartással járni, mondókákra mozogni;
- természetes mozgásokat magabiztosan végezzék;
- életkorának megfelelő kondicionális és koordinációs képességekkel rendelkezzenek;
- mozgás közben tudjanak alkalmazkodni társaikhoz;
- csoportos, páros gyakorlatoknál és szerek használatánál figyeljenek egymás testi épségére;
- alakuljon ki szabálytudatuk, fejlődjön ki szervezőképességük;
- tudjanak szabályjátékokat irányítani;

5.6.A külső világ tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerése elnevezésű tevékenységformában, jelen van a környezeti és a matematikai nevelés.

A közvetlen és tágabb környezetből szerzett tapasztalatok a valóság jelenségeinek, tárgyainak és törvényszerűségeinek felfedezése mellett lehetővé teszik a természeti, az emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi és téri jellemzőinek felfedezését is.

A külsővilág tevékeny megismerése (környezeti ismeretek)

A gyermekeket körül vevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre építünk. A környezet szeretetére és védelmére nevelünk a természetközeli élettel (udvar, séták, kirándulások), közben sokszor hallják, milyen nagy az ember felelőssége a Föld megóvásában.

Intézményünkben különösen fontos helyet kap, Ferenc pápa üzenete, amelyben „Ökológiai megtérésre” buzdít.

Ferenc pápa Laudato si' kezdetű enciklikája, az élő bolygónk iránti fokozott felelősségünkre hívja fel a figyelmet. A pápa célja az enciklika kiadásával, mindenkit megszólítani és párbeszédre hívni a közös otthonunkról.

Az enciklika néhány kiemelt gondolata

A környezeti nevelésnek törekednie kell az ökológiai egyensúly, különböző szintjeinek összhangjára, mint *a lelki kapcsolat Istennel, a szolidaritás másokkal, a természetes viszony minden élőlényel.*

A szilárd erények kialakítása teszi képessé az embert arra, hogy felelősen éljen.

Hitünk bizonyos meggyőződései segítenek az ökológiai megtérésben. Minden teremtmény visszatükröz valamit Istenből, és van valami üzenete, amelyet meg akar tanítani nekünk. Krisztus minden létező mélyén ott lakozik, körül ölelve gyengéd szeretetével. A teremtett világban rend és dinamizmus van, amit nem szabad figyelmen kívül hagynunk.

A környezetvédelemnek nemcsak pusztán „természeti” jellege van, hanem magába foglal egy valódi, átfogó értelemben vett ökológiát (az élőlényeknek egymáshoz és környezetükhöz való viszonyát vizsgáló tudományág).

*Két lényeges szempontra hívja fel a figyelmünket Ferenc pápa, az egyik hogy „a kevesebb több”, a másik „az egyszerűséghez való visszatérés”. *A szabadon és tudatosan megélt mértéktartás, felszabadító.* Az Egyház a „szerepet civilizációjának” eszményét javasolja a világnak. A gondoskodás kultúráját, amely az egész társadalmat átítatja. A Szentírás, a krisztusi hit rendkívüli motiváció forrása ezen a téren, s lehetővé teszi, hogy a környezetvédelem egy belső igény legyen. A pápa hangsúlyozza, hogy a legtöbb változás a neveléssel érhető el.*

Ezen gondolatok jegyében határozzuk meg környezeti nevelési céljainkat és feladatainkat.

Hisszük, hogy neveléssel már kora gyermekkorban olyan magvakat hinthetünk el, amelyek egy egész életen át gyümölcsöt hozhatnak.

Az óvodánkban a teremtett világ csodáinak valóságoszerű megismerése, a kép, a cselekvés, a szó egységében történik a leghatékonyabban. A külső világ tevékeny megismerése a környezettel állandó, és szoros kapcsolatban zajlik.

A tevékenység lehet spontán vagy szervezett, mindkettő jó alkalom arra, hogy a gyermekek megismerjék, felfedezzék szűkebb és tágabb környezetüket.

A környezet megismerés átfogó témakörei

- *társadalmi környezet:* család, óvoda, lakóhely, testünk, egészséges élet, felnőttek munkája, környezet tárgyai, anyagai, épületek, közlekedés;
- *természeti környezet:* évszakok, napszakok; növények, állatok, élőhelyek, élettelen természeti környezet, föld, levegő, víz;
- *teremtésvédelem:* környezetvédelem, természetvédelem, a környezetvédelem jeles napjai, környezettudatosság

Cél

- a gyermekeket körül vevő természeti és társadalmi környezet megismerése;
- Isten teremtett művének védelme, a természet iránti felelősség megalapozása;
- a környezettudatos magatartásformák kialakítása;
- fogékonyságra nevelés, a körülöttük lévő élő és élettelen környezet szépsége iránt,
- környezetükben fedezzék fel a jót és a szépet, azt óvják és becsülik meg
- ismerjék meg a nemzeti kultúránk értékeit, a helyi néphagyományaink jellemzőit

Feladat

- A teremtett világ szűkebb és tágabb környezetének megismertetése a gyermekekkel
- A természeti és társadalmi környezethez való pozitív érzelmi viszony, pozitív viselkedési formák és magatartásmódok kialakítása
- A környezeti kultúra iránti igény megalapozása
- A gyermek közvetlen környezetében lévő élővilág megismertetése és megszerettetése
- Az élő és élettelen környezeti tényezők közötti leglényegesebb összefüggések megláttatása a helyi adottságok, lehetőségek feltárásával, felhasználásával.
- A megfigyelőképesség és a gondolkodóképesség fejlesztése közben a környezetre és természetre veszélyt jelentő jelenségek megismertetése.
- A zöld jeles napok kiemelt módon történő feldolgozása az életkori sajátosságok figyelembevételével (állatok napja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak és fák napja, természetvédelmi világnap).
- Környezetvédelem beépítése a mindennapokba (szelektív hulladékgyűjtés, műanyag palack zsugorítása, komposztálás)
- A környezet szeretetére, megismerésére, védelmére való nevelés.
- Ismerkedés a szülőfölddel, az ott élő emberekkel, a hazai táj szépségeivel, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások értékeivel.

A tevékenységek megszervezése

- Tudatosan törekszünk arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből.
- Biztosítunk minden eszközt és lehetőséget a gyermekeknek, a természetben való folyamatos
- tevékenységhez.
- A foglalkozásokat lehetőség szerint a szabad természetben szervezzük meg.
- Felismertetése annak, hogy a közvetlen környezetüket tisztán és rendben kell tartani.
- Növények, állatok védelme, gondozása. Mindezt életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően.
- Tiszteljék egymást és az őket körülvevő felnőtteket és kezeljék empátiával az emberi különbözőségeket.
- Hazájuk és közvetlen környezetük, nevezetességeik megismerése.

A környezet mennyiségi, formai összefüggései (matematikai tartalmú tapasztalatok)

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, téri viszonyokat; alakul ítéloképessége, fejlődik tér, sík- és mennyiség szemlélete. Felfedezi az őt körülvevő világ mennyiségi, formai összefüggéseit.

Ebben a fejlesztésben lehetőséget, alkalmat kap a gyermek arra, hogy a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatokat szerezhessen. A tapasztalatok némelyike ismeretté mélyül, de a tudás, mint az ismeretek logikai rendszere, még nem tud megvalósulni ebben az életkorban.

Cél

- A gyermeket körül vevő környezet mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása.
- Ismerkedés matematikai fogalmakkal és összefüggésekkel.
- Aktivizálás a logikus gondolkodásra.
- Játékos cselekvések segítségével, geometriai tapasztalatok szerzése.

Feladat

- A gyermekek személyiségének kibontakoztatása, sok oldalú fejlődésének elősegítése
- A gyermeki képességek fejlődésének elősegítése
- A matematikai problémák iránti érdeklődés felkeltése
- A probléma felismerő és problémamegoldó gondolkodás serkentése.
- Matematikai tapasztalatszerzési és ismeretszerzési lehetőségek biztosítása
- A valóság objektív megismeréséhez konkrét, szemléletes tapasztalási lehetőségek biztosítása.
- A jelenségek közötti kapcsolatok, összefüggések felismerése.
- Az iskolára való alkalmasság elősegítése.

A tevékenységek megszervezése

- A gyermek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok okozati összefüggések felismertetése, megtapasztaltatása.
- Megismertetjük a környezet mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyaival, így alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík és mennyiségsszemléletük.
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához. A logikus gondolkodás megalapozása.
- Tárgyak, összehasonlítása egy-egy kiemelt, megnevezett tulajdonság szerint (pl. színe, alakja, vagy más szempontok alapján). A személyek csoportosítása nemek szerint vagy egyéb jellemző jegyek alapján. A tárgyak mindenféle tulajdonsága szerepet kaphat: méretének összehasonlítása, összemérése, különbségeinek megfogalmazása során (hosszabb-rövidebb, nehezebb-könnyebb, alacsony-magas, keskeny-széles, több-kevesebb-ugyanannyi...)
- Sorba rendezés műveletét mennyiségi tulajdonságok szerint (tőszámok sorszámok) gyakorolják a játék során rakosgatással, magasság szerint növekvő, csökkenő sorrendben, illetve a több- kevesebb kirakásával.
- Halmazok keletkeztetése, soralkotások válogatások és összemérések spontán helyzetekben a nap folyamán bármely tevékenység során alkalmazhatók.
- A mennyiségek összemérése hosszúság, vagy tömeg szerint történhet. A térben való tájékozódás, téri irányok ismeretének elsajátítása, az állítások megfogalmazása (igaz-hamis) eldöntése, a tapasztalatok gyűjtése, az óvónők segítségével valósuljon meg

Az óvodáskor végére várható fejlődés jellemzői

- tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását. Tudják saját születési idejüket és helyüket. Érzik a család érzelmi kötődését;
- különbséget tudnak tenni az évszakok között, felismerik a napszakokat, ismerik környezetük növényeit, állatait és azok gondozását;
- gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket;
- ismerik az alapvető viselkedés szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és a társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek;
- képesek a geometriai formákat felismerni, megnevezni, tér és síkbeli alakzatokat szétválogatni;
- ismerik az irányokat, a névutókat értik, alkalmazzák, s követni tudják síkban és térben egyaránt;
- képesek a világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek a felismerésére, elemi ok-okozati összefüggések felismerésére;
- vannak ismereteik a halmazok, geometria, relációk témakörében;
- képesek összehasonlítani, csoportosítani, összemérni, azonosítani;
- tudnak számolni és tárgyakat megszámlálni legalább 10-ig, tudnak 10-es számkörben bontani, részhalmazokat egyesíteni;
- megállapítani: több – kevesebb – ugyanannyi, összehasonlítani mennyiség, nagyság, szín és forma szerint;
- képesek a térben biztonsággal tájékozódni, ismerik a jobbra-balra irányokat, értik és tudják követni azokat, illetve a helyeket kifejező névutókat, mindezt a mindennapi tevékenységben alkalmazni képesek;
- aktívan, tevékenyen részt tudnak venni egy-egy matematikai probléma megoldásában

5.7. A munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény-, és állatgondozás stb.).

A gyermek, munka jellegű tevékenysége – önként – azaz örömmel és szívesen –végzett aktív tevékenység. Többnyire külső irányítással folyó célra irányuló tevékenység.

A tapasztalat szerzésének és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (pl. kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakításának fontos lehetősége. A közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A munka még az óvodáskor végére sem különül el teljesen a játéktól. Az óvodában eltöltött évek alatt a gyermekek saját személyükre vonatkozó, önkiszolgáló tevékenységeik közben szerzett ismeretek birtokában eljutnak a társakért, a csoport érdekében végzett munka végzéséig.

Cél

A gyermeki munka megszerettetése, valamint olyan képességek alakítása melyek képessé teszik a gyermeket önkiszolgálásra, környezetének rendben tartására, a közösség érdekében végzett tevékenységre.

Feladat

- A munkához való pozitív viszony megalapozása.
- Munkavégzéshez szükséges készségek kialakítása az életkornak és a gyermek fejlettségének
- megfelelő munkalehetőségek megteremtése.
- A gyermekek önállósági törekvésének biztosítása, kitartás és felelősségtudat alakítása.
- A közösségért végzett munka során az együttműködés fejlesztése.

Tevékenység megszervezése

- Az óvodapedagógus tervezzen – szervezzen munka jellegű tevékenységeket a csoport összetételét (életkor, fejlettségi szint) figyelembe véve.
- A gyerekek számára biztosítani kell a munkához szükséges feltételeket; megfelelő méretű, minőségű, mennyiségű munkaeszközöket.
- Mindig legyen elegendő idő, hely és nyugodt légkör a munkavégzéshez.
- A felnőtt legyen minta a gyermek számára.
- Fontosnak tartjuk, hogy a család is szoktassa gyermekét a saját személyével kapcsolatos teendők elvégzésére, vonja be az otthoni közös munkatevékenységekbe.

Az óvodában alkalmazott munkajellegű tevékenységek

Önkiszolgálás:

- testápolási teendők,
- étkezéssel kapcsolatos tevékenységek,
- öltözködés.

A közösség érdekében végzett munka;

- naposi tevékenység,
- a csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok.

Az alkalmoszerű munkák és egyéni megbízatások;

- a környezet rendjének biztosítása
- segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek
- egyéb megbízatások teljesítése

Az évszakoknak megfelelő tevékenységek;

- csoportszobában

- udvaron
- az óvoda környezetében.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyerekek szeretnek közösen és a közösségért dolgozni.
- Kialakul feladattudatuk, örülnek munkájuk eredményességének.
- A naposi munkát önállóan és igényesen végzik.
- Szívesen jelentkeznek egyéni megbízások végzésére.
- Lelkesen vesznek részt a növény és állatgondozásban.
- Örömmel segítenek azoknak, akik segítségre szorúlnak, kicsiknek és a felnőtteknek is.
- Meglepetéseket készítenek egymásnak, a kisebbeknek és a felnőtteknek

5.8.Tanulás

Az óvodás gyermek mindenütt tapasztalatot gyűjt, mindig tanul. Az összes környezeti tényező hatással van rá, számára minden új környezet új kihívást jelent. Törekszik megfelelni az új kihívásoknak, és ennek során fokozatosan egyre jobban, egyre mélyebben megérti világát, abban elfoglalt helyét.

A tanulás az óvodában olyan tevékenység, amely a mindennapi helyzetekben valósul meg. Jellemzően utánzáson alapul, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre. Az óvodában történő tanulás alapvetően a gyermek cselekvő aktivitására épül, amelynek feltétele a közvetlen, minél több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás. Az óvodáskorú gyermek gondolkodása konkrétumokhoz kötött. Szemléletes-cselekvő, majd képszerű cselekvő szinten történik. Így főként "átéléses" tapasztalás útján hatékony igazán ismereteinek bővítése.

Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulás lehetséges formái:

- minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés
- a gyakorlati probléma- és feladat megoldás,
- az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon megvalósuló tanulás

Cél

- Az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyerekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségeinek biztosítása, kreativitásának erősítése.

Feladat

- elsődleges a tevékenységekhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás
- a vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati probléma megoldás
- a tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés
- tehetségígéretekre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelem egyéni fejlesztés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- a személyre szabott pozitív értékelés segíti a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermek legyen a tanulási helyzetekben együttműködő, kooperatív a páros és a mikrocsoportos formáknál egyaránt.
- Egyéni élményeit, tapasztalatait bátran mondja el.
- Probléma szituációkban a gondolkodási műveleteket biztonsággal használja.
- Legyen képes az önellenőrzésre.
- Tanulási helyzetekben legyen természetes számára a normák betartása.
- Legyen igénye a kapott feladat sikeres végrehajtására.

5.9. Ünnepek, hagyományok

Keresztény ünnepeink, évszakokhoz kapcsolódó jeles napok és az óvodai élet hagyományai

Az óvodában minden alkalmat megragadunk a hagyományok, ünnepek kialakítására. Érvényesítjük a fokozatosság, a folyamatosság, a rendszeresség elvét. A gyermeki

személyiségre akkor hat építően a hagyományápolás, ünneplés, ha mély érzelmi töltéssel bír, és a gyermek aktív részese annak. Arra törekszünk, hogy az ünnepnap legyen más, különlegesebb, mint a többi nap, és ez külsőségekben is nyilvánuljon meg. Az ünnep gazdagságát a meghittségben és érzelmekben is kifejezzük.

Azzal is erősítjük a család - óvoda kapcsolatát, hogy mintát adunk, és a hagyományok ápolásában az ünnepeken rész vesznek a szülők és a családtagok.

Az ünneplés lényege sokszor nem is maga az ünnep, hanem az a sok-sok készülődés, ami rengeteg tevékenységre épül, önálló elképzelések megvalósítására ad lehetőséget és bensőséges légkört képes teremteni.

Mindenki vár valamit az ünneptől, minden ünnepnek megvan a maga hangulata. Ha az ünnepet szeretetteljes légkörben tapasztalja meg a gyermek, akkor olyan értékek felé nyitjuk ki a szívüket, amely maradandó nyomot hagy lelkükben, melyre később építeni lehet.

Keresztény ünnepeink, jeles napok

- Adventi időben, közös gyertya gyújtás, imádság
- Szent Miklós, Mikulás - várás csoportonként, ünneplés;
- Karácsony- hangulati előkészület folyik a csoportokban, mert ez családi ünnep;
- Nagyböjt, imádság, előkészület a legnagyobb keresztény ünnepre;
- Húsvét-hangulati előkészület csoportokban;

Az óvodai élet hagyományos ünnepei

- Madarak-fák napja – kirándulások csoportonként;
- Anyák napja – csoportonként nyílt ünnepség;
- Gyermek-nap – az egész óvoda számára szervezett ünnepség;
- Nagyok búcsúja – a nagycsoportosok;
- Születés és névnapok – a gyermekek a csoporttársaiktól és az óvó néniktől kedvenc versüket, dalukat és egy-egy jelképes ajándékot kapnak.

Nemzeti ünnepeink

- okt.23. csoportonként megemlékezés;
- márc. 15. csoportonként megemlékezés, zászló, kokárdakészítés, városi emlékhelyek felkeresése.

Az ünnepek, és a néphagyományok őrzése az óvodában szorosan összekapcsolódik. A népszokások az egyházi ünnepekhez és az évszakokhoz is kapcsolódnak. A magyar népszokásokban jeles napként tartjuk számon azokat az ismert ünnepeket, melyeket az óvodában is megünneplünk.

A jeles napok az őszi, téli, tavaszi, és nyári napforduló köré csoportosulnak.

6. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A kisgyermek többsége óvodáskor végére eléri az iskola élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, belép abba az állapotba, amelyben majd az iskolában, az óvodából iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével, lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelynek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.
 - ✓ A testileg egészségesen fejlődő gyermek 6 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.
Megváltoznak a testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.
 - ✓ A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá tesszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciának, a téri tájékozódásnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyereknél

- Az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- A cselekvő – szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán – és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri, és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a

természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi, mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan, egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhet el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

7. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai feladatok

7.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

A Nkt. 4. § 25. pontja szerint

„Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem – vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

A jogszabály alapján a fogyatékosági területnek megfelelő illetékes szakértői bizottság szakértői véleményében megfogalmazott alábbi diagnózissal rendelkező gyermekek nevelését látjuk el: sajátos nevelési igényű (organikus okra visszavezethető és organikus okra nem visszavezethető), részfogyatékosággal rendelkező, a testi mozgásszervi fogyatékos és enyhe fokban hallássérült.

A sajátos nevelési igény a szokásosnál nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A gyermekek fejlesztésének alapja a szakértői bizottság szakvéleménye.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segítse;
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának, egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják

Célunk, hogy segítsük a minél teljesebb önállóság elérését, és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést.

A gyermekek fejlesztésének sikerkritériuma

- a gyermekek beilleszkedése,
- az önmagához mért fejlődése

Az együttneveléshez szükséges óvodapedagógusi kompetenciák

- felkészülés a gyermek fogadására
- szükség esetén egyéni fejlesztési terv készítése

- az eltérő képességekhez való alkalmazkodás
- a szakértői véleményben szereplő javaslatok beépítése a tevékenységekbe
- együttműködés a szakemberekkel

A pedagógustól elvárható magatartásformák

Az integráláshoz elengedhetetlen, hogy a pedagógus felkészült legyen a sérülés sajátosságából, tisztában legyen a pedagógiai korrekció lehetséges módszereivel.

Jó, ha a szülő őszintén el tudja mondani a gyermekére jellemző viselkedést, a várható reakciókat, a megnyugtató esetleges változatait és azt, hogy mi a gyermek fő érdeklődési köre (a szükséges motivációt majd erre lehet építeni).

Tehát az óvodapedagógusnak fel kell mérnie a gyermek szociokulturális háttérét, tudnia kell, milyen és mennyi segítségre számíthat integráló munkája során a szülőktől

A működéshez szükséges tárgyi és személyi feltételekkel az alábbiak szerint rendelkezünk:

- a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésére szolgáló helyiségek és felszerelések (játékok, nevelést segítő eszközök) rendelkezésre állnak
- a fejlesztési területek meghatározása a fejlesztő pedagógus és a szakértői bizottság szakvéleménye alapján történik
- együttműködés a szakemberekkel

Nevelésnél és a fejlesztésnél figyelembe vesszük:

- a Nkt. 4. § 25. p. 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet irányelveit
- intézményünk alapító okiratát;
- óvodánk pedagógiai programjának célkitűzésit
- a gyermekek fogyatékosságából eredő sajátosságait

7.2. A tehetség gondozás

Az óvodai tehetség gondozás alapelve

Óvodáskorban nem beszélhetünk tehetségről, viszont tehetség-ígéretes adottságokról, hajlamokról, képességekről igen.

Amennyiben egy gyermek valamely adottsága az átlagosnál lényegesen jobb, és azon a területen végzett tevékenységek során a gyermek egyértelműen kreativitást és motivációt mutat, a gyermeket azon a területen tehetségígéretnek tekinthetjük.

A tehetség gondozási cél

- a tehetség ígéret mielőbbi felismerése
- a gyermeki képesség kibontakoztatása
- inspiráló környezet biztosítása

Az óvodapedagógus feladata

- A gyermekben rejlő tehetség lehetőségek feltérképezése
- Engedje érvényesülni azon területen, ahol kimagaslóan teljesít a gyermek
- Biztosítson gazdag cselekvési lehetőséget melyben érvényesül a gyermek tehetsége
- Módszerei legyenek ötletgazdagok, vonzóak a gyermek számára
- Támogassa a gyermeket a kreatív egyéni megoldásokban
- Differenciáljon a feladatadásban
- Segítse a gyermek önkiteljesedését
- Legyen szakmailag felkészült
- A gyermek kiemelkedő tulajdonságait, a fejlődési naplóban jelezze.

A tehetséget sejtetik a következő, tulajdonságok

Átlagon felüli adottságai, képességei: gazdag szókincs, szokatlan kifejezések használata, sokat kérdez, fejlett a hosszú és rövid távú memória, gyors gondolkodó, gyors felfogóképességű, szokatlan részletező észlelés, ráérez az összefüggésekre, problémamegoldó, éles figyelő.

Motivációs adottságai, képességei: érzékeny, gazdag érzelmvilága van, nyitott a világra, határozott, bátor, kitartó, jó kudarcűrő, vágyik a sikerélményre, magához vonzza a társait, fáradhatatlan, nagy teherbírású, egyedül szeret dolgozni, jó humorérzéke van, „üres” helyzeteket értelmes tevékenységekkel kitölti, önálló, nem függ másoktól, elmélyülésre képes és különösen vonzódik egy-egy tevékenységhez. Kreatív adottságaira, képességeire jellemző, hogy találékony, új dolgokat fedez fel, nem tanul, hanem rátalál dolgokra, alkotási vágy buzog benne, gazdag, élénk a fantáziája, rugalmas, eredeti megoldásokra képes, sok ötlete van, problémamegoldó, ötleteit részletesen kidolgozza stb.

A következő területeken nyilvánulhat meg az óvodáskorú gyermek tehetsége: nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testmozgásos, szociális-érintkezés.

Az óvoda kiváló terepet ad a gyermek kreativitásának kibontakozásához, ha a játékban biztosítjuk, a gyermek alkotásához szükséges szabadságát, és olyan feltételeket teremtünk számára, ahol az eredeti ötleteit kivitelezheti, szempontjait megváltoztathatja, ötleteit gazdagon variálhatja.

8. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Óvodánkban a gyermekvédelmi munka hangsúlyos szerepet kap.

A gyermekvédelmi munka összefogása óvodánkban a gyermekvédelmi felelős hatáskörébe tartozik, de ellátása az egész nevelőtestület aktív közreműködését feltételezi, hiszen a gyermekvédelem is szerves része nevelői tevékenységünknek.

Az óvodavezető gondoskodik a gyermek és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.

A szülőket a tanév kezdetekor tájékoztatjuk a gyermek és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A gyermekvédelmi felelős az óvodapedagógusokkal szorosan együttműködve végzi a munkáját.

Gyermekvédelmi feladataink

- maximálisan biztosítani a gyermekek alapvető szükségletét, érzelmi biztonságát;
- úgy szervezni az óvodai környezetet – személyi és tárgyi feltételrendszerrel -, hogy az hatásrendszerével elősegítse minden gyermek számára az optimális fejlődési folyamatot;
- az általános elvárások közül – tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítő, támogató attitűd, szeretetteljesség, következetesség – kiemelten fontos, hogy az óvodapedagógus nevelőfejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában

Céljaink

- minden rászoruló időben megkapja a segítséget;
- a szülők bátran forduljanak az óvónőkhöz és a vezetéshez gondjaikkal;
- az anyagi okok miatt egyetlen gyermek sem maradjon ki az óvodából;
- a segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakuljon ki.

A gyermekvédelmi felelős irányító, ellenőrző, informátori feladatot lát el. Összehangolja, az intézményen belül folyó gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat. Ő felel a kapcsolattartásért az intézményekkel, szülőkkel. E sajátos feladatok ellátása érdekében a gyermekvédelmi felelős az alábbi szervezetekkel, szervekkel folytat együttműködést:

- Egészségügyi szervezetek – gyermekorvos, védőnők;
- Gyermekjóléti Szolgálat és Családsegítő Központ;
- Mezőkövesd Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal, Gyámügyi Osztály;
- Pedagógiai Szakszolgálat;
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság.

9. A szociális hátrányok enyhítése

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformák az intézményünkben:

- az óvodai csoportok létszámának kialakításánál fontos szempont, hogy a csoport létszám tizenöt százalékát nem haladhatja meg a hátrányos helyzetű gyerekek száma;
- minden óvodai csoport számára biztosítjuk a minőségi nevelés feltételeit;
- a gyerekek fejlesztésében a differenciálás érvényesül;
- fejlesztő csoportok működtetése a részképesség-zavarok, hátrányok leküzdésére;
- felzárkóztató foglalkozások biztosítása;
- a kedvezményezettek részére kedvezményes, vagy ingyenes étkezés biztosítása;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek fejlesztésébe szükség szerint más szakemberek (pszichológus, fejlesztő, mozgásterapeuta) bevonása;
- a gyermekjóléti szolgálat, a polgármesteri hivatal segítségének igénybevétele, annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő gyermekek minél hamarabb segítségben részesüljenek;
- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel, hogy a gyermekek érdekében megnyerjük támogatásukat, együttműködésüket;
- a szülők bevonása az intézményi programjainkba;
- a szülők felvilágosítása a lehetséges kedvezményekről, a szociális hátrányok mérséklésére szolgáló támogatási lehetőségekről;
- szükség esetén családlátogatások keretében a gyermekek szociális helyzetének feltárása;

10. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség alapvető feltétele a diszkrimináció mentesség, szegregáció mentesség, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai és társadalmi integrációja. Nevelőmunkánk során érvényesüljön az egyenlő bánásmód elve, törekedjünk a hátrányok kompenzálására. Egyetlen gyermeket sem lehet neme, kora, származása, családi helyzete vagy bármely oknál fogva hátrányosan megkülönböztetve.

Feladatok

- Valamennyi halmozottan hátrányos gyermek részesüljön óvodai nevelésben.
- A halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekek óvodai szocializációja, családi életének, helyzetének figyelemmel kísérése.
- Szülők tájékoztatása jogairól (ingyenes étkezés, liszt érzékenység, cukorbeteg gyermek, krónikus betegségben szenvedő stb.) az óvodáztatással összefüggő támogatásról, szociális hátrányok kompenzálása.
- Integrációs csoportalakítás (pl. vegyes csoport)
- Igazolatlan hiányzások visszaszorítása
- Indokolt esetben rendszeres családlátogatás.
- Tanulási képességek megalapozása, egyéni kompetenciák fejlesztése, tanulási és részképesség zavarok felismerése, kialakulásának megelőzése.
- Az egyéni haladás lehetőségének megteremtése.
- Nevelőtestületünk feladata, hogy ismerje az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat.
- Érvényesüljön a diszkrimináció mentesség, a befogadó légkör.
- Nevelőtestületünk továbbképzések során mélyítse ismereteit.
- Az óvodai tevékenységek során sokoldalú, élményekben gazdag tapasztalatszerzés, differenciált fejlesztés.

11. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket

11.1. Egészségfejlesztés

11.1.1. Az egészségfejlesztés célja

Az óvodai egészségfejlesztés célját a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § határozza meg, mely szerint:

- A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
- A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

11.1.2. Az egészség meghatározása

Az egészség fogalmát az Egészségügyi Világszervezet így definiálta:

"Az egészség a testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és nyomorékság hiánya."

Az élet és az egészség, az embernek semmi mással nem pótolható alapvető értéke. Nélküle sem egyéni, sem társadalmi lét, sem kultúra nem valósítható meg. Az egészség megszerzése, fenntartása és fejlesztése az egyed, illetve a közösség egész életén át tartó, az élethez, a sikeres önmegvalósításhoz és a társkapcsolatokhoz szükséges feladatát képezi. Az egészségvédő és egészségfejlesztő magatartás elérésének feltétele azoknak az alapképességeknek az elsajátítása, amelyek az egészséget védik, fejlesztik, ha kell, korrigálják.

Napjainkban az egészség megtartása, fejlesztése, az életre, a sikerre vonatkozó kompetenciák kialakítására épül, amely feltételezi a személyiség (testi, érzelmi, értelmi, akarati és társkapcsolati viselkedés) megismerését, gyakorlással erősíti a különböző élethelyzetekben a testi-lelki edzettséget, pótolja, kiegészíti a hiányzó egészségvédő képességet, továbbá attitűddé alakítja az egészségvédő magatartást.

11.1.3. Egészségfejlesztés kisgyermekkorban

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja az óvodai nevelés alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek kielégítése

biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését, a legteljesebb egészségi potenciáljának elérését. Lehetőséget ad arra, hogy a gyermek a mindennapi élet alternatívái közül a legegészségesebbet válassza. Az egészség fejlesztése kisgyermekkoról kezdődik, így az óvodai egészségnevelés megalapozó jelentőségű a személyiségfejlesztésben. Az egészségvédő potenciál fejlesztése megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Az egészség védelme tanítható, fejleszhető. A kisgyermekkorban történő egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van. Ezeket figyelembe véve az óvodai egészségfejlesztés kiemelt nevelési terület. Az óvodai nevelés elválaszthatatlan része az egészség fejlesztésére (promóció) és az egészségkárosodás megelőzésére (prevenció) irányuló egészségnevelő tevékenység. Mindkét egészségfejlesztési feladat vonatkozik a testi, a lelki és szociális nevelő tevékenységre. Az egészségnek a nevelési folyamat minden mozzanatában alapozó szerepe van.

A modern értelmezésű egészségnevelés széleskörűen készíti fel az óvodás gyermeket az egészség védelmére: edzi a testi erőnlétét, gondozza lelki (érzelmi, akarat, értelmi) kiművelését és az embertársakkal kapcsolatos (szociális) együttműködési készségét. Az egészség hármasság (testi, lelki, társkapcsolati) jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat. A speciális egészségfejlesztő szempontokra és módszerekre az óvodapedagógusnak tudatosan kell felkészülnie.

11.2. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység,
- a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése,

11.2.1. Az egészséges táplálkozás

Az egészségfejlesztési program az óvodásgyermek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja.

A helyes étkezési szokásokat kisgyermekkorban kell kialakítani épp úgy, mint az egészséges életmód egyéb jellemzőit, összetevőit /pl. a mozgásigény kifejlődését, az alapvető személyi higiénés ismeretek elsajátítását és begyakorlását./ A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása, mivel az óvodás gyermek fejlődésének egy olyan

periódusában van, melyre jellemző a nagyfokú és rendszeres fizikai aktivitás, a szervezet gyors növekedése, ami ennek megfelelő tápanyagfelvételt tesz szükségessé. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén is múlik.

A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az intézményeinkben különösen odafigyelünk a gyermekek egészséges étkeztetésére. A gyermekek gyakran fogyasztanak tejtermékeket, és az idénynek megfelelő gyümölcsöt és zöldségeket.

Az intézményeinkben tízórai, ebéd, uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére. Igyekszünk meggyőzni a szülőket, hogy töröljék gyermekük étkezési szokásrendjéből a túl cukros, sós, zsíros ételeket, a cukrozott szörpöket, kólafeleletet, a chipset, édességet. Az intézményeinkben tálaló-melegítő konyha működik. A főzőkonyhával a változatos étrend érdekében a tagóvodavezetők folyamatosan konzultálnak. A konyhák, kérésre, orvosi igazolás alapján főznek a táplálékallergiás gyermekekre is. A táplálékallergiás gyermek ételle külön edényben érkezik. A gyermekek étvágyát, eltérő szokásait figyelembe vesszük. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, igyekszünk megszerettetni az új ízeket. A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyadékot folyamatosan biztosítjuk a csoportszobában és az udvaron egyaránt, igény szerinti folyadékpótlás van.

Az óvodapedagógus egészségpedagógiai feladatát az étkezések lebonyolítása alkotja. Az étkezéshez való előkészületben a gyermekek is vegyenek részt - életkori fejlettségüknek megfelelő szinten -, és legyenek részesei étkezéskor az önkiszolgálásnak. Feladataink: • Kulturált étkezési körülmények biztosítása.

- Óvodai napirend keretében az óvónők a dajkákkal együttműködve ismertetik meg a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel.
- Az étkezést örömtelivé tenni, jó hangulatot teremteni az ételek elfogyasztásához.
- Intenzív rágásra ösztönözni.
- Folyadék folyamatos biztosítása.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa, kés helyes használatával ismertetjük meg a gyermekeket.
- Fokozottan ügyelünk a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.
- A szülőkkel, támogatókkal közösen gyümölcs- és zöldség-napok szervezése.
- Tanácsadás a szülőknek (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmakat teremtünk arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés, tízórai összeállítás).
- Minden érzékszervet megmozgatunk a tapasztalatszerzés során, ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel: őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak, kóstolók és salátakészítés zöldségből, gyümölcsből.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Önállóan el tudják dönteni, hogy mennyi ételt fogyasztanak.

- Önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Ismerik a kulturált étkezés szokásait, higiénikusan étkeznek.
- Szívesen kóstolnak meg új ízeket.
- Ismerik a fogyasztott ételek, gyümölcsök, zöldségek nevét.
- Az óvodába nem hoznak szénsavas üdítőt, chips-et a gyermekeknek.

11.2.2. A mindennapos testnevelés, testmozgás

A mozgásszervek fejlődésének belső, élettani ingere a mozgásra való készítésben mutatkozik meg, ezért a mozgás élettanilag a kisgyermek alapvető életjelensége. A gyermek mozgásigénye folyamatos kielégítésre vár.

A változatos mozgáslehetőség biztosítása óvodásaink számára kiemelt feladatunk, ezért minden nap alkalmat teremtünk rá. A kisgyermek mozgásszükségletének kielégítése legnagyobb részt a játéktevékenység útján valósul meg. A játék, a mozgás segíti a gyermeket önmaga és a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében és meghódításában. A felfrissítő, edző mindennapi testnevelés középpontjában is a sok mozgással járó játék áll. Emellett korcsoportra szabott, testnevelési csoportos foglalkozást is tartunk hetente, amelyen olyan elemi mozgásokat tanulnak és gyakorolnak a gyermekek, amelyek sportági mozgásokból levezethetők, de elemi jellegüknel fogva már elveszítették sportági jellegüket (mászás, járás, futás, ugrás, dobás, elkapás).

A gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítését jól szolgálják az udvari játékok és eszközökkel való munkálkodások. Ha az idő engedi, sokat tartózkodunk a szabadban. Az udvari tevékenység mellett a séta, kirándulás egészíti ki a levegőzést. A vízzel való ismerkedésre, a vízhez szoktatásra is lehetőséget teremtünk tagóvodáinkban.

A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, melyek alkalmasak a nagy és finommozgások fejlesztésére. Az egyensúlyérzék kialakítására speciális eszközöket is használunk. A négy-öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartás, ezért a szervezett tornafoglalkozások keretében prevenció, fejlesztő tornagyakorlatok végzésével segítjük a gerinc deformitások megelőzését. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermek lábtartását javítjuk. Feladataink:

- A gyermekek egészséges fejlődése érdekében azoknak a feltételeknek a megteremtése, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, követik a szervezet teherbíró-ellenálló- és alkalmazkodóképességét, valamint fejlesztik erejüket, ügyességüket, gyorsaságukat és állóképességüket.
- Az udvar lehetőségeinek kihasználása a gyermekek nagymozgásának fejlesztéséhez (járás, futás, kúszás, mászás).
- Minél több alkalom biztosítsa a szabad mozgásra, mivel ez gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgás-tevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére.
- A mozgásos tevékenységet, s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, egyéni szükségleteihez, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez méretezzük.
- Irányított mozgásos játékokat szervezése korosztálynak megfelelően heti rendszerességgel, különböző időkerettel.
- Edzési lehetőség biztosítása a környezet, levegő, nap kihasználásával. Időjárástól függően napi 1-3 órát. A nyári napirend alakításánál az egész napos levegőn való tartózkodásra törekvés (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak).

- Az általános balesetvédelmi szabályok megismertetése, begyakoroltatása és ellenőrzése a gyermekek biztonságának és egészségének védelmében.
- A mozgás utáni regenerálódás biztosítása.
- Szülők bevonása a programba.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Szeressenek mozogni, legyenek kitartóak a mozgásos játékokban.
- Képesek legyenek harmonikusan együttműködni társaikkal mozgásos tevékenységekben.
- Örömként éljék meg a közös (játékos, sportos) mozgást.
- Kialakult nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyészlelésük legyen összerendezett.
- Ismerjék és biztonságosan használják a mozgásfejlesztő és mozgásos tevékenységekhez szükséges eszközöket.
- Tartózkodjanak szívesen a szabad levegőn, és váljon természetes igényükké a szabadban való mozgás.

11.2.3 A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

A dohányzás megelőzésének feladata

Felmérések igazolják, hogy az óvodás gyermekek családjának több mint felében él dohányzó felnőtt, aki kedvezőtlen mintát nyújt a gyermekek számára. A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat. Az óvoda egész területe dohányzásmentes terület. Törekszünk arra, hogy az intézményünk dolgozói ne dohányozzanak. A szülőket is ösztönözzük erre, hogy pozitív példát mutassanak a gyerekeiknek, és induljon mozgalom a kisgyermekek otthoni dohányzásmentes környezete érdekében.

Ajánlott tevékenységek

Szabad beszélgetések. A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamilyen aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatban). A szabad beszélgetésben kisebb, önkéntesen csatlakozó gyermekcsoport vehet részt beszámolóval, események értékelésével, képek nézegetésével stb. párhuzamosan.

Fontos: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és vélemény-nyilvánítás.

A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás.

- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, gyárkémények füstje, füstmérgezőes balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
- Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjú teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).

10.2.4. A bántalmazás és erőszak megelőzése

A WHO definíciója

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja - nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások

támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegyenyítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhethet.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkiileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

Feladataink

- Intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, segítséget kérünk a gyermekjóléti szolgálattól.
- A pedagógus alapvető feladata a rábizott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.
- A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvoda gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezleteken megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeghírközlések, filmek kivédését is.

11.2.5. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ -ben kerültek rögzítésre.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

Elsősegély doboz kötelező minden óvodában.

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások, hogy egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendővel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése), a beteggel

való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Módszere: a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Védő-óvó előírások:

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő-óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekekkel- az óvodai nevelési év, valamint- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetjük a következő védő-óvó előírásokat:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetjük. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

11.2.6. Személyi higiéné

A gyermek a családból érkezik az óvodába, magával hozza az otthoni higiénés szokásokat, amelyek nem feltétlenül azonosak az óvoda mindennapos szokás rendjével.

Testápolás

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat és igényük kialakulását szolgálja.

A gyermek higiénés állapotának megítélése, szükség esetén a testápolás pótlása az óvodapedagógus, a dajka részéről bensőséges ellátást igényel. A higiénés szemlélet átadása tehát nem jelenthet a gyermek számára megszégyenítést.

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosítunk a gyermekeknek a tevékenység ellátására.

Alapkövetelmény, hogy a személyi higiénés felszerelés minden gyermek számára külön-külön álljon rendelkezésre.

Feladataink

- A tisztálkodási folyamat megismertetése: helyes sorrendiség és technika begyakorlása.
- A legfőbb személyi higiéniai nevelési feladatunk: a kézmosás szokássá fejlesztése (szeretetteljes légkörben), valamint a legintimebb higiénés tevékenység, a WC és a WCpapír használatának megtanítása. Az óvónő és a dajka részt vállal ennek begyakoroltatásában.
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítjuk a gyermekekben.

- A test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, haj, érzékszervek, körmök ápolását, melyre szintén megtanítjuk a gyermekeket.
- A saját személyi felszerelés (törülköző, zsebkendő, fésű, fogmosó-felszerelés) használatára szoktatás.
- A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gyermekeknek a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújtunk.
- Fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek és használják a WC-t.
- Vegyék észre bepiszkított kezüket, bőrüket és azt kellemetlennek, zavarónak, a tisztaságot pedig kellemes állapotnak érzékelik.
- Csak a saját felszerelésüket használják.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, azokat a helyére teszik.
- Zsebkendőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt.
- Segítsenek a kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben.

11.2.6.1. Öltözködés

Az öltözködés során minden gyermeknek szükség szerint segítünk. A szülőket igyekszünk meggyőzni, hogy gyermeküket időjárásnak megfelelően öltöztessék, legyen váltóruhájuk, a ruhákba rajzolják bele a gyermekük jelét. A szülőket arra ösztönözzük, hogy gyermeküket ne a divat szerint öltöztessék, hanem a kényelem szerint, hogy mozgásukban ne legyenek akadályoztatva, mert a megfelelő ruházatban a gyermek szabadon mozoghat, jól érzi magát. A gyermekeknek saját öltözőszekrényük, ovis zsákjuk, tornaszákjuk van. Külön odafigyelünk és a gyermekeket is figyelmeztetjük, hogy ruhájukat mindig a helyére tegyék.

Az öltözetnek igen fontos része a váltócipő. Az legyen hajlékony a talpú, széles az orrú, és megfelelő a méretű. Ne akadályozza a láb mozgását, fejlődését és segítse elő a lábizmok tónusának kialakítását, rögzítését. A jól kiválasztott váltócipővel elkerülhető a balesetek túlnyomó része.

Feladataink

- Az öltözködés helyes sorrendjének megismertetése és begyakoroltatása.
- Technikai fogások megtanítása: gombolás, kötés, cipzárzás, kifordítás, eleje-háta, baljobb megkülönböztetése.
- Saját felszerelésük, ruhájuk felismerésének gyakorlása.
- A napirend keretei között elegendő időt biztosítása a gyermekeknek az öltözködés egyéni tempó szerinti végzésére.
- A megvalósításban az egyéni fejlettségnek megfelelően segítségnyújtás.
- Az önállóság fokozatos kialakítása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Teljesen önállóan öltöznek.
- Képesek megválasztani a helyes öltözködési sorrendet.
- Önállóak az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.
- Képesek önállóan változtatni ruházatukon az időjárásnak megfelelően.
- Ismerik saját ruhájukat és azt mindig a jelükhöz teszik.
- Tudnak cipőt fűzni és kötni, valamint ruhájukat ki- begombolni.
- Segítenek a kisebbeknek az öltözködésben

11.2.6.2. Pihenés

A szervezet egészséges fejlődéséhez elengedhetetlen a napi pihenés. Ehhez szükséges a tiszta levegő, a csend, a nyugalom és kényelmes ruházat. Az óvodában kényelmes „alvós” ruhában alszanak a gyermekek, melyet a szülők hoznak. A szülők gondoskodnak az ágynemű mosásáról. Feladataink:

- Fontos feladatunknak tartjuk az egészséges életvitel, az egészséges életmód iránti igény megalapozását, kialakítását (rendszeres életritmus, megfelelő napirend).
- A helyes életritmus alakítása a családdal együtt, ezért javasoljuk a szülőknek, hogy az étkezések és a pihenés időpontját szombaton és vasárnap is célszerű betartani.
- A pihenéshez nyugodt, meghitt légkör biztosítása a csoportok hagyományainak megfelelően: éneklés, zenehallgatás, mesélés elalvás előtt.
- Figyelünk az egyéni szokásokra is, engedjük az „otthoni kedvencek” -kel való alvást.
- A kényelmes alvás érdekében rászoktatjuk őket a kényelmes „alvós” ruha használatára.
- Szoktatjuk a gyermekeket az egymás iránti toleranciára, pihenő idő alatt csendben vannak, nem zavarják a társaikat.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Tevékenységüket önállóan is képesek az óvodai napirend szerint végezni.
- Ismerik és betartják a szabályokat.
- Nyugodtan, csendben pihennek minimum 1 órát.

10.2.7. Környezeti higiéné

A világszinten egységesülő, globalizált világ a természet megvédését, a hulladék kezelését, az energiával való takarékossgot is beemeli az óvodai nevelés kompetenciájába. Feladataink:

Óvónők és dajkák közösen

- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

- A környezet fenntarthatóságának érdekében a gyermekeket az energiával való gazdálkodásra és a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára nevelni.
- Az óvoda és az óvoda udvar tisztaságának megóvása, gondozása.
- Az óvoda épületének és környezetének szépítése, virágosítása.
- A foglalkoztató termek szellőztetése.
- A helyes fűtés és világítás biztosítása.
- Takarékoskodás az energiákkal: víz, gáz, áram, papír.

Dajkák

- A helyiségek, mellék helyiségek takarítása.
- A foglalkozási eszközök higiénája, rendben tartása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani, ismerik a rendetlenség megszüntetésének módját.
- Megfelelően használják az óvoda épületének helyiségeit, valamint a környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörölő, takarító eszközök).
- Takarékoskodnak a vízzel.
- A gyermekek részt vesznek elemi természetvédelmi tevékenységekben (téli madárvédelem, élőlények, növények óvása).

11.2.8. Kapcsolattartás, együttműködés elemzése

11.2.8.1. Kapcsolat a szülőkkel

A család és az óvoda nevelési elveinek összehangolása

A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit és magatartásmintáját a családból hozza magával az óvodába. A szülők egészségkultúráltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk jelentős tényező az egészségpedagógiai óvodai program megvalósításában. A szokásalakítás alapja a példamutatás, a tevékenységek gyakori végzése, ismétlése. Az óvodai szokásokról a szülőket is tájékoztatjuk, hiszen azok megszilárdulásának feltétele az egységes szemlélet. A szokások kialakításához mindig kapcsoljuk a helyes viselkedési szabályokat. a szülőket többféle formában is tájékoztatjuk programunkról: írásos összefoglaló, szülői értekezlet, fogadó óra. 3.1.2 Szülői értekezletek, egészségügyi előadások

Csoport-szülői értekezleteket tartunk, amelyek megbeszélési anyagában a kisgyermek nevelése, egészséggondozása, egészséges életmódra szoktatása is szerepel.

10.2.8.2. Együttműködés az egészségügyi szakszolgálattal (orvossal, védőnővel)

Az óvoda egészségfejlesztő pedagógiai tevékenysége beágyazódik a gyermek-egészségügyi szakhálózat szervezeti tevékenységébe. Az óvodai egészségügyi ellátás feladatait és feltételeit a **26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról** írja elő.

Az óvodai gyermek-egészségügyi szolgálat és az óvodapedagógus együttműködése rendszerileg kiterjed a gyermek-egészségügyi ellenőrző vizsgálatokra, az óvodai egészségnevelésre, a pedagógusokra, szülőkre és gyermekekre vonatkozó egészségmegelőző és -fejlesztő (orvosi, védőnői) tevékenységre.

A csoportos szűrővizsgálatok megszervezése megköveteli az óvodapedagógustól és a védőnőtől az orvosi kezelésektől való félelem leszerelését. Minden egészségügyi vizsgálat együttes védőnői és óvodapedagógusi előkészítést, megbeszélést igényel. Az óvodában minden évben megszervezik a gyermekek fogászati szűrővizsgálatát.

Az együttműködésnek több módszere beépül az óvodai nevelés mindennapi programjába, így a védőnői látogatások alkalmával a szomatikus fejlődés ellenőrzése, az egészségfejlesztő alapképességek regisztrálása, a közegészségügyi helyzet ellenőrzése. Az óvoda és a védőnő kapcsolatát erősíti a gyermekek „előéletének” jobb megismerése: a fejlődési lapok, anamnéziszjegyzések áttanulmányozása, az egészségre, szociokulturális helyzetére vonatkozó adatok cseréje.

11.2.8.3. Ellenőrzés, értékelés rendszere

Az intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, ez beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenció programokba.

Egészségfejlesztési programunk megvalósulásának értékelésénél ennek a keretrendszernek a kritériumait tartjuk mérvadónak.

A gyermekek fejlődésének dokumentálása az óvodába lépéstől az óvoda elhagyásáig tart. Az ellenőrzési folyamat a gyermekek egyéni képességeinek, fejlettségi szintjének vizsgálatára irányul, melyben megtalálhatók az egészséges életmódhoz kapcsolódó testi, lelki és pszichés készségek és képességek is.

Óvodánkban a gyermek fejlődését az óvodai személyiségfejlődési naplóban vezetik óvodapedagógusaink. A gyermekekről félévente (félévkor és évvégén) az óvodapedagógusok szöveges értékelést készítenek, melyben a gyermek legfőbb fejlődési jellemzőit jegyzik le, amely tartalmazza az egészségfejlesztéshez kapcsolódó értékelést is.

Az egészség védelme az egyén (saját) és a társadalom (közös) érdeke, abban a családnak, az egészségügyi szakszolgálatnak, a köznevelési rendszernek és más társadalmi szervezetnek alkotmányos feladata van.

5. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető:

- 1 példány a tanárban,
- 1 példány a főigazgató-helyettesi irodában
- az intézmény honlapján

A pedagógiai program módosítását kezdeményezheti:

- az iskola főigazgatója
- a nevelőtestület bármelyik tagja
- szakmai munkaközösség

A módosítás a jóváhagyást követő tanév szeptember 1-től kell bevezetni.

1. számú melléklet: Iskolánk zöld pedagógiai programja a teremtés védelméért

I.a) Iskolánk sziklakertjének, virágos részeinek folyamatos karbantartása (hetente más-más osztály végzi ezt márciustól- novemberig)!

b) Magaságysok létrehozása a tornaterem melletti területen. A fűszernövények mellett paradicsom, paprika - és zellerpalántákat is ültetünk, gondozunk – természetesen vegyszermentesen. Termését felhasználjuk a konyhán tízórai, uzsonna mellé. 7. és 8. osztályos tanulók technikaórán végzik ezt a tevékenységet. Locsolás, gondozás a felső évfolyamosok feladata heti bontásban.

c) A magaságys mellett komposztáló létrehozása (szintén technika és osztályfőnöki órák keretein belül).

d) Az új tornaterem melletti területen az úgynevezett méhlegelő létrehozása. Itt a rovarok, poszméhek és pillangók a virágos réten sok nektárt, virágport gyűjthetnek. Ezen a domboldalon a frissen hozott termőföldre ültetünk: borsmentát, kakukkfűvet, zsályát, rozmaringot, levendulát, körömvirágot, rézvirágot, harangvirágot, dísznapraforgót, őszirózsát, krókuszot, nárciszt, virágmagokkal teli fűkeveréket. Tavasztól ősziig már az alsós tanulókkal is megfigyelhetjük a rovarok szorgos munkáját. Ezt a legelőt úgynevezett „kartonpapír” módszerrel hozzuk létre és évente kétszer kaszáltatjuk le.

II. a) Fára feltehető rovarhoteleket helyezünk ki. Jó lehetőség ez arra, hogy megfigyeljük a rovarok munkáját, életét.

b) Az osztályonkénti téli madáretető kihelyezése eddig is szívügyünk volt. Az etetők újrahasznosított anyagból készülnek (gyerekek keze nyomán) és hetente kerülnek bele magvak a téli időszakban!

III. Törekedni kell arra, hogy osztályonként legyen egy „zöld sarok”, aminek felelősei és gondozói a gyermekek!

IV. Az iskola mindkét szintjén legyen egy ÖKO-faliújság, ami elsősorban a világnapokon (Madarak és fák napja; Víz világnapja; Föld napja; Állatok világnapja) fontos információkat tartalmaznak.

V. A Kertbarátok Civil Szervezetével eddig is jó kapcsolatot áptunk. Minden év harmadik szeptemberi hétvégéjén zöldség- és gyümölcsnapokat szerveztek. A mi első osztályosaink nagyobb ültető tálban élő virágokból tündéerkertet varázsoltak. Az alsó osztályos tanulók pedig zöldségbabokat készíthettek, ezeket meg is lehetett kóstolni.

Évente kétszer az iskolai gyümölcsprogram keretében a tanulók többféle gyümölcsöt és zöldséget kóstolhatnak meg.

VI. a) Minden évben hulladékgyűjtést szervezünk május utolsó csütörtökén, a szülők és a gyerekek igen aktív részvételével.

b) A használt elemek gyűjtése már évek óta folyamatos.

c) Használt olaj gyűjtése a bejáratnál lévő konténerbe.

VII. A szülőktől kért fénymásolópapír, rajzlap, írólap, füzet újrahasznosított alapanyagból legyen előállítva! Ugyanígy a családi nap és a farsang evőeszközei is!

VIII. a) A PET palack kupakjait néhányszor már eddig is gyűjtöttük, felajánlottuk valaki részére. A gyűjtés propagálása és elszállításának megszervezése az alsós nevelők feladata!

b) Szeretnénk központi helyen kihelyezni mechanikus palackprést, amivel a PET palackok tárolását megkönnyíthetnénk.

IX. a) Jól működik a nagyokból álló 3 fős energiaőr is, akik a szünetekben figyelmeztetnek az energiahordozók lekapcsolására.

b) Havi 1 nap legyen energiatakarékos. Ekkor a tanításunk során semmilyen digitális eszközt nem használunk!

X. a) Az alsós osztályok látogatást tesznek a Poroszlói Ökocentrumba.

b) Évente egyszer (április-május) együtt vagy osztályonként felkeressük gyalog vagy kerékpárral a kültéri szakrális emlékhelyeket, kereszteteket. (Mezőkövesd és környékén közel 10 ilyen kereszt áll.) Ezáltal a környékét tisztábbá, szebbé tennénk! Ezzel is bekapcsolódunk a Millió lépés Magyarországért programhoz is, aminek iskolánk is tagja.

6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM JÓVÁHAGYÁSA

A nevelőtestület és a főigazgató nyilatkozata

A Szent István Katolikus Általános Iskola és Boldog Gizella Óvoda Pedagógiai Programját a főigazgató a nevelőtestület bevonásával elkészítette, a 2025. augusztus 25. napján megtartott értekezleten a nevelőtestület véleményezte, egyetértését kinyilvánította.

Mezőkövesd, 2025. augusztus 25.

.....
a nevelőtestület nevében

Az iskolaszék véleményező nyilatkozata

A Szent István Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját az iskolaszék megismerte, véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

Mezőkövesd, 2025. augusztus 25.

.....
az iskolaszék elnöke

Az iskola lelkipásztorának véleményező nyilatkozata

A Szent István Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját az lelkipásztora megismerte, véleményezte és elfogadta.

Mezőkövesd, 2025. augusztus 25.

.....
lelkipásztor

PEDAGÓGIAI PROGRAM

EGRI FŐEGYHÁZMEGYE ARCHIDIOECESIS AGRIENSIS

H-3300 Eger, Széchenyi u. 1.
Telefon: (+36-36) 517-589, Telefax: (+36-36) 517-751
Mobil: (+36-30) 688-6994
Postai cím: H-3301 Eger, Pf. 80.
Honlap: www.eger.egyhazi.hu
E-mail: eger@egyhazi.hu

Szent István Katolikus Általános Iskola és Óvoda
Nyeste István főigazgató úr részére

3400 Mezőkövesd
Jezsuiták tere 3.

Iktatószám: 92/LD-1/2025.10.28.
Tárgy: pedagógiai program, a szervezeti
működési szabályzat és a házirend
fenntartói jóváhagyása

Tisztelt Főigazgató Úr!

Az Egeri Főegyházmegye (székhelye: 3300 Eger, Széchenyi u.1. nyilvántartásba vételének száma: 00001/2012-003; adószáma: 19924601-1-10), mint fenntartó a **Szent István Katolikus Általános Iskola és Óvoda** igazgatója által a nevelőtestület közreműködésével 2025. augusztus 25-én elkészített

**pedagógiai programot,
szervezeti és működési szabályzatot
és házirendet**

a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 25., 26. 70. és 83. paragrafusai, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 4-7 paragrafusai alapján

jóváhagyom.

Eger, 2025. október 28.

Tisztelettel,

Dr. Németh Zoltán
főigazgató